

Chitabu cha JEREMIA

Tanga mbere

Nabii Jeremia waishi wakati wa mwisho-mwisho wa karine ya sabaa na mwanzo wa karine ya sita kabila ya Jesu kuvyalwa. Wakati wa hudumaye yohala kama miaka mirongo mine, iye wakanya atu a Mlungu dzulu ya gara ambago ro taifa rindatsupira kpwa sababu ya kuabudu vizuka na kuhenda dambi. Iye waishi hata achishuhudiya go arigokala akagatabiri mwaka wa magana matsano mirongo minane na sabaa hadi mwaka wa magana matsano mirongo minane na sita kpwa kugbwa kpwa Jerusalemu tsini ya mikono ya Nebukadineza, mfalume wa Babeli. Iye watabiri kubomolwa kpwa nyo mudzi na yo nyumba ya kuvoya Mlungu, kuhalwa mateka kpwa mfalume wa Juda na atu anji. Piya watabiri kuuya kpwa nyo atu kula ko arikokala akatsamizwa kpwa lazima na kudzenga luphya ro taifa ra Iziraeli.

Chitabu chichi cha Jeremia ndicho chitabu chire cha unabii kwenye Chilagane cha Kare.

Maelezo muhimu kpwa chifupi

Jeremia anaihwa 1:1–19

Ujumbe kula kpwa Mlungu wakati wa utawala wa Josiya, Jehoyakimu, Jehoiachini na Zedekiya 2:1—25:38

Jeremia anagomba chinyume cha manabii a handzo 26:1—29:32

Kuuya kaya na mwandzo muphya 30:1—33:26
 Mashaka ndigophaha Juda na Jerusalemu 34:1
 —44:30
 Umuli wa Mlungu dzulu ya mataifa 45:1—
 51:64
 Jerusalemu inagbwa tsona 52:1–34

¹ Higa ni maneno ga Jeremia mwana wa Hilikiya, mlavyadzi-sadaka kula mudzi wa Anathothi kahi ya tsi ya mbari ya Benjamini. ² Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia mwaka wa kumi na tahu wa utawala wa mfalume Josiya mwana wa Amoni, yekala mfalume wa Juda. ³ Wagomba naye tsona kula wakati wa utawala wa mfalume Jehoyakimu mwana wa Josiya, yekala mfalume wa Juda, hadi mwezi wa tsano wa mwaka wa kumi na mwenga wa utawala wa Zedekiya, mfalume wa Juda, Jerusalemu iriphohalwa mateka.

*Mwenyezi Mlungu anamtenga
 Jeremia kukala nabii*

⁴ Mwenyezi Mlungu waniamba, ⁵ “Kabila ya kukuumba ndanini mwa mayoo mimi nákujanya, na kabila kudzangbwevyalwa nákutenga, Nákutsambula ukale nabii wa mataifa.” ⁶ Ndipho nchiamba, “Aa, Mwenyezi Mlungu! Lola, mimi siweza kugomba vinono mana nchere mwanache.” ⁷ Ela Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Usiambe, ‘Nchere mwanache,’ mana ni uphiye kpwa

osi ndiokuhuma kpwao, na uaambire gosi ndigokulagiza. ⁸ Usiaogophe mana ni phamwenga nawe ili nikuokole. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

⁹ Ndipho Mwenyezi Mlungu achigolosa mkpwono achiniguta mromo chisha achiamba, “Lola, nkatiya maneno gangu mwako kanwani.

¹⁰ Lola, ihi rero nkakupha mamlaka dzulu ya mataifa na falume, ung’ole na uvundze-vundze, ubanange na upendule, udzenge na uphande.”

¹¹ Chisha Mwenyezi Mlungu achigomba nami achiamba, “Jeremia, unaonani?” Nami nchi-jibu nchiamba, “Naona chipanda cha Mlozi.”

¹² Chisha ye Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Uwe ukaona vinono, mana kpwa kpweli nkakusudiya kutimiza neno rangu.”

¹³ Mwenyezi Mlungu achiniuza tsona, “Unaonani?” Nchimjibu nchiamba, “Naona nyungu inaokoha nayo ikaweka na inamwaga kula uphande wa vurini.” ¹⁴ Chisha Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Osi akalao kahi za tsi andaphahwa ni mashaka kula vurini. ¹⁵ Mana lola ninaiha atu osi a tawala za vurini, Mwenyezi Mlungu anaamba, atawala aho andakpwedza avamie maryango ga Jerusalemu; abomole kutaze zosi na aangamize midzi yosi ya Juda. ¹⁶ Nindatangaza uamuli wangu dzulu ya atu angu kpwa sababu ya uyi wao wa kuniricha na kulavira sadaka za kuochwa milungu yanjina na

kuabudu vizuka ambavyo avitengeza na mikono yao.

¹⁷ “Funga nguwo zidine Jeremia! Unuka uaambire mambo gosi nikulagizago. Usiao-gophe, sedze nikakuhenda ukakame kpwa wuoga mbere zao. ¹⁸ Rero nkakuhenda ukale mudzi wenye ngome, mnara wa chuma na ukuta wa shaba. Undaweza kuima chinyume cha tsi ndzima, afalume a Juda, maofisaage, alavyadzi-sadaka na atu osi a tsi hiyo. ¹⁹ Andapigana nawe ela taandakuturya tse, mana ni phamwenga nawe ili nikuokole. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

2

Aiziraeli anaricha Mlungu

¹ Mwenyezi Mlungu achiniamba, ² “Phiya ukaatangazire ching’ang’a atu a Jerusalemu asikire. Aambire Mwenyezi Mlungu anaamba hivi,

‘Nátambukira uaminifuo wa wanacheni,
urivyokala uchinimendza dza bibi harusi,
na urivyonilunga ko jangbwani,
kpwenye tsi isiyovyala chochosi.

³ Aiziraeli kala ni atakatifu kpwa Mwenyezi Mlungu,
malimbuko kahi ya mavunoge.
Osi ariojeza kuaolaga aharirwa kukala akosa,
na achipahwa ni mashaka. Mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.’ ”

⁴ Phundzani neno ra Mwenyezi Mlungu
mwi atu a nyumba ya Jakobo,

mwimwi mosi a miryango ya mbari za
Aiziraeli.

⁵ Mwenyezi Mlungu anaamba hivi,
“Akare enu aniphaha na kosa rani
hata achiniricha na kuphiya kure nami?
Aho alunga vizuka visivyo na mana
na nyo enye achikala taana mana.

⁶ Aho tautire, ‘Akuphi ye Mwenyezi Mlungu
ariyehutuluza kula tsi ya Misiri
na kuhulongoza ko nyikani,
tsi ya jangbwa na madibwa,
tsi kavu yenye chilungulungu cha jiza,
tsi isiyotsupirwa ni mutu wala kusagalwa?’

⁷ Mimi nákurehani kahi za tsi nono
murye matundage na vituvye vinono-
vinono,
ela mriphoyiinjira mwatiya tsi yangu najisi
na kuuhenda urisi wangu ukale utu wa
kutsukiza.

⁸ Alavyadzi-sadaka tautire,
‘Akuphi ye Mwenyezi Mlungu?’
Ario manyirira shariya taanimanyire tse,
na vilongozi aniasi.
Manabii alavya unabii kpwa dzina ra Baali
na kulunga vitu visivyo na mana.

⁹ Kpwa sababu hiyo, nindaenderera kulum-
bana namwi, mimi Mwenyezi Mlungu
nkaamba.

Chisha nindalumbana na adzukulu enu.
¹⁰ Vukani hadi visuwa vya Kupuro mukalole
ama humani atu tsi ya Kedari akachunguze
vinono,
mlole ichikala kpwakala na utu dza uhu.

- 11 Takuna taifa ririroricha kuabudu milunguye
na kuabudu yanjina
dzagbwe si milungu tse.
Ela atu angu akakakaniza nguma yao
na vizuka visivyo na mana.
- 12 Ko mlunguni nakuangalale kpwa utu uhu,
nakukakame kpwa wuoga, mimi Mwenyezi
Mlungu nkaamba.
- 13 Mana atu angu akahenda makosa mairi:
Akaniricha mimi
niriye pula za madzi ga uzima,
na kudzitsimbira visima vya madzi,
visima ambavyo taviika madzi.
- 14 Iziraeli siye mtumwa!
Tsona kavyarirwe mtumwa!
Kpwa utu wani phahi akahalwa mateka?
- 15 Simba akamngurumira,
mngurumo mkpwulu sana,
akaihenda tsiye chitsapi;
midziye ni magandzo, taina atu.
- 16 Chisha atu a Memufisi na Tapanesi
akakuvundza chitswa.
- 17 Dze, tamuyadzirehera enye mambo gano
kpwa kumricha Mwenyezi Mlungu, Mlungu
wenu
ariphokulongozani njira?
- 18 Vino munaphaha fwaida yani kpwa kuphiya
Misiri
kpwendanwa madzi ga muho Naili?
Ama munaphaha fwaida yani kpwa kuphiya
Ashuru
kpwendanwa madzi ga muho Yufurati?
- 19 Uyio mwenye undakutiya adabu,

na kuasiko kundakudemurira.
Vivi manya kukala, kumricha Mwenyezi Mlungu,
Mlunguo
na kusamuogopha, ni utu uyi na wa kulu-
miza,
Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
anaamba.

- ²⁰ Hangu kare wavundza gogolo nrirokufunga
chisha uchikata kowa nrizokufungira
uchiamba, ‘Sindakuhumikira.’
Nawe uchidzizamisa kuvoya milungu yanjina
kpwenye chila chidzango chire na tsini ya
chila muhi mkpwulu.
- ²¹ Tsona mimi nakuphanda dza mzabibu mnono,
mzabibu wa kupwipwita na wa mbeyu
nono.
Vino ukagalukadze kukala muhi usiofwaha,
mzabibu wa tsakani?
- ²² Dzagbwe unaoga na magadi
na kuhumira sabuni nyinji,
mabakpwa ga makosago nchere gaona, mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.
- ²³ Unawezadze kuamba, ‘Mino si najisi,
silungire Mabaali?’
Lola urivyohenda mo deteni,
tambukira urigohenda.
Uwe u dza ngamia mchetu
anyendekaye hiku na hiku,
- ²⁴ dza foro ye bara weruni
anaye nusa-nusa kpwa tamaa.
Ni ani awezaye kumzuwiya wakati ana mkp-
watyo?
Chila punda mlume amlondaye kaphaha shida

- wakati wa mkpwatyo andamphaha.
25 Manyirira magulugo sedze ukagaremweza
na umiroo ukakala na chiru kpwa kuzola
hiku na hiku.
Ela uwe uchiamba, 'Taina mana kunikahaza
mana namendza milungu ya chijeni,
nami ndailunga.'
- 26 Dza muivi agbwirwavyo ni waibu anaphogb-
wirwa
ndivyo atu a Iziraeli ndivyogbwirwa ni haya:
Aho, afalume aho na maofisaa gao,
alavyadzi-sadaka aho na manabii ao.
27 Aho nkuambira muhi, 'Uwe u baba,'
na Kuambira dziwe, 'Uwe wanivyala.'
Hinyo akanilozera kogo
na taanilola tse.
Ela wakati ana shida nkuamba,
'Ndzo uhutivye!'
- 28 Kpwani yo milungu yenu
mriyoitengeza enye i kuphi?
Iricheni iunuke napho inaweza kukutivyani
wakati wa shida!
Mana dza vyo midzi yenu irivyo minji
ndivyo milungu yenu, mwimwi atu a Juda.
- 29 Kpwa utu wani munaninung'unikira?
Mwimwi mosi mkaniasi, mimi Mwenyezi
Mlungu nkaamba.
- 30 Anao naatiya adabu bure,
taalondere kurekebishwa.
Mwimwi mwaolaga manabii genu enye kpwa
upanga
dza simba avwamukiravyo nyama wanjina.

- 31 Phahi mwimwi a chivyazi chichi, rigbwireni
 neni ra Mwenyezi Mlungu.
Dze, mino nkakala weru kpwa Iziraeli?
 Ama tsi ya chilungulungu cha jiza?
Kpwa utu wani atu angu anaamba,
 ‘Swiswi u huru;
 swiswi tahundauya kpwako tsona?’
- 32 Dze, mwanamwali anaweza kuyala mapam-
 boge?
 Ama bibi arusi kuyala mavwazige?
Ela atu angu akaniyala
 kpwa siku nyinji zisizoolangika!
- 33 Uwe u stadi wa kuendza azembe!
 Hata nyo achetu ayi anaweza kudzifundza
 njirazo.
- 34 Mwako nguwoni muna milatso
 ya achiya asio na makosa
 waaolaga dzagbwe kuagbwirire achivundza
 nyumbayo!
Chisha mbali na vivi vyosi,
- 35 unaamba, ‘Sina makosa,
 kpwa kpweli Mwenyezi Mlungu kanit-
 sukirirwa tsona.’
Ela mino ndakuamula
 kpwa ko kuamba, ‘Sina makosa.’
- 36 Mbona unadengereka sana
 na kugaluzi njirazo?
Undatiywa waibu ni atu a Misiri
 dza urivyohendwa ni atu a Ashuru.
- 37 Piya undauka phatu hipho
 kuno ukadzihika mikono ya chitswa,

mana ye Mwenyezi Mlungu akaarema nyo
 uchioakuluphira,
 na kuongokerwa kutsupira aho.”

3

- ¹ “Mutu achiricha mchewe
 achiuka
 na achendalólwa ni mlume wanjina,
 mutu iye kandaweza kuuyirana na mchewe
 tsona.
 Mana gago gandanajisi yo tsi.
 Ela uwe Iziraeli ukakala na alume anji dza
 malaya.
 Unawezadze kuniuyira?
 Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.
- ² Unula usoo ulole mizuka ko myangoni!
 Kuna phatu ambapho kudzangbwedzinajisi
 kpwa kuabudu vizuka?
 Wasagala kanda-kanda za njira kugodzera azem-
 beo
 dza Mwarabu atangaye-tangaye ko jangb-
 wani.
 Tsi ukaitiya najisi
 kpwa umalayao na mahendogo mai.
- ³ Ndiyo mana mawasa ga mvula gazuwiywa,
 na mvula za vuri tazidzangbwenya
 ela una matso mafu dza ga malaya
 kuona waibu tse.
- ⁴ Dze, vino kuniambire,
 ‘Baba, na msena wangu hangu wanache
 wangu,
- ⁵ dze, undakala na tsukizi za kpwenderera,
 dze, undaenderera kutsukirwa hata kare na
 kare?’

Vivi ndivyo ugombavyo
ela wahenda mambo mai urigoweza.”

Iziraeli inalondwa itubu

⁶ Wakati wa mfalume Josiya, Mwenyezi Mlungu waniamba, “Dze ukaona go arigohenda ye Iziraeli asiye muaminifu? Iye wazinga kwenye chila chidzango chire na tsini ya chila muhi mkpwulu?” ⁷ Mino náona kukala bada ya kuhenda mambo gaga andaniuyira, ela kayaniuyira bii, na Juda, mwanao mchetu mwenye handzo achiviona. ⁸ Mimi námupha Iziraeli, mchetu asiye muaminifu, talaka ya kuonyesa kukala hukarichana kpwa sababu ya kusakala muaminifu. Ela Juda, mwanáo mchetu mwenye handzo kayaogofyerwa, iye naye watuluka achendahenda udiya. ⁹ Kpwa kukala uzembe kpwakpwe kala ni dzambo ra kawaida, waihenda tsi ikale najisi kpwa kuvoya vizuka vya mawe na mihi. ¹⁰ Bada ya gaga gosi, Juda, nduguye mchetu mwenye handzo kayaniuyira moyo kutsuka, ela wahenda dzihenda tu, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

¹¹ Chisha Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Ye Iziraeli asiye muaminifu chisha ana baha kuriko Juda, mwenye handzo. ¹² Phiya uphande wa vurini ukatangaze uambe,
‘Uya we Iziraeli usiye muaminifu,
sindakutsukirirwa tsona
mana mimi ni mwenye mbazi, mimi Mwenyezi
Mlungu nkaamba.
Sindatsukirwa ta kare na kare.

13 Uwe kubali tu kukala u mkosa,
 kukala waniasi mimi Mwenyezi Mlungu,
 Mlunguo

na uchimendza milungu ya chijeni na kuiabudu
 tsini ya mihi mikulu

na kukala kuyaphundza sauti yangu, mimi
 Mwenyezi Mlungu nkaamba.

14 Uyani mwi anache msio aaminifu, mimi
 Mwenyezi Mlungu nkaamba,
 mana mimi ni Bwana wenu.

Nindakuhalani, mmwenga kula kahi mudzi
 mmwenga na airi kula kahi ya mryango
 mmwenga

nikureheni mudzi wa Sayuni.

15 “ ‘Nami ndakuphani arisa anifwahirao
 mwangu moyoni, ambao andakufundzani mar-
 ifwa na kumanya. 16 Na wakati ndiphokala

mkavyalana na kuenjerezeka kpwenye yo tsi,
 atu taandahadza tsona Sanduku ra chilagane
 ra Mwenyezi Mlungu. Taandaritambukira

tsona, taandariaza wala kutengeza ranjina,
 mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. 17 Wakati

uho Jerusalemu indaihwa chihi cha endzi cha
 Mwenyezi Mlungu, na atu osi a mataifa andaku-
 sanyika mumo Jerusalemu ili kuishimu dzina

ra Mwenyezi Mlungu, nao taandailunga tsona
 mioyo yao mii na mifu. 18 Wakati uho atu

a Juda andagbwirana na atu a Iziraeli, nao
 andakpwedza phamwenga kula tsi za uphande
 wa vurini, edze kpwenye tsi nriyoapha akare
 enu arisi.

19 Mimi náririkana nchiamba,

Náaza kala ningekuharirani dza anangu
na kukuphani tsi nono,
urisi urio mnono kuriko mataifa gosi.

Nami náona mundaniiha Baba,
na tamundaricha kunilunga.

²⁰ Kpwa kpweli dza mchetu asiyekala muaminifu
kpwa mlumewe,
vivyoo ndivyo mchivyokosa uaminifu kp-
wangu, mwi atu a Iziraeli,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.’ ”

²¹ Kululu zinasikirika dzulu ya myango,
Aiziraeli anarira na kuvoya Mlungu
kpwa sababu njira zao zikakala mbii,
akamyala Mwenyezi Mlungu, Mlungu wao.

²² “Uyani mwi ana msioaminika,
mino ndakuphozani kusaamini kpwenu.”

“Mwimwi munaamba, ‘Lola, hundakuuyira
mana uwe ndiwe Mwenyezi Mlungu,
Mlungu wehu.

²³ Kpwa kpweli hukachengeka sana
kuabudu hiko myangoni.

Kpwa kpweli wokofu wa Iziraeli
ula kpwa Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu.’

²⁴ “Ela hangu hu adide hendo hiri ra
waibu rikaangamiza ana ehú alume na
achetu phamwenga na chila chitu ambacho
chaphahikana kpwa jasho ra akare ehú: vyaa
vya mang’ondzi, mbuzi na ng’ombe. ²⁵ Nahulale
photsi kpwa waibu hurio nao na waibu wehu
ukale wazi, mana hukamuhendera dambi
Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu, swiswi
na baba zehu hangu hu adide hadi rero.

Tahuyaishimu sauti ya Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu.”

4

¹ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Kala nkuuya mwi Iziraeli, niuyirani Mchiusa milungu yenu ya kutsukiza mbere zangu, na kuyeya.

² Na mchiapa kpwa kuamba, ‘Dza Mwenyezi Mlungu aishivyo,’ katika kpweli, haki na utakatifu ndipho mataifa ganjina gandanivoya nigabariki nago gandanipha nguma.”

³ Mana ye Mwenyezi Mlungu anaamba vivi kpwa atu a Juda na a Jerusalemu: “Rimani minda yenu ambayo tamdzangbweir-ima, na msiphande miyani.

⁴ Dzitiyeni tsatsani kpwa ajili ya Mwenyezi Mlungu, usani masunyu ga mioyo yenu, Mwi atu a Juda na mwi msagalao Jerusalemu, sedze tsukizi zangu zikatuluka dza moho, zikaocha bila ya mutu kuuzimya, kpwa sababu ya uyi wa mahendo genu.”

Uvamizi kula vurini

⁵ Tangazani ko Juda na mkote kululu ko Jerusalemu muambe, “Pigani magunda tsi yosi

kotani kululu muambe,
'Nahukusanyikeni phamwenga na huphiyeni
hukainjire midzi yenye ngome!'

⁶ Unulani bendera ya kuelekeza atu kuphiya
Sayuni,
zorerani usalama, msisale,
mana nareha mashaka kula vurini,
na kubananga kukulu.

⁷ Simba akatuluka kula phakpwe tsakani,
m'banangi wa mataifa ganjina akatuluka,
akatuluka phatuphe
aihende tsi yenu ikale bila chitu
midzi yenu indakala magandzo
gasigosagala atu.

⁸ Kpwa hivyo vwalani magunia,
sononekani na mrire,
mana tsukizi siru za Mwenyezi Mlungu
tazidzangbwehuukira.”

⁹ Siku iyo Mwenyezi Mlungu achiamba,
“Mfalume na maofisaa andavundzika moyo,
alavyadzi-sadaka andakala aoga na manabii an-
daangalala.” ¹⁰ Ndipho nchiamba, “Aa Mwenyezi
Mlungu, kpwa kpweli ukachenga atu aha na
atu a Jerusalemu, kpwa kuamba, ‘Mambo gan-
dakala manono kpwenu,’ kuno upanga ukafika
mironi.” ¹¹ Wakati uho atu aha na a Jerusalemu
andaambwa, “Phuto ra kuochoa kula dzulu ya
myango ko jangbwani rindapiga atu angu. Riro
si phuto ra kupheha au kutakasa, ¹² phuto kali
sana kula kpwangu. Mimi Mwenyezi Mlungu
ndimi ndiyelavya uamuli.”

- 13 Lola, adui aredza dza maingu,
magarige ga kuvwehwa ni farasi ni dza
chikulukulu,
farasie ni epesi kuriko makozi.
Shauri yehu, mana hukabanangbwa-
banangbwa!
- 14 Mwi atu a Jerusalemu dzisafisheni, muuse mai
mwenu moyoni
ili mphaha kutivywa.
Hadi rini maazo mai gandakala na nafwasi
mwenu moyoni?
- 15 Mana sauti inagomba kula Dani
nayo inatangaza mafwa kula myango ya
Efuraimu.
- 16 Gamanyiseni go mataifa mambo higa,
aambireni atu a Jerusalemu,
“Avamizi andakpwedza kula tsi za kure,
andakotera kululu midzi ya Juda.
- 17 Dza viratu arindzi azungulukavyo munda,
ndivyo ndivyo zangirwa mana mkanirema,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.
- 18 Njira zenu na mahendo genu
gakahureherani mai gaga.
Higa ndigo mafwa ambago gakakuphahani tsona
ga utsungu,
sonono ikakuinjirani hadi mwenu mioyoni.”
- 19 Naawiwa, naawiwa, nagalagala kpwa sonono.
Ee nina utsungu wa moyo!
Moyo wangu unagungunda sana,
siweza kunyamala,
mana nasikira sauti ya gunda,
dalili ya viha.

- 20 Mafwa bada ya mafwa,
tsi yosi ikakala wekee.
Mara mwenga mahema gangu gakabanangbwa,
vyandaruwa vyangu vikauswa.
- 21 Nindaenderera kuona bendera ya viha,
na kusikira sauti ya gunda hata rini?
- 22 “Mwenyezi Mlungu achiamba, atu angu ni
azuzu,
taanimanya tse;
Aho ni anache azuzu,
asiomanya rorosi.
Atu aho ni anamanya kuhenda mai,
ela kuhenda manono taamanya.”
- 23 Nálola ko duniani,
nayo tsi ichikala taina umbo na bila chitu,
nako dzulu mlunguni kala takuna mwanga.
- 24 Nálola ko myangoni, yo myango kala ina-
sumba,
na vyo vidzango vinanema hiku na hiku.
- 25 Nálola nami siyaona hata mutu,
na nyo nyama a mapha kala akachimbira.
- 26 Nálola na nchiona yo tsi ya kuivwisa vitu kala
ikakala jangbwa,
na midziye yosi kala ikarichwa magandzo
kpwa sababu ya tsukizi kali za Mwenyezi
Mlungu.
- 27 Mana Mwenyezi Mlungu anaamba, “Tsi
yosi indabanangbwa-banangbwa, dzagbwe
sindaibananga kabisa.
- 28 Kpwa sababu ihi dunia indakala na chiriro,
na ko dzulu mlunguni kundakala na jiza,

mana nkagomba na sindagaluzi nia yangu,
nikakata shauri na sindagaluzi.”

29 Ndiphosikira misindo ya anajeshi akuhumira
farasi na atu a maha
atu a chila mudzi andachimbira.
Anjina andachimbirira tsakani, anjina akapande
myambani.
Midzi yosi indarichwa wekee,
taphana mutu ndiyesagala mumo.

30 Nawe, uwe ambaye undabanangbwa,
kpwa utu wani unadzivwika nguwo za kundu,
na kudzipamba na mapambo ga zahabu,
na kuhenda matsogo gakale makulu kpwa
kudzipaka wanda?

Unadzipamba bure
azembeo anakubera
anaindza uhaio.

31 Mana nasikira kululu za mchetu ariye na
utsungu,
kululu za mchetu avyalaye mwanawe wa
kpwandza,
chiro cha msichana wa Sayuni asohaye kpwa
tabu,
agolosaye mikonoye kuno anaamba,
“Shaka rangu mimi! Nafwa purungire mbere za
aolagadzi.”

5

Dambi ya Jerusalem

1 Zolani mairi kpwenye barabara za Jerusalem,
lolani na mdzionere enye!
Chunguzani mo mwakpwe mihalani

ichikala mundaona angaa mutu mmwenga,
ahendaye haki
na aendzaye kpweli
ili niswamehe mudzi uhu.

² Dzagbwe nkuapa akaamba, “Kpwa kpweli dza
Mwenyezi Mlungu aishivyo,”
ela nkukala taana ukpweli.

³ Ee Mwenyezi Mlungu, uwe ukuendza uaminifu
Uwe ukaapiga,
ela taasikirire utsungu,
waasaga, ela arema kugaluka.
Ahenda nyuso zao kukala nyifu kuriko dziwe
na kurema kutubu.

⁴ Ndipho nriphoririkana nchiamba, “Ni kpweli
kukala atu aha ni achiya,
ni azuzu
mana taamanya njira za Mwenyezi Mlungu,
taaelewa shariya za Mlungu wao.

⁵ Ndaphiya kpwa vilongozi,
nami ndagomba nao,
mana anamanya njira ya Mwenyezi Mlungu,
taaelewa shariya ya Mlungu wao.”
Ela osi jumula akavundza gogolo,
na kukata zo silisili.

⁶ Kpwa hivyo simba kula tsakani andaavamia,
bawa kula jangbwani andaamwamula.
Tsui andapiga chamba phephi na midzi yao,
yeyesi ndiyetuluka andamwamulwa-
mwamulwa;
kpwa sababu makosa gao ni manji
na auya nyuma kano nyinji.

- 7 Kpwa utu wani nikuswameheni?
Ana enu akaniricha,
na kuapa kpwa milungu ya handzo.
Nriphoarisa na kumvuna,
azinga
na kukusanyana madzumbani mwa malaya.
- 8 Akala dza farasi achioriswa vinono enye mkp-
watyo,
chila mmwenga achiaza kulala na mchetu
wa myawe.
- 9 Dze, nisiatiye adabu kpwa mambo higa? Mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.
Kpwa utu wani nisiriphize taifa dza rino?
- 10 “Tsupirani kpwenye minda ya mizabibu na
muiibanange,
ela msiibanange tsetsetse,
katani pandaze,
mana zizo si za Mwenyezi Mlungu.
- 11 Mana atu a Iziraeli na a Juda
taakakala aaminifu kpwangu, mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.
- 12 Akagomba handzo kuhusu Mwenyezi Mlungu,
na kuamba, ‘Kandahuhenda rorosi,
takuna rorosi iyi ndirohuphaha,
taundaolagbwa na upanga wala ndzala.
- 13 Manabii ni dza phuto,
na neno tarindani yao.
Go agombago gandaaphaha nyo enye.’ ”
- 14 Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa
majeshi anaamba,
“Kpwa sababu atu aho agomba maneno higa,

lola, ndahenda neno rangu mwako kanwani
rikale moho,
na atu aha ndaahenda kuni na nyo moho
undaaocha.

15 Lola, ndareha
taifa kula kure chinyume chenu, mwi
atu a Iziraeli, mimi Mwenyezi Mlungu
nkaamba.

Ni taifa ambaro tarishindika,
ni taifa ra kare
taifa ambaro lugaye tamuimanya,
wala kuelewa agombago.

16 Anajeshi ahumirao mivi ni hatari kpwa kuo-
laga
osi ni masujaa a viha.

17 Aho andarya mavuno genu na chakurya
chenu,
andarya ana enu a chilume na a chichetu,
andarya vyaa vyenu vya mang'ondzi, vya mbuzi
na vya ng'ombe,
andarya mizabibu yenu na mitini yenu.

Ngome mchizozikuluphira
zindabomolwa kpwa upanga.”

18 Mwenyezi Mlungu anaamba, “Hata siku
zizo, sindakumalani tsetsetse.” 19 Chisha
mwimwi mundauza muambe, “Kpwa utu
wani Mwenyezi Mlungu akahuhendera hivi?”
Undaambira, “Vivyo ambavyo mwaniricha
na kuhumikira milungu ya chijeni kpwenye
tsi yenu, mundaahumikira ajeni kpwenye tsi
ambayo si yenu.”

- 20 Dzambo riri ritangazire atu a nyumba ya
Jakobo,
na uriseme ko Juda:
- 21 Vivi phundzani mwi azuzu na akuphupha,
murio na matso ela tamuona,
murio na masikiro ela tamphundza.
- 22 Kpwa utu wani tamuniogopha? Mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.
Tamukakama mbere zangu?
Mimi naika mtsanga ukale mphaka wa bahari,
chizuwizi ambacho bahari taiweza kutsupa;
dzagbwe maimbi nkpwedza kpwa nguvu ela
tagatsapa
hata gakavuma sana ela tagaweza kutsupa.
- 23 Ela atu aha ana mioyo migumu na ya kurema,
akanirema na kuniricha.
- 24 Mwao mioyoni taamba,
“Nahumuogopheni Mwenyezi Mlungu,
Mlungu wehu,
ahuphaye mvula kpwa wakatiwe,
mvula za vuri na za mwaka
na siku za kuvuna.”
- 25 Mahendo genu mai gakahenda gosi higa gauke
dambi zenu zikahenda manono gaga gakale
kure namwi.
- 26 Mana atu ayi anaishi kahi ya atu angu
ambao nkugodzera dza atu ahagao nyama a
mapha
Nkuhega mihego yao ili agbwire atu.
- 27 Dza bweko ririro tele nyama a mapha,
nyumba zao zi tele handzo,
kpwa vivyo akakala akulu na matajiri,

- 28 aha akanona kpwa kurya vinono.
 Atu aha taaogofyerwa ni kuhenda mai;
 taahenda anachiya akaphaha haki yao
 na taahehera haki za achiya.
- 29 Dze, nsiatye adabu kpwa mambo higa? Mimi
 Mwenyezi Mlungu nkaamba,
 na nsiriphize
 kpwa taifa dza rino?
- 30 Utu wa kuangalaza na wa kuogofya
 ukahendeka kpwenye tsi ihi:
- 31 manabii anatabiri handzo,
 na alavyadzi-sadaka analongoza kpwa mam-
 laka gao enye.
- Na atu angu anamendza ikale vivyo,
 ela mundahendadze siku ya mwisho ichi-
 fika?

6

Jerusalemu inavamiywa

- 1 Chimbirirani usalama, mwi atu a Benjamini,
 kula kahi-kahi ya Jerusalemu!
 Pigani gunda hiko Tekoa,
 onyesani dalili ko Bethi-Hakeremu,
 mana utu uyi hinyo uredza kula vurini,
 nyo ubanangi mkpwulu.
- 2 Aa Jerusalemu, uwe msichana mnono wa mwiri
 wa kunyinyiha
 ndakubananga!
- 3 Maadui andakuzunguluka
 dza arisa achitavyo kambi kuzunguluka
 mudzi.

Chila mmwenga andatsambula phatu pha
kushambuliya.

⁴ Dziikenito mkapigane naye,
unukani hukapigane naye mutsi!
Ela mundamanya enye, mana kunatswa,
mana vivuri-vuri vya dziloni vikaandza
kukala vire!

⁵ Unukani hukaavamie usiku,
hubanange ngomeze.

⁶ Mana Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
anaamba,

“Katani mihiye
mtengeze ngazi za kupandira Jerusalemu.
Uhu ndio mudzi ambao ni lazima utiwe adabu,
mana u tele kuonerana.

⁷ Dza chisima chiikavyo madzige swafi
ndivyo mudzi uhu uikavyo uyiwe,
fujo na kubananga kunasikirwa mo mwakpwe
ndani,
makongoge na marondage ga mbere yangu
chila wakati.

⁸ Nakukanya uriche uwe Jerusalemu,
au niriche kukuririkana
na kuihenda tsiyo ikale gandzo,
phatu phasiphoishi atu.”

⁹ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
anaamba,

“Amaleni tsetsetse nyo Aiziraeli achiosala
dza mutu atsembwesavyo
tsupiza mkpwonoo mo pandani
dza mutu adolaye zabibu.”

- 10 Nigombe na ani na kumkanya ani
hata asikire?
Lola, masikiro ni mazito,
taaweza kusikira;
lola, neno ra Mwenyezi Mlungu anaribera,
taafwahirwa ni ro neno.
- 11 Ndiyo mana ni tele tsukizi za Mwenyezi
Mlungu,
nikaremwa kuzizuwiya.
Mwenyezi Mlungu achiamba, “Zimwagire nyo
anache mo njirani,
na kpwa nyo mkusanyiko wa barobaro,
pharipho na mlume wa mutu na mkpwaza mutu,
osi andahalwa,
atumia piya andahalwa.
- 12 Nyumba zao zindahewa atu anjina,
minda yao na achetu aho dza vivyo,
mana nindagolosa mkpwono wangu
kuapiga nyo asagalao tsi hiyo, mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.”
- 13 “Mana kula mvyere hadi mdide,
chila mmwenga akachifyula kuendza mali
isiyo ya haki
kula nabii hadi mlavyadzi-sadaka,
chila mmwenga anahenda ga handzo.
- 14 Akafunga rejereje vironda vya atu angu na
kuamba, ‘Amani, amani,’
wakati takuna amani.
- 15 Dze aona waibu wakati ariphohenda mambo
ga kutsukiza?
Hata taayaona waibu bii;

aho taayamanya tse.

Kpwa hivyo andagbwa kahi za nyo ariogbwa;
ndiphoatiya adabu undakala mwisho wao,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

¹⁶ Mwenyezi Mlungu anaamba,

“Imani maganikoni na mlole,
na muuze njira za kare,

uzirani kuriko njira nono, namwi muigbwire,
namwi mioyo yenu indaphaha amani.

Ela achiamba, ‘Swino tahundalunga bii.’

¹⁷ Mimi nakuikirani arindzi, nchiamba,
‘Phundzani yo sauti ya gunda!’

Ela nyo achiamba, ‘Swino tahundaphundza.’

¹⁸ Kpwa hivyo sikirani mwi anatsi,
na sikirani, mwi mashaidi ndigoaphaha.

¹⁹ Phundza, we dunia yosi; nindareha utu mui
kpwa atu hinya,

garigo matunda ga uyi wao

kpwa sababu ya kusaphundza maneno gangu
na kurema shariya yangu.

²⁰ Taina mana kunilavira ubani kula Sheba,
ama udi wa kungu nono kula tsi za kure?

Sindakubali sadaka zenu za kuochwa,
na hata sadaka zenu tazinihamira.

²¹ Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu anaamba,
‘Lola, ndaikira vizuizi akpwale agbwe.

Baba na ana aho a chilume andafwa
jirani na msenawe andafwa.’ ”

²² Mwenyezi Mlungu anaamba,

“Lola, jeshi riredza kula tsi ya vurini,

taifa kulu rinafyakatsirwa kula mwisho wa
dunia.

²³ Ana maha na mafumo,

ni jaili na taana mbazi,
ana mvumo dza maimbi ga bahari,
wakati akapanda farasi ao,
akadzipanga dza mutu ariye tayari na viha,
kupigana na uwe Jerusalemu!”

24 Hukasikira ripoti yao,
nayo mikono yehu ikarejera;
hukagbwirwa ni utsungu,
utsungu dza wa mchetu alondaye
kudzivugula.

25 Musiphiye mindani,
wala kunyendeka barabarani
mana ye adui ana fumo
na chila phatu phanaogofya.

26 Mwi atu angu, vwalani magunia,
na mgalegale ivuni,
rirani dza mutu achiyefwererwa
ni mwanawe wa chilume wa macheye,
mana ye m’banangi
andakpwedza gafula.

27 Mwenyezi Mlungu anaamba, “Nikakuhenda
ukale wa kupima ubora wa vyuma na
kuvitsusa
atu angu ndio vyuma,
ni umanye na kujeza njira zao.

28 Osi ni atu a kuasi kutsupa chiasi na mioyo
mifu,
aphiyao hiku na hiku kueneza handzo rao.
Aho ana mioyo mifu dza shaba na chuma,
osi nkuhenda mai.

29 Tanu inaaka moho mkali,
na vyuma vya risasi taviyayuka vikasira,

sawa na atu ayi taauswa.

³⁰ Aho anaihwa feza chafu,
mana Mwenyezi Mlungu akaarema.”

7

Jeremia anatangaza hukumu ya Mlungu

¹ Riri ndiro neno ra Mwenyezi Mlungu ririro-muedzera Jeremia kuamba, ² “Ima pho ryango ra nyumba ya Mwenyezi Mlungu, na utangaze neno hiri, uambe, ‘Sikirani neno ra Mwenyezi Mlungu, mwi mosi a Juda muinjirao maryango gaga kuabudu Mwenyezi Mlungu. ³ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli, anaamba, “Rekebishani myenendo yenu nami ndakurichani muishi phapha. ⁴ Msikuluphire maneno higa ga handzo kukala: Ihi ni nyumba ya Mwenyezi Mlungu, ni nyumba ya Mwenyezi Mlungu, ni nyumba ya Mwenyezi Mlungu. ⁵ Mana mchirekebisha njira zenu na mahendo genu na chila mmwenga kumuhendera haki myawe, ⁶ ichikala tamundaonera ajeni, anachiya, magungu au kumwaga mlatso wa atu asio na makosa phatu hipha, na ichikala tamundalunga milungu ya handzo inayo kutiyani hasara, ⁷ ndipho nindakurichani msagale kpwenye tsi ambayo náapha akare enu ta kare na kare.

⁸ “ ‘ “Ela mwi munakuluphira maneno ga handzo gasigo mana yoyosi. ⁹ Munaiya, munaolaga, munazinga, munaapa kpwa handzo, kuocha mavumba kpwa Baali na milungu

yanjina ambayo kala tamuimanya ¹⁰ na ba-daye mkpwedza mkaima mbere zangu kpwenye nyumba ihi, yiihwayo na dzina rangu, na kudzi-amba kukala mu salama! Ela mchereenderera kuhenda mambo ga kutsukiza. ¹¹ Dze, nyumba hino inayoihwa kpwa dzina rangu, ikakala pango ra anyang'anyi phenu matsoni? Lolani, mimi mwenye nkagaona, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ¹² Vi sambi phiyani Shilo, phatu nrirhoabudiwa kpwandza, mukalole nrivyophahenda kpwa sababu ya uyi wa atu angu Iziraeli. ¹³ Sambu, kpwa sababu mwahenda mambo higa, nágomba namwi kano kpwa kano tamuniphundzire na nrirhokuihani tamuyaihika, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ¹⁴ Kpwa hivyo go nrirgohahenda ko Shilo vivi ndagahendera yo nyumba ninamoabudiwa, nyumba ambayo munaikuluphira, phatu nrirhokuphani mwimwi na akare enu. ¹⁵ Nami nindakuzolani mniukire phangu matsoni dza nrivyozola ndugu zenu atu a Efuraimu.” ’ ’ ”

¹⁶ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Jeremia, atu aha usiavoyere, kuaririra wala usinirai niaterye mana sindakusikira bii. ¹⁷ Kpwani kuona go ahendago kpwenye yo midzi ya Juda na mo njira za Jerusalemu? ¹⁸ Anache anaendza kuni, ano baba anakuta moho na achetu anakanda unga kumtengezera keki mlungu wao mchetu aihwaye Malikiya wa mlunguni. Aho nkulavya sadaka za vinwadzi kpwa milungu yanjina ili anitsukize.

7:11 7:11 Mathayo 21:13; Mariko 11:17; Luka 19:46 **7:12** 7:12
Joshuwa 18:1; Zaburi 78:60; Jeremia 26:6 **7:18** 7:18 Jeremia
44:17-19

19 Akale ananitsukiza mimi! Si anadzihendera uyi enye, kpwa waibu wao. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

20 “Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Kureya kwangu na tsukizi zangu zindamwagbwa phatu phapha, dzulu ya atu na nyama, dzulu ya mihi ya mindani na matunda ga weruni. Gandaaka na moho nao taundazimwa tse.’ ”

21 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, “Zo sadaka zenu za kuochwa zienjerezeni na sadaka zanjina na zo nyama mzirye enye. 22 Mana nrphoatuluz akare enu kula tsi ya Misiri siyaapha malagizo kuhusu sadaka za kuochwa na sadaka zanjina bahi, 23 ela naapha na lagizo hiri: Niphundzani nami ndakala Mlungu wenu, namwi mundakala atu angu. Lungani malagizo gosi ninagokuphani, ili muongokerwe.

24 “Ela nyo taagalungire tse go ga kuni-phundza au kuhega masikiro gao badalaye alunga ushauri wao enye na mioyo yao mii, achiuya chinyume-nyume badala ya kuphiya mbere. 25 Hangu nrphotuluza akare enu kula Misiri hadi rero, nkakala wa kukuhumirani atumishi angu manabii mara kpwa mara. 26 Ela tamuyaniphundza wala kuhega masikiro genu, ela mwazidi kuhenda mai kushinda akare enu.

27 “Jeremia, hata ukagombadze nao, aho taandakuphundza, Undaaiha ela taandaihika. 28 Nawe undaambira, ‘Riri ni taifa ambaro tarim-phundzire Mwenyezi Mlungu wala kukubali

kurekebishwa, kpweli yaangamika nayo taimo tsona mwao kanwani.

²⁹ Atu a Jerusalemu, nyolani nyere zenu mzit-suphe,
 kuonyesa kukala muna sonono rirani dzulu za myango
 mana mimi Mwenyezi Mlungu nkakuremani mwimwi
 murio chivyazi chiricho sababisha tsukizi zangu.’

³⁰ “Mana atu a Juda akahenda mai matsoni phangu, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. Aho akaika miyo ya kutsukiza ndani ya nyumba yihwayo na dzina rangu, na kuihenda najisi.

³¹ Chisha akadzenga phatu pha kulavira sadaka za Tofethi kpwenye Dete ra mwana wa Hinomu* na achilavya sadaka za kuochwa za ana aho a chilume na a chichetu kuko, dzambo ambaro siyarilagiza wala kuriaza. ³² Kpwa hivyo, kala uchimanya kukala wakati uredza Mwenyezi Mlungu anaamba ambao taphandaihwa tsona Tofethi wala Dete ra mwana wa Hinomu, ela phandaihwa dete ra chitsindziro. Phandaihwa hivyo kpwa sababu atu andazika nyufu ko Tofethi mana ko kpwanjina kundakala kukaodzala takuna nafwasi. ³³ Zo nyufu za atu aha zindakala chakurya cha nyama a mapha na nyama a tsakani, napho taphandakala na mutu wa kuashinga. ³⁴ Nindasisa sauti za kuhererwa na njerejere zipigirwazo bibi arusi na bwana

7:31 7:31 2 Afalume 23:10; Jeremia 32:35; Alawi 18:21 * **7:31** 7:31 Mwana wa Hinomu manaye ni mwana wa Beni-Hinomu.

7:34 7:34 Jeremia 16:9; 25:10; Maono 18:23

arusi kpwenye midzi ya Juda na mo njira za Jerusalemu, mana yo tsi indakala wekee.”

8

¹ “Wakati uho Mwenyezi Mlungu naamba mifupha ya afalume na maofisaa ga Juda, mifupha ya alavyadzi-sadaka na manabii na mifupha ya atu a Jerusalemu indatuluzwa kula mbirani irimo. ² Nayo indatsamulwa ipigbwe ni dzuwa na mwezi na viumbe vyosi vya mlunguni, ambavyo avimendza na kuvihumikira, ambavyo avilunga na kuviabudu, nayo taindaku-sanywa na kuzikpwa ela indakala dza mavi photsi. ³ Kokosi ndikotsamula atu ndiosala a taifa riri dzii, andaaza kufwa kuriko kuishi, mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba.

Dambi na kutiywa adabu

⁴ Aambire, ‘Mwenyezi Mlungu naamba hivi: Mutu achigbwa kaunuka tsona?

Dze, mutu achikosera njira kaweza kuuya?

⁵ Ni kpwa utu wani atu ano anagaluka?

Kpwa utu wani atu a Jerusalemu ananigaluka mara kpwa mara?

Akagbwiririra handzo ngi
taamendze kuuya bii.

⁶ Nikaaphundza na kuaphundza vinono,
ela taagomba garigo sawa

takuna mutu atubuye uyiwe,
na kuamba, “Aya nkahendadze mino?”

Chila mutu analunga njiraze,
dza farasi ainjiraye vihani mairo.

7 Hata manjera anamanya wakati wa kutsama;
na njiya, mberya na mariro,
nkulunga majira gao ga kuuya;
ela atu angu taamanya zo amuri zangu
mimi Mwenyezi Mlungu.

8 Mnawezadze kuamba, “Huna marifwa
na shariya za Mwenyezi Mlungu hunazo”?
Ela lolani, aandishi akazigaluzwa akazihenda
kukala za handzo.

9 Atu a ikima andagbwa kpwenye mihego ya
upumbavu wao,
mana arema neno ra Mwenyezi Mlungu.
Gaphaphi marifwa gao?

10 Kpwa hivyo nindalavya achetu ao kpwa atu
anjina
na minda yao ndaipha ajeni.
Kpwa sababu kula mdide hata mvyere
chila mmwenga ni mtoni kpwa kuphaha
gasigo ga haki;
kula nabii hadi mlavyadzi-sadaka
osi taahenda ga ukpweli.

11 Anaphoza virona vya atu angu dzulu-dzulu
tu
na kuamba kukala, kuna amani,
wakati takuna amani.

12 Dze ariphohenda utu wa kutsukiza agbwirwa
ni waibu?
Taayaona waibu tsetsetse
vyo vya mutu kuona waibu aho taavimanya.
Kpwa hivyo andagbwa kahi za atu ariogbwa;
ndiphoatiya adabu, andaangamia,

mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

13 Nindagausa mavuno gao, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba, yo mizabibu na mitini taindakala na chitu na makodzage gandanyala.

Kpwa hivyo, nikaruhusu atu kula kondze kuhala yo tsi.’ ”

14 Ndipho atu achiamba,
“Kpwa utu wani hunasagala phano huhurire?
Nahukusanyikeni,
huchimbirire midzi iriyo na ngome
hukafwerere kuko;
mana Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu akahupangira hukafwe
akahupha madzi ga sumu hunwe
mana hukahenda dambi mbere za
Mwenyezi Mlungu.

15 Hwaendza amani, ela tahuyaiphaha,
wakati wa kuphozwa, ela chokalapho ni kuogofyerwa.

16 Sauti za farasi aho zinasikirika kula mudzi wa Dani.
Miro ya farasi a viha, inasumbisa tsi na vyosi virivyo mumo.

Aredza abanange tsi na vyosi virivyo mumo,
nyo mudzi na osi asagalao mumo.”

17 Mwenyezi Mlungu anaamba, “Lolani, nakuhimirani nyoka kahi yenu,
tsakapala mwenye sumu isiyolagulika,
nao andakuondzani.”

18 Sonono yangu takuna awezaye kuyiusa
nikafwa moyo.

19 Phundzani chiriro cha atu angu,
ariravyo ko tsi ya kure.

Dze, ye Mwenyezi Mlungu kako ko Sayuni?
Dze, ye mfalume kapho tsona pho?

Mwenyezi Mlungu achijibu, “Kpwa utu wani
akanitsukiza na vizuka vyao vya kutsonga,
na milungu yao ya chijeni?”

20 Atu anasononeka anaamba, “Wakati wa
mavuno ukasira,
nayo kazikazi ikasira
naswi tahudzangbwetivywa.”

21 Nasononeka kpwa kukala atu angu akalu-
mizwa,
Moyo wangu unaluma.

22 Dze, takuna dawa za mavune ko Giliadi?
Dze, takuna mgbwanga ko?

Kpwa utu wani atu angu taadzangbwephola?

9

1 Naaza kala chitswa changu chingekala dza
chisima cha madzi
na matso gangu gakakala chemichemi ya
matsozi,

ningesinda na kuchesa kurira
kpwa sababu ya atu angu achioolagbwa!

2 Naaza kala nina phatu phangu pha kulazira
ajeni
ko jangbwani,

Ningericha atu angu

- na kuphiya kure nao!
Mana osi ni azindzi,
ni kundi ra atu a handzo.
- ³ Akaphinda malilimi gao dza uha,
kpwa kpweli handzo rikaodzaza yo tsi
mana anaenderera kuhenda uyi huno na hura,
nao taanimanya, mimi Mwenyezi Mlungu
nkaamba.
- ⁴ Chila mutu naadzimanyirire na jiraniwe,
na usimuamini nduguyo yeyesi,
mana chila ndugu ana handzo,
na chila jirani ni msengenyadzi.
- ⁵ Chila mutu anachenga jiraniwe,
taphana agombaye kpweli,
akafundza malilimi gao kugomba handzo,
anahenda uyi chiasi cha kushindwa kutubu.
- ⁶ Kazi yao ni kuonera kpwa kuonera, na handzo
kpwa handzo,
anarema kunimanya, Mwenyezi Mlungu
anaamba.
- ⁷ Kpwa hivyo ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa
majeshi anaamba hivi:
Lola, nindaatsatsamusa na kuajeza,
mana niahendere utu wani wanjina hano
atu angu?
- ⁸ Malilimi gao ni dza mivi ya sumu,
ganagomba handzo wakati wosi,
chila mutu anagomba manono na jiraniwe,
ela mwakpwe moyoni anapanga kumvamia.
- ⁹ Dze, nisiatiye adabu kpwa sababu ya mambo
higa?

Dze, nisiriphize chisasi taifa dza hiri?
Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

¹⁰ Nindatulukpwa ni matsozi kpwa kuririra yo
myango,

na kusononekera nyasi za jangbwani,
mana zindabanangbwa na takuna ndiyetsapira,
na ng'ombe tazindasikirwa zichirira tsona
Nyama a mapha na nyama a tsakani
akachimbira na kuzirimika.

¹¹ Nindahenda Jerusalemu ikale tsumbi ya dzala
na pango ra makala,
tsona ndahenda midzi ya Juda iangamizwe
hata kuisagale mutu.

¹² Ni ani ariye na ikima kuweza kuelewa
mambo higa? Ni ani ariyephundza malagizo ga
Mwenyezi Mlungu ili aweze kugaeleza? Kpwa
utu wani tsi ikabanangbwa na kuhendwa gandzo
dza jangbwa hata mutu asiweze kuitsupira?

¹³ Naye Mwenyezi Mlungu anaamba, “Kpwa
kukala akaricha shariya yangu niriyoapha, nao
taaniphundzire wala kuilunga. ¹⁴ Badalaye
akalunga mioyo yao mifu na kulunga vizuka vya
Mabaali, dza arivyofundzwa ni ise zao.”

¹⁵ Kpwa hivyo ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu
wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, “Lola,
nindaarisa atu aha chakurya cha utsungu na ni-
anwese madzi ga sumu. ¹⁶ Nindaahenda ahalwe
mateka ni atu a mataifa ganjina ambago aho na
akare ao taadzangbwegasikira, nami ndaazoresa
na upanga hadi niamale.”

¹⁷ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
anaamba,

- “Ririkanani na muaihe arizi a kukodisha
ihani arizi hodari edze.
- 18 Naahende wangbwi edze ahusononekere
ili matso gehu gatuluze matsozi
na madzi gandatuluka kula mwehu matsoni.
- 19 Mana sauti ya chiriro inasikirika kula Sayuni,
‘Lolani huchivyoangamizwa!
Hukagbwizwa haya,
chisa hukatsama tsi yehu,
mana akabomola nyumba zehu.’ ”
- 20 Mwi achetu, phundzani neno ra Mwenyezi
Mlungu,
na muhege masikiro musikire akaambadze.
Afundzeni ana enu achetu kurira,
na chila mutu afundze jiraniwe wira wa
sonono.
- 21 Mana chifo chinatsungurira mwehu madiris-
hani,
chikainjira madzumba ga mfalume wehu,
chikamala anache mo barabarani
na barobaro kula viwanja vya mudzi.
- 22 Gomba uambe, “Mwenyezi Mlungu anaamba,
‘Nyufu za atu zindagota chila phatu
dza ufumba wa ng’ombe urio mundani,
dza masuche garigorichwa ni avunadzi,
na takuna ndiye gatsembwesa.’ ”

23 Mwenyezi Mlungu anaamba, “Mutu ariye na
ikima naasidzikarye kpwa ikimaye, na mwenye
mkpwotse naasidzikarye kpwa mkpwotsewe na
tajiri naye naasidzikarye kpwa utajiriwe. 24 Ela
alodaye kudzikarya, naadzikarye kpwa kukala

ananimanya na kuelewa kukala mimi, ndimi Mwenyezi Mlungu niriye na mendzwa isiyosika, niamulaye na haki na nkureha haki duni-ani, mana ndigo ganihamirago.” Vivyo ndivyo Mwenyezi Mlungu aambavyo.

²⁵ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Lola, wakati uredza ndiphoatiya adabu hara ariotiywa tsatsani chimwiri bahi, ²⁶ yani atu a Misiri, a Juda, a Edomu, a Amoni, a Moabu na osi asagalao tsi za kure za jangbwani. Kpwa mana mataifa gaga tagadzangbwetiya tsatsani na hata yo nyumba yosi ya Iziraeli taadzangbwetiya tsatsa mioyo yao.”

10

Kuabudu vizuka takuna mana

¹ Phundzani neno ambaro Mwenyezi Mlungu anakuambirani mwi Aiziraeli!

² Mwenyezi Mlungu anaamba hivi,
“Msidzifundze njira za go mataifa ganjina
wala msiangalazwe ni ishara zisizo za
kawaida ko mlunguni
dzagbwe nkuangalaza mataifa ganjina.

³ Mana mila za atu aha ni za handzo.
Muhi nkukatwa kula tsakani, fundi akautsonga
na patasi.

⁴ Atu akaupamba na feza na zahabu
nkuhumira nyundo na misumari ili udine.

⁵ Vizuka vyao ni dza dzogofyo kpwenye munda
wa madzungu,
vinyemere zii, chisha vihenda tsukulwa,
mana taviweza kunyendeka.

Msiviogophe

mana taviweza kukuhenderani mambo mai wala kuhenda utu wowosi mnono.”

⁶ Taphana wanjina dza uwe Mwenyezi Mlungu, uwe u mkpwulu na dzinaro rina uwezo usiowezezana.

⁷ Ni ani asiyekuogopha, ee Mfalume wa mataifa ganjina?

Ihi ni hakiyo,

mana kahi ya atu a ikima a mataifa na kpwenye utawala wao takuna dza uwe.

⁸ Takuna rorosi ra kudzifundza kula kpwa milungu yao,

mana milungu iyo ni mihi tu,

⁹ inayopambwa na feza kula mudzi wa Tarishishi, na zahabu kula mudzi wa Ufazi.

Vivyo vizuka ni kazi za mafundi na za afuli a zahabu,

chisha nkuvwikipwa nguwo za kundu na za zambarau,

zosi ni kazi za mafundi hodari.

¹⁰ Ela ye Mwenyezi Mlungu ndiye Mlungu wa kpweli,

Iye ndiye Mlungu ariye moyo na ndiye mtawala wa kare na kare.

Achitsukirwa, tsi nkusumba

na mataifa ganjina tagaweza kuvumirira tsukizize.

11 Mwimwi mundaambira, “Yo milungu ambayo taiyaumba ko mlunguni na duniani indaangamika duniani na tsini ya mlunguni.”

12 Ela Mlungu ndiye ariyeumba tsi kpwa uwezowe,
 achiimarisha dunia kpwa ikimaye
 na kpwa kuelewakupwe achitandaza mlunguni.

13 Atuluzapho sauti, madzi nkuvuma ko mlunguni,
 nkuhenda guro rikapanda kula pembe za tsi.
 Nkuhenda limeme wakati wa mvula,
 na kureha phuto kula kpwenye nyumbaze za kuikira akiba.

14 Chila mutu ni mzuzu na kana amanyaro,
 chila mfuli wa zahabu nkutiywa waibu ni vizukavye,
 mana vizukavye ni vya handzo,
 navyo tavisoha.

15 Tavina mana yoyosi, ni vitu vya kuberwa,
 wakati wa kutiywa adabu vindaangamika.

16 Iye ariye mtalo wa Jakobo si dza vyo vizuka,
 mana ndiye ariyeumba vitu vyosi,
 chisha mbari za Iziraeli ni urisiwe
 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Majeshi
 ndiro dzinare.

Ubanangi wedzao

17 Unula bahasharo kula pho photsi,
 uwe uishiye phatu chiphozangirwa!

18 Mana Mwenyezi Mlungu anaamba,
 “Lola, atu a tsi naatiya teroni niatsuphe dza
 dziwe wakati uhu,
 ndaarehera mateso

ambago gandaaguta.”

19 Nshaka rangu mimi Jerusalemu,
mana nikatiywa chironda.

Chironda changu ni chibaya!

Ela nchiamba, “Kpweli enye gaga ni mateso,
na ni lazima nigavumirire.”

20 Hema rangu rikabomolwa,
na mikowaye ikakatwa-katwa.

Anangu akaniricha na taapho tsona
taphana achiyesala kunichitira hema
na kufunga paziya zangu.

21 Mana arisa ni apumbavu,
taalonda kuuza kula kpwa Mwenyezi
Mlungu

kpwa hivyo taadzangbweongokerwa
na mang’ondzi gao gosi gakatsamukana.

22 Phundzani ndziyendziye ziredza!

Misindo ya farasi iredza kula tsi ya vurini,
kuhenda midzi ya Juda ikale magandzo,
panga za makala.

23 Ninamanya, ee Mwenyezi Mlungu kukala
mwanadamu kana uwezowe,
Mwanadamu kaweza kudzilongoza.

24 Nirekebisha, ee Mwenyezi Mlungu, henda
vivyo kpwa haki,
usihende na tsukizi sedze ukaniangamiza.

25 Tsukizizo zimwagire atu a mataifa ganjina
asiokumanya,
na umwagire atu asiohadza dzinaro.

Mana akammiza Jakobo,
akamuangamiza tse
na makaloge akagahenda gandzo.

11

Chilagane chinavundzwa

¹ Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia achimuamba, ² “Phundza mapatano ga chilagane hichi na uaambire atu a Juda na aho asagalao Jerusalemu. ³ Aambire kukala Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli anaamba hivi, ‘Naalaniwe mutu yeyesi ambaye kandagagbwira go mapatano ga chilagane chichi. ⁴ Mapatano nrigoalagiza akare enu agagbwire niriphoatuluza kula tsi ya Misiri, kula kpwa moho mkali wa kuyayusa vyuma.’ Nchiambira, ‘Niphundzani na muhende chila chitu ninachokulagizani. Muchihenda hivyo mundakala atu angu nami ndakala Mlungu wenu. ⁵ Ili nitimize chirapho choaapira akare enu kukala nindaapha tsi, tsi yenye rutuba ambayo munasagala hadi rero.’ ”

Ndipho nami nchijibu nchiamba, “Navikale vivyo Mwenyezi Mlungu.” ⁶ Chisha Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Katangaze maneno gaga midzi yosi ya Juda na kpwenye barabara zosi za Jerusalemu. Aambire, ‘Phundzani go maneno ga chilagane hichi na mgalunge. ⁷ Mana náenderera kuakanya akare enu hangu nririphoatuluza kula Misiri hadi rero, nchiambira, asikize maneno gangu. ⁸ Ela taayaniogopha wala kuniphundza, ela chila mmwenga wahenda kama moyowe mui urivyomlagiza. Kpwa vira taayalunga malagizo ga chilagane nrichoapha, phahi náarehera lana zosi za kusalunga cho chilagane.’ ”

⁹ Chisha ye Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Atu a Juda na nyo asagalao Jerusalemu anapanga njama ya kuniasi. ¹⁰ Akauyira dambi za akare ao, ariorema kuphundza maneno gangu. Akalunga milungu yanjina na kuihumikira. Atu a Iziraeli na atu a Juda akavundza chilagane nrichoika na akare ao. ¹¹ Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu anaamba hivi, ‘Nindaarehera mashaka ambago taandaweza kugaepuka. Dzagbwe andaniririra, mino sindaaphundza. ¹² Chisha nyo atu a midzi ya Juda na Jerusalemu andaphiya akairirire yo milungu aifukizirayo uvumba, ela taindaativya ndiphophahwa ni go mashaka. ¹³ Mana muna milungu minji dza midzi yenu irivyo minji mwi atu a Juda. Na dza barabara zirivyo nyinji Jerusalemu ndivyo murivyo munji mwatu mwa kufukizira uvumba Baali, mlungu wenu wa waibu.’

¹⁴ “Kpwa hivyo Jeremia usiavoyere atu aha, usiniririre kpwa sababu yao, mana sindaaphundza tsetsetse wakati a kpwenye mashaka. ¹⁵ Atu niamendzao taana haki ya kuinjira tsona mwangu nyumbani. Anji aho ni ayi hali ya kukala uyi wao tawuuswa ni sadaka za nyama. Ela nchiatiya adabu, taahamirwa. ¹⁶ Wakati fulani Mwenyezi Mlungu wakuiha mzaituni mnono wenye matunda manono, ela kpwa kuvuma kpwa phepho kali andautiya moho na pandaze ziphye tsetsetse. ¹⁷ Iye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi ariyekuphanda, ndiye achiyekupangira mai gaga, kpwa uyi wa kufukizira Baali uvumba uriohendwa ni atu a Iziraeli na a Juda.”

- 18 Mwenyezi Mlungu wanifwenurira nami nchi-
 manya,
 wanionyesa mai arigokala ananipangira.
- 19 Nami nchikala dza mwana ng'ondzi mpole
 anayephirikpwa chitsindzironi.
 Simanyire kukala kala akapanga njama
 chinyume changu achiamba,
 “Nahuolage nyo muhi na matundage,
 nahumuuse kpwenye tsi ya ario moyo,
 ili dzinare risitambukirwe tsona.”
- 20 Ela uwe Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa ma-
 jeshi, uamulaye kpwa haki
 uwe ujezaye moyo na achili ya mutu,
 navoya uariphize chisasi
 mana nikakurehera chisa changu.
- 21 Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu, Mlungu
 wa majeshi anagomba kuhusu atu a Anathothi
 anaoidza uhaio, aambao, “Usitabiri kpwa dzina
 ra Mwenyezi Mlungu, au hundakuolaga.”
- 22 Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu, Mlungu
 wa majeshi anaamba, “Lola, nindaatiya ad-
 abu. Avulana aho ndaangamiza kpwa upanga;
 ana aho alume na achetu andafwa na ndzala.
- 23 Tsona taphana mutu ndiyetiya, mana nin-
 dareha mashaka kpwa atu a Anathothi mwaka
 wao wa kutiywa adabu ndiphofika.”

12

Jeremia anamlalamikira Mlungu

- 1 Ee Mwenyezi Mlungu, uwe u wa haki,
 wakati nkulalamikirapho,
 ela nalonda nikuuze kuhusu hakiyo:
 Kpwa utu wani atu ayi nkuongokerwa?

- Kpwa utu wani atu ayi nkuishi vinono?
2 Uwe waaphanda, nao achimera,
anakula na kuvyala matunda.
Aho anakuhadza kano kpwa kano
ela kumo mwao mioyoni.
- 3 Ela uwe Mwenyezi Mlungu unanamanya
unaniona na ukujeza moyo wangu vyo uku-
mendzavyo.
Agurute dza mang'ondzi gaphirikpwago
chitsindzironi,
na kupangirwa siku ya kutsindzwa.
- 4 Yo tsi indaenderera kusononeka hadi rini?
Na zo nyasi kunyala mindani?
Kpwa sababu ya uyi wa nyo asagalao mumo
nyama na nyama a mapha akamalwa tse
mana aamba, "Mlungu kandagaona go
huhendago."
- 5 Mwenyezi Mlungu achiamba, "Ichikala
ukashindana mairo na atu nao
akakuremweza,
unawezadze kushindana na farasi?
Na ichikala unadzikpwala na kugbwa kpwenye
tsi ya usalama,
ko tsaka ra Joridani, undahendadze?
- 6 Mana hata nyo nduguzo na atu a nyumba ya
sowe,
nao piya aho nao akakuhendera mai,
akakukotera kululu ra ndiro.
Usiakuluphire tsetsetse,
dzagbwe anakuambira maneno manono."
- 7 Mwenyezi Mlungu anaamba, "Nikairicha
nyumba yangu
iriyo urisi wangu,
Nindaatiya atu angu niamendzao

mikononi mwa maadui gao.

⁸ Atu angu mwenye akanigalukira
ananingurumira dza simba ko tsakani;
kpwa hivyo naamena.

⁹ Atu angu akakala dza chinyama cha mapha,
chichozungulukpwa na kutsotwa ni makozi
pande zosi.

Phiya ukakusanye nyama osi a tsakani,
arehe edze arye nyama za atu angu.

¹⁰ Arisa anji akabananga minda yangu ya miz-
abibu
akavyoga-vyoga munda wangu,
akahenda munda wangu mnono
ukakala litsapi usiomera chochosi.

¹¹ Akauhenda litsapi
nao unaniririra.

Tsi yosi ikahendwa litsapi
ela taphana mutu atambukiraye.

¹² Dzulu ya myango ko jangbwani
aolagadzi andakpwedza

mana upanga wa Mwenyezi Mlungu
undaangamiza atu
kula mwandzo hadi mwisho wa tsi.
Taphana ndiyekala salama.

¹³ Andaphanda mtsere ela andavuna miya
andadziremweza bila kuphaha chochosi.

Andaona haya kpwa cho ndichovuna
kpwa sababu ya tsukizi za Mwenyezi
Mlungu.”

¹⁴ Mwenyezi Mlungu anaamba hivi kuhusu
majiranige ayi arioapha urisi atue Iziraeli, “Lola,
nindaausa kula tsi yao, nami nindaausa atu a
Juda kula kahi yao. ¹⁵ Na hata bada ya kuausa,

nindaaonera mbazi tsona, na kuareha kpwenye tsi yao chila mmwenga kpwenye seemuye. ¹⁶ Nao achidzifundza njira za atu angu na kuapa kpwa kuhadza dzina rangu, na kuamba, ‘Kpwa kweli dza Mwenyezi Mlungu aishivyo,’ dza arivyodzifundza kuapa kpwa dzina ra Baali, vivyo ndivyoahenda imara kahi ya atu angu. ¹⁷ Ela ichikala taifa rorosi tarindaphundza, phahi ndariusu na kuriangamiza tsetsetse.” Vivyo ndivyo Mwenyezi Mlungu aambavyo.

13

Mkanda wa katani

¹ Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Phiya ukagule mkanda wa katani, udzifunge chibiruni ela usiugutize madzi.” ² Phahi nágula mkanda kulengana na Mwenyezi Mlungu arivyonilagiza na nchidzifunga chibiruni. ³ Chisha Mwenyezi Mlungu wagomba kano ya phiri achiamba, ⁴ “Hala nyo mkanda uchiogula na udzifunge chibiruni, uphiye vivii hadi muho Yufurati ukaufwitse kpwenye panga za mawe.” ⁵ Phahi naphiya nchendaufwitsa kanda-kanda ya muho Yufurati dza Mwenyezi Mlungu arivyokala akalagiza. ⁶ Bada ya siku nyinji ye Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Uka uphiye muho Yufurati ukahale nyo mkanda nriokuambira ukaufwitse kuko.” ⁷ Ndipho nchiuka nchiphia ko muho Yufurati nchendauhala nyo mkanda nriokala nkaufwitsa, ela uchikala ukabanangika hata uchikala tauna mana tsona.

8 Chisha Mwenyezi Mlungu achiniamba,
 9 “Mwenyezi Mlungu wa Iziraeli anaamba hivi,
 ‘Hivi ndivyo ndivyobananga ngulu za atu a Juda
 na kudziunula sana kpwa atu a Jerusalemu.
 10 Atu aha ayi, anaorema kuphundza neno rangu,
 alungao kuhenda vyo mioyo yao mifu ilondavyo
 na kulunga milungu yanjina, kuihumikira na
 kuiabudu, aho andakala dza nyo mkanda ambao
 tauna mana yoyosi. 11 Mana dza vira ambavyo
 mkanda nkukala chibiruni mwa mutu, ndivyo
 nrivyohenda nyumba yosi ya Iziraeli na nyumba
 yosi ya Juda aungane nami, ili akale atu angu,
 amanyikane kpwa dzina rangu, aphahe nguma
 na utukufu, ela taayaphundza, mimi Mwenyezi
 Mlungu nkaamba.’

12 “Kpwa hivyo aambire hivi, ‘Mwenyezi
 Mlungu, Mlungu wa Iziraeli anaamba, “Chila
 chiburu chindaodzazwa uchi.” ’ Nao an-
 dakuamba, ‘Hukale tahumanya kukala chila
 chiburu chindaodzazwa uchi?’ 13 Ndipho un-
 daambira, ‘Mwenyezi Mlungu anaamba hivi,
 “Lola, nindaalevya atu osi asagalao tsi ihi:
 afalume asagarirao chihi cha Daudi, alavyadzi-
 sadaka, manabii na atu osi a Jerusalemu. 14 Nami
 ndaafyakatsira enye kpwa enye, ano baba na ana
 ao. Mwenyezi Mlungu anaamba, Sindaaonera
 mbazi, sindaaricha wala kuaonera huruma chi-
 asi cha kukala nisiaolage.” ’ ”

15 Hegani masikiro musikize, msihende ngulu
 mana Mwenyezi Mlungu akagomba.

16 Mupheni nguma Mwenyezi Mlungu, Mlungu
 wenu
 kabila takudzangbwekala jiza,

kabila kudzangbwepwala
vidzango virivyo jizani.

Na wakati munaendza mwanga
iye andaugaluzwa ukale jiza-jiza
na ro jiza-jiza arihende rikale chilungulungu
cha jiza.

17 Ela ichikala tamundaphundza,
roho yangu indarira chisiri-siri kpwa sababu
ya ngulu zenu,
nindarira kpwa utsungu na kumwagikpwa ni
matsozi,
mana mang'ondzi ga Mwenyezi Mlungu
gakahalwa mateka.

18 Muambire ye mfalume na nine,
atserere kpwenye vihi vyao vya utawala,
mana tadzi zao nono
zikauswa mwao vitswani zikagbwa.

19 Midzi ya Negebu ikazangirwa,
na taphana mutu awezaye kuvugula
maryangoge.

Atu osi a Juda akahalwa mateka,
osi tsetsetse akahalwa mateka.

20 Ng'aza matsogo uwe Jerusalemu ulole
nyo edzao kula uphande wa vurini.

Go mang'ondzi urigohewa ga kuphi?
Go mang'ondzigo manono?

21 Kuna atu urioahenda asenao,
dze, undaahariradze achihendwa atawalao?
Dze, kundasikira utsungu?

Dza hura wa mchetu alondaye kudzivugula?

22 Na mo mwako moyoni uchiamba,
“Kpwadze nkafikpwa ni mambo higa?”

Mambo gaga gakahendeka kpwa sababu ya uyio

- ndiyo mana nguwoyo ikasegbwa
na kuhendwa vibaya.
- 23 Dze, Mkushi anaweza kugaluzwa rangiye ya
mwiri
ama tsui kuusa mabarage?
Nawe piya kuweza kugaluzwa kuhenda mai uka-
henda manono.
- 24 Nindakutsamusani dza wiswa
uphepheruswavyo ni phuto kula jangbwani.
- 25 Uhu ndio mtaloo nriokupangira, mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba
kpwa kukala ukaniyala
na kukuluphira milungu ya handzo.
- 26 Mimi mwenye ndimi ndiyekusega nguwoyo
na atu andaona waibuo.
- 27 Nikaona maigo ga kutsukiza:
kuzingako, kugayako kpwa mkpwatyo,
umalayao na mahendo mai ugahenderago
myangoni na mindani.
- Shaka hiro, uwe Jerusalemu!
Undakala mchafu hadi rini?

14

Kazikazi kulu

- ¹ Riri ndiro neno ambaro Mwenyezi Mlungu
wamuambira Jeremia kuhusu kazikazi.
- ² “Tsi ya Juda ina chiriro
na maryangoge gakarejera.
Atue anasononeka pho photsi,
na chiriro cha Jerusalemu chikafika dzulu.
- ³ Akulue anahuma atumishi akaheke madzi,
achifika ko mabirikani
anakosa madzi
anauya na nyungu zao tuphu;

akagbwirwa ni haya na kuangalala.

⁴ Tsi ikaahuka myanya-myanya,
kpwa kukala takuna mvula kahi ya yo tsi,
akurima anaona waibu,
anabwiningiza vitswa vyao.

⁵ Hata mbala ko weruni anaricha mwanawe
mtsanga
kpwa sababu takuna nyasi.

⁶ Maforo gaimire kpwenye virere vya myango ko
jangbwani,
ganasoha mairo-mairo dza makala,
matso gao tagaweza kuona
kpwa kukosa nyasi.”

⁷ Dzagbwe dambi zehu zinashuhudiya uyi,
huterye ee Mwenyezi Mlungu, kpwa ishima
ya dzinaro.

Mana uyi wehu ukazidi
hukakuhendera dambi.

⁸ Uwe uriye kuluphiro ra Iziraeli,
utivyaye wakati wa shida;
kpwa utu wani ukale dza mjeni kpwenye yo tsi,
dza mcharo akalaye kpwa usiku mmwenga
bahi?

⁹ Mbona unakala dza mutu usiyeterya,
dza mutu asiyeweza kuokola?
Uwe u kahi yehu, ee Mwenyezi Mlungu
na hunaihwa kpwa dzinaro
hunakuvoya usihuriche.

¹⁰ Mwenyezi Mlungu anaamba hivi, kuhusu atu
ano,
“Ano anamendza sana kuangaika
taaweza kuzuwiya nyayo zao

kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu akaarema
vivi andatambukira mai gao
nami ndaatiya adabu kpwa dambi zao.”

¹¹ Chisha Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Usi-avoyere manono atu aha. ¹² Dzagbwe nku-funga, sindasikira chiriro chao, na hata dzagbwe analavya sadaka za kuochwa na za mtsere, mino sindazikubali. Ela nindaangamiza kpwa upanga, ndzala na ukongo mui.”

¹³ Ndipho nami nchiamba, “Ee Mwenyezi Mlungu, lola nyo manabii anaambira, ‘Takundakala na viha wala ndzala, ela ndakuhendani mkale na amani phatu phapha.’ ” ¹⁴ Naye Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Nyo manabii analavya unabii wa handzo kpwa dzina rangu; siyaahuma, siyaalagiza wala kugomba nao. Anakuphani unabii wa ruwiya ya handzo, mburuga zisizo na mana na maazo gao ga handzo. ¹⁵ Kpwa hivyo mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba hivi, kuhusu nyo manabii alavyao unabii kpwa dzina rangu dzagbwe siahumire. Aho anagomba handzo kuamba, ‘Tsi taindakala na viha na ndzala.’ Manabii aho andaolagbwa na upanga na ndzala. ¹⁶ Na nyo atu alavirwao unabii andabwagbwa mo barabara za Jerusalemu kpwa sababu ya ndzala na viha. Chisha taphandakala na mutu wa kuazika: nyo enye, achetu ao, ana aho alume na ana aho achetu. Mana ndaahenda ariphe kpwa sababu ya uyi wao.

¹⁷ Aambire hivi,
‘Richa nimwagikpwe ni matsozi usiku na mutsi,
bila ya kusira,

mana mwanamwali, yani atu angu akalumizwa
 vibaya,
 akapigbwa pigo risiropigbwa mutu.
 18 Nchiphiya ko mindani,
 naona nyo achioolagbwa na upanga!
 Na nchiinjira mo mudzini,
 naona ahirikao na ndzala!
 Manabii na alavyadzi-sadaka anazunguluka kahi
 ya yo tsi,
 nao taamanya ahendaro.’ ”

Jeremia anavoya Mlungu

19 Dze, Juda ukarema tsetsetse?
 Dze, moyoo ukatsukizwa ni Sayuni?
 Kpwa utu wani ukahupiga vino
 hata tahuweza kuphola?
 Hwatazamiya amani, ela tahuyionere,
 hwatazamiya kuphola, badalaye hwaphaha
 vitisho.
 20 Hunakubali uyi wehu, ee Mwenyezi Mlungu,
 na makosa ga ano baba,
 mana hwakuhendera dambi.
 21 Kpwa ishima ya dzinaro, usihutsuphe,
 usichibere chihicho cha utawala
 utambukire na usivundze chilaganecho uri-
 choika naswi.
 22 Dze, kahi ya yo milungu ya mataifa ganjina
 kuna anayeweza kureha mvula?
 Au ko mlunguni kunaweza kureha mvula
 kpwenye?
 Uwe macheyo ndiwe uwezaye, ee Mwenyezi
 Mlungu, Mlungu wehu!
 Uwe ndiwe kuluphiro rehu,
 mana uwe ndiwe uhendaye gaga gosi.

15

Atu a Juda andatiywa adabu

¹ Chisha Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Hata Musa na Samueli akaima mbere zangu kuavoyera, nisingehamirwa ni atu ano. Auseni mbere zangu na muariche auke! ² Na ndiphokuuzani kuamba, ‘Swino huphiyephi?’ mundaambira, Mwenyezi Mlungu anaamba hivi, Aho achiopangirwa kufwa, andafwa, na nyo ndioolagbwa na upanga, andaolagbwa na upanga. Na ndioolagbwa ni ndzala, andaolagbwa ni ndzala, na ndiohalwa mateka, andahalwa.

³ “Mimi Mwenyezi Mlungu naamba, ‘Nindaaphirikira aina ne za abanangi. Ndaaphirikira upanga wa kuaolaga, madiya ambago gandaamwamula, nyama a mapha na nyama a tsakani ndioarya na kuaangamiza. ⁴ Nindahenda akale chitu cha kutisha matsoni pha falume zosi za dunia kpwa vyo Manase mwana wa Hezekiya mfalume wa Juda arivyohenda ko Jerusalemu.

⁵ Ni ani ndiye kuonera mbazi we Jerusalemu?

Au ni ani ndiyekusononekera?

Ni ani ndiyeima kuuza uzima wenu?

⁶ Mwimwi mwanirema, Mwenyezi Mlungu anaamba, munaenderera kuuya nyuma, kpwa vivyo nikakugoloserani mkpwono na kukuangamizani,

15:1 15:1 Kutsama 32:11–14; Isabu 14:13–19; 1 Samueli 7:5–9

15:2 15:2 Maono 13:10 **15:4** 15:4 2 Afalume 21:1–16; 2 Nyakati 33:1–9

nikaremwa kuvumirira.

⁷ Nikakuphehani na lungu,
 kpwenye maryango ga midzi ya yo tsi,
 nindakureherani chiriro na kuangamiza atu
 angu

mana tamukaricha njira zenu mbii.

⁸ Nikahenda magungu gao gakale manji
 kuriko mtsanga wa pwani.

Nkareha m'banangi mapema genye
 akaolaga barobaro za ano mayo
 gafula ndaahenda ano mayo asikire utsungu
 na kuogofyerwa.

⁹ Iye ariyevyala ana sabaa andafwa purungire
 na kukata roho.

Andatswererwa ni dzuwa wakati kuchere mutsi,
 akagbwizwa haya na kuangalala.

Nyo ndiosala ndaaolaga na upanga
 mbere za maadui gao, mimi Mwenyezi
 Mlungu nkaamba.' ”

¹⁰ Ee maye mino! Baha kala sivyarirwe! Chila
 mmwenga tsi yosi ananipinga na kuheha nami.
 Sidzangbweaphaswa ni mutu wala kuaphasa
 mutu yeyesi ela osi ananilani. ¹¹ Ye Mwenyezi
 Mlungu achiamba, “Hakika nindakuokola kpwa
 lengo nono. Kpwa kpweli ndagahenda maadui go
 gakulalamire wakati wa mashaka na tabu.

¹² Takuna yeyesi awezaye kuvundza shaba wala
 chuma, hasa chuma kula vurini.

¹³ “Utajiri wenu na akiba zenu ndazilavya
 zewe. Ndazilavya bure kpwa sababu ya
 dambi zenu chila phatu kahi ya tsi yenu.

¹⁴ Nindakuhendani muhumikire maadui genu
 kpwenye tsi msiyoimanya, mana tsukizi zangu

zinaaka dza moho ndiokuochani hata kare na kare.”

15 Ee, Mwenyezi Mlungu, unamanya chila chitu,
nitambukira na wedze uniterye
na uniriphizire nyo maadui gangu.

Uwe unavumirira, usiniriche nikaangamika,
many a kukala ninalaphizwa kpwa ajiliyo.

16 Uriphogomba nami, nasikira manenogo,
nago gachihenda nikale na raha,
mana ninaihwa kpwa dzinaro,

Ee Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi.

17 Siyasagala phamwenga na anao kusherekeya,
wala kuhenda kuhamirwa phamwenga nao,
násagala machiyangu, mana mkpwonoo kala u
phamwenga nami,
mana kala ukaniodzaza tsukizizo.

18 Kpwa utu wani kugaya kpwangu takusira
chironda changu ni cha mrema,
tachilonda kuphola.

Dze, undanivundza moyo dza chidzuho cha
madzi chiumacho?

19 Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu anaamba hivi,
“Uchiniuyira, ndakuhenda ukale dza pho
mwandzo

nawe undaima mbere zangu,

Ichikala undagomba maneno ga mana, si gasig-
oriwa ni tsango
undakala mtumishi wangu.

Aho naakusikize uwe,
ela uwe usiasikize.

20 Nami ndakuhenda ukale imara
dza ukuta wa shaba kpwa atu aha;

andapigana nawe,
 ela taandakuturya
 mana ni phamwenga nawe
 nikuokole na kukukombola, mimi Mwenyezi
 Mlungu nkaamba.

²¹ Nindakukombola kula mikononi mwa atu ayi,
 na kukukpwakpwatsula kula kombeni mwa
 asio na mbazi. Mimi Mwenyezi Mlungu
 nkaamba.”

16

Siku ya mashaka

¹ Chisha Mwenyezi Mlungu achiamba,
² “Kundalóla mchetu na kuphaha ana a chilume
 na a chichetu phatu hipha. ³ Mana ye Mwenyezi
 Mlungu anaamba vivi kuhusu nyo ana alume
 na achetu ndiovyalwa hipha, na nyo ano mayo
 na ano baba ndioavyala. ⁴ Aho andaolagbwa ni
 makongo mai. Taphana mutu ndiyeasononekera
 wala kuazika, aho andakala dza mavi pho dzulu
 ya tsi. Andaolagbwa na upanga na ndzala, na
 nyufu zao zindakala chakurya cha nyama a
 mapha na nyama a tsakani.

⁵ “Mana Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Usiinjire
 nyumba za mahanga, ama kpwendasononeka
 nao ama kuaonyesa mbazi, kpwa kukala nikausa
 amani yangu, mendzwa yangu isiyosika na
 mbazi kula kpwa atu aha. ⁶ Avyere kpwa
 adide osi andafwa kpwenye tsi ihi, taandazikpwa
 na takuna ndiyeasononekera, ndiyedzikata ama
 kunyolwa chiphala kpwa ajili yao. ⁷ Taphana
 mutu ndiyeapha chakurya afwererwa wala

kuapha pore hata napho akafwererwa ni ise zao au nine zao.

⁸ “Chisha usiinjire nyumba yiuswayo sharee na kusagala kurya na kunwa phamwenga nao. ⁹ Mana mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba hivi: Lola, nindakomesa sauti za kuhererwa phamwenga na njerejere anazopigirwa bwana arusi na bibi arusi phatu hipha wakati mcheremoyo. ¹⁰ Na wakati uchiambira maneno gaga atu aha andakuuza, kpwa utu wani ye Mwenyezi Mlungu akatangaza uyi huno mkpwulu chinyume chao. Piya andakuuza ana makosa gani na amuhendera Mwenyezi Mlungu, Mlungu wao dambi yani. ¹¹ Ndipho undaamba, Mwenyezi Mlungu anaamba, “Ni kpwa sababu akare enu aniricha na kulunga milungu yanjina, achiihumikira na kuiabudu. Aho aniricha na achiricha kulunga shariya yangu. ¹² Ela mwimwi mkahenda mai kushinda go ga akare enu, mana chila mmwenga wenu analunga vira moyowe mui umuambavyo badala ya kuniogopa. ¹³ Kpwa hivyo ndakuusani kula tsi ihi nkuphirikeni tsi ambayo mwimwi na akare enu tamuimanya. Kuko mundahumikira milungu yanjina usiku na mutsi, mana sindakuonerani mbazi.”

¹⁴ “Kpwa hivyo mimi Mwenyezi Mlungu naamba, siku ziredza, wakati atu ndiphoricha kuamba, “Dza ye Mwenyezi Mlungu ariyetuluza ana a Iziraeli kula Misiri, aishivyo.” ¹⁵ Na aambe, “Kpwa kpweli dza Mwenyezi Mlungu

aishivyo, iye ariyeatuluza atu a Iziraeli kula tsi ya uphande wa vurini na kula chila tsi ambayo kala akaaphirika.” Mana nindaauyiza kpwenye tsi yao enye, tsi nriyoapha akare ao.

¹⁶ “ ‘Mwenyezi Mlungu anaamba, “Nindaphirika avuvi anji akagbwire atu aha. Chisha nindaphirika akala anji, aindze kula chila mwango na chidzango na kula mafwitso ga panga za mawe. ¹⁷ Mana mahendo gao gosi tagaweza kufwitsika mbere zangu. Dambi zao zi wazi mbere zangu. ¹⁸ Nami nindaariphiza kano mbiri ya uyi wao na dambi zao. Mana akainajisi tsi na vizuka vyao visivyo na uhai na kuodzaza tsi ya urisi wangu na vizuka vya kutsukiza.”

¹⁹ Ee Mwenyezi Mlungu uriye nguvu yangu na ngome yangu,
uriye kuluphiro rangu wakati wa tabu,
ko kpwako mataifa ganjina gandakulunga
kula pembe za dunia na kuamba,
“Sowe zenu taayakala na chitu isiphokala
milungu ya handzo
ambayo taiyaafwaha chitu.

²⁰ Dze, mutu anaweza kudzitengezera milungu?
Iyo si milungu bii!”

²¹ “ ‘Kpwa hivyo lola, kano ihi ndaafundza, amanye nguvu na uwezo wangu, chisha andamanya kukala dzina rangu ndimi Mwenyezi Mlungu.’ ”

17

Dambi na uamuli wa Juda

¹ Mwenyezi Mlungu achiamba, “Dambi ya atu a Juda yaandikpwa na kalamu ya chuma yenye lutsa ra alimasi, ichichorwa kpwenye mioyo yao na phenye pembe za phatu pha kulavira sadaka. ² Hata ana aho atambukira phatu pha kulavira sadaka vizuka vyao viihwavyo Ashera, kanda-kanda ya chila muhi muitsi na dzulu ya vidzango vire, ³ na dzulu ya myango kpwenye tsi yogbwa. Utajiri wenu na akiba zenu ndazilavya zewe kama garama ya dambi zenu chila phatu kpwenye tsi yenu. ⁴ Indabidi muiangamize yo tsi niri yokuphani dza urisi wenu. Nami ndakuhendani muahumikire maadui genu kpwenye tsi msiyoimanya, mana mkalamusa tsukizi zangu ambazo zindaaka dza moho hata kare na kare.”

⁵ Mwenyezi Mlungu anaamba hivi,
 “Walaniwa amkuluphiraye mwanadamu
 iye akuluphiraye nguvu za mwanadamu,
 ambaye moyowe ukamricha Mwenyezi
 Mlungu.

⁶ Iye andakala dza chidzihi ko jangbwani,
 iye kandaongokerwa bii.
 Mutu iye andaishi phatu pha litsapi ko weruni,
 kpwenye tsi ya munyu isiyosagala atu.

⁷ Waajaliwa mutu amkuluphiraye Mwenyezi
 Mlungu,
 ambaye kuluphirore ni Mwenyezi Mlungu.

⁸ Iye ni dza muhi uri phandwa kanda-kanda ya
 madzi,
 ambao miziye inafika pho muhoni,

kandaogopha wakati wa kazikazi,
mana makodzage gandaenderera kukala
maitisi.

Mwaka wa ukame taundaricha kuvyala
matunda.

⁹ Moyo una handzo kuriko vyosi,
nao tauweza kulagulwa
na takuna awezaye kumanya uazacho.

¹⁰ Mimi Mwenyezi Mlungu ndimi nchunguzaye
achili za mwanadamu na kupima moy-
owe.

Na kumuhendera chila mutu kulengana na
tabiyaze na mahendoge.”

¹¹ Aphahaye utajiri usio wa halali
ni dza kpware riahiraro mayayi gasigokala
gakpwe,

wakati madzana kpware ndiphokula gandauka
na mwishirowe andaonekana kukala
mjinga.

¹² Nyumba yenu ya kuvoya Mlungu ni dza chihi
cha chifalume chenye utukufu,
chiimirecho dzulu ya mwango hangu pho
mwandzo.

¹³ Ee Mwenyezi Mlungu uriye kuluphiro ra
Iziraeli,
osi anaokurema andaphaha waibu.

Aho akurichao andaandikpwa mtsangani,
mana akakuricha uwe Mwenyezi Mlungu,
uriye pula ya madzi ga uzima.

- 14 Niphoza, ee Mwenyezi Mlungu, nami nindaphola;
 Nitivya, nami nindaokoka,
 mana uwe ndiwe ninayekutogola.
- 15 Lola, atu a Juda ananiamba,
 “Ri kuphi ro neno ra Mwenyezi Mlungu?
 Richa rihendeke!”
- 16 Sidzangbwericha kukala mrisa
 wala siaza siku ya chifo yedze.
 Uwe mwenye unamanya nrigogomba na kanwa
 yangu,
 nirigogomba ga wazi mberezo.
- 17 Usiniogofyere
 mana uwe u chimbiriro rangu wakati wa shida.
- 18 Aifye hara anaonigayisa,
 ela mino usiniifye.
 Ahende agbwirwe ni wuoga
 ela usinihende nikakala muoga
 arehere siku mbii,
 uaangamize kpwa maangamizi kano mbiri.

Kuishimu siku ya kuoya

- 19 Mwenyezi Mlungu achiniambira hivi, “Phiya ukaime ryango ra Benjamini, ryango ambaro rinahumirwa ni afalume a Juda kuinjirira na kutuluka, na maryango gosi ga Jerusalemu ambago atu osi nkugahumira kpwa kutsupira.
- 20 Ukaambire, ‘Phundzani neno ra Mwenyezi Mlungu aambavyo mwi afalume na atu a Juda na chila mutu asagalaye Jerusalemu atsupiraye na maryango gaga. 21 Mwenyezi Mlungu anaamba, “Dzimanyirireni msitsukule mzigo Siku ya Kuoya

au kuureha Jerusalemu kutsupira maryango gaga. ²² Chisha msituluke na mzigu kula mwenu nyumbani au kuhenda kazi Siku ya Kuoya, ela yi-keni takatifu dza nrivyoalagiza akare enu. ²³ Ela phahi, taayaniphundza wala kuhega masikiro gao. Badalaye akala na likakado, taayalonda kunigophu wala kudzifundza kula kpwangu.”

²⁴ “ ‘Mwenyezi Mlungu anaamba, “Mchiniphundza na kusareha mizigo kutsupira maryango ga mudzi Siku ya Kuoya, ela kuihenda Siku ya Kuoya ikale takatifu na msihende kazi siku hiyo, ²⁵ phahi afalume na ana a afalume anaomlunga mfalume Daudi katika utawala, phamwenga na atu a Juda na asagalao Jerusalemu, andainjira kutsupira maryango ga mudzi hinyu kuno akapanda farasi na magari ga kuvwehwa ni farasi. Nao mudzi uhu undasagala atu siku zosi. ²⁶ Atu andakpwedza kula midzi ya Juda, malalo ga phephi na Jerusalemu, kula tsi ya Benjamini, kula Shefela, kula tsi za myango na kula Negebu, edze arehe sadaka za kuochwa, sadaka za kawaida, sadaka za unga, uvumba na sadaka za shukurani kwenye nyumba ya Mwenyezi Mlungu. ²⁷ Ela ichikala tamundaniphundza na kuihenda Siku ya Kuoya kukala takatifu kpwa kusatsukula mizigo muinjirapho maryango ga Jerusalemu, phahi ndaasa moho usiozimika ndioocha maryango ga Jerusalemu na madzumba ga mudzi wa chifalume.” ’ ’ ”

18

Mfinyangi wa nyungu

¹ Riri ndiro neno ambaro Mwenyezi Mlungu wamuambira Jeremia, ² “Unuka utserere hadi nyumbani kpwa mfinyangi wa miyo ya ulongo, kuko ndakupha ujumbe wangu.” ³ Phahi nátserera, nchendamuona ye mfinyangi phakpwe muhamboni anaumba. ⁴ Nyo mwiyo ariokala anaumba, kala ukabanangika mo mwakpwe mikononi. Naye ye mfinyangi achifinyanga mwiyo wanjina na ulongo uho kama arivyomendza mwenye.

⁵ Ndipho Mwenyezi Mlungu achiniambira, ⁶ “Mwi atu a Iziraeli, dze, mino siweza kukuhendani vyo mfinyangi wa nyungu achivyohenda? Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Lola, dza ulongo urivyo mikononi mwa mfinyangi, ndivyo murivyo mwimwi atu a Iziraeli mwangu mikononi. ⁷ Wakati wowosi nimendzapho naweza kung’ola, kuvundza na kuangamiza taifa ama ufalume. ⁸ Alafu taifa hiro richigaluka na kuricha uyiwe, phahi nindaricha kurihendera mai nrigopanga kurihendera. ⁹ Vivyo hivyo wakati wowosi nchigomba kukala nindadzenga na kuimarisha taifa ama ufalume, ¹⁰ chisha taifa hiro ririche kunitii na rihende mai, phahi nami ndaricha kurihendera manono nrigopanga kurihendera. ¹¹ Chisha aambire atu a Juda na nyo asagalao Jerusalemu kukala Mwenyezi Mlungu anaamba hivi, “Lola, ninaapangira uyi. Chila mmwenga naariche njiraze mbii, agaluze mahendoge na masagazige.” ¹² Ela aho andajibu

aambe, “Higo ni bure! Swino hundaenderera na mipango yehu, chisha chila mutu andahenda kulengana na moyowe mui ndivyomlongoza.”

13 Phahi mimi Mwenyezi Mlungu naamba hivi,

“Uzani kula nyo atu a mataifa,
ni ani achiyesikira mambo higa?

Ye mwanamwali Iziraeli
akahenda utu uyi sana.

14 Dze, yo barafu ya Lebanoni
nkusira ko myambani?

Dze, yo myuho ya madzi ga kuzizima
ijerayo kula dzulu nkuuma?

15 Ela atu angu akaniyala,
anafukizira uvumba milungu ya handzo.

Akakpwala katika njira zao,
kpwenye njira za kare zisizohumirwa.

Anatsupira vijirajira
badala ya kugbwira barabara kulu.

16 Andaihenda tsi yao itishe,
ikale chitu cha kuberwa ta kare na kare.

Atu ndiotsupa na phapho andaangalala
na kusukasuka vitswa.

17 Nindaatsamula mbere za maadui gao
dza phuto kula mlairo wa dzuwa.

Siku iyo ndaalozera kogo,
taandaona uso wangu siku iyo ya mashaka.”
, ”

18 Chisha nyo atu achiamba, “Ndzoni humpan-gire njama Jeremia, mana go mafundzo ga shariya kula kpwa alavyadzi-sadaka tagandaangamika, wala ushauri wa atu a ikima, wala neno ra Mlungu kutsupira manabii. Ndzoni

hugombe vii kumuhusu na husigatiye manani gosi agombago.”

- 19 Niphundza ee Mwenyezi Mlungu,
phundza nyo ashitaki angu agombavyo!
- 20 Dze, manono nkuriphiwa na mai?
Nao akanitsimbira dibwa,
Tambukira nrivyoima mberezo
kuavoyera manono
ili uuse tsukizizo kpwao.
- 21 Kpwa hivyo ariche ana aho ahirike na ndzala,
ariche afwe vihani kpwa upanga.
Achetu aho naakale bila ana na magungu
Alume aho afwe kpwa makongo mai-mai,
na ana aho barobaro atsindzwe na upanga
vihani.
- 22 Chiriro nachisikirwe mwao madzumbani
undiphoarehera avamizi gafula,
mana akatsimba dibwa ili nigbwe
nao akahega mihego ili nigbwirwe.
- 23 Uwe Mwenyezi Mlungu unamanya
mipango yao ya kulonda kuniangamiza.
Usiaswamehe uyi wao,
wala kufuta dambi zao.
Naagbwe photsi mberezo,
shuulika nao wakati ukatsukirwa.

19

Simikiro inavundzwa

1 Mwenyezi Mlungu wamuambira Jeremia hivi, “Phiya kpwa mfinyangi wa miyo ya ulongo ukagule tupa ya kutiira madzi. Hala seemu ya nyo vilongozi a atu na seemu ya nyo akulu a

alavyadzi-sadaka. ² Chisha tuluka uphiye Dete ra mwana wa Hinomu phephi na phatu pha kuinjirira kutsupira ryango ra madzaya, kuko ukatangaze ndigokuambira. ³ Undaamba, ‘Mwi afalume a Juda na mwi msagalao Jerusalemu phundzani vyo ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli aambavyo: Lolani, nareha uyi phatu hipha hata atu ndiosikira akakamwe ni miri. ⁴ Mana nyo atu akaniricha na kunajisi phatu hipha kpwa kufukizira uvumba milungu yanjina ambayo nyo enye, akare aho wala afalume a Juda taimanya. Piya akaphaodzaza phatu hipha na mlatso wa atu asio na makosa. ⁵ Nao akadzenga mwahali mwa dzulu mwa kulavira sadaka vizuka vya Baali, ili alavye ana aho a chilume na a chichetu dza sadaka za kuochwa, utu ambao siyaalagiza wala kuaamuru, sigaazire tse. ⁶ Kpwa hivyo mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba: Lola, siku ziredza ambapho atu taandaiha tsona phatu phapha Tofethi, ama Dete ra mwana wa Hinomu ela phandaihwa dete ra kuolagira atu. ⁷ Chisha ndabananga mipango ya atu a Juda na a Jerusalemu nami ndahenda atu aho aolagbwe na upanga ni maadui gao. Nindaatiya mikononi mwa nyo aendzao uhai wao, na nyufu zao zindakala chakurya cha nyama a mapha na nyama a tsakani. ⁸ Nami ndauhenda mudzi uhu mkpwulu ukale wa kuangalaza na wa kuberwa. Yeyesi ndiyetsupa phephi na phapho andaan-galala na kuuzemerera kpwa sababu ya mapi-

goge. ⁹ Nindaahenda arye ana aho alume na achetu, chisha arye majirani gao wakati wa tabu ndiyosababishwa ni maadui gao arioazangira, alondao kuaangamiza.’

¹⁰ “Chisha undavundza yo simikiro mbere za nyo atu uphiyao nao. ¹¹ Nawe undaambira hivi ambavyo mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi naamba: Hivi ndivyo ndivyovundza mudzi uhu na nyo asagalao mumo dza mutu avundzavyo nyungu hata isiweze kufinyangbwa luphya, na atu andazikana Tofethi mana taphandakala na nafwasi phatu phanjina. ¹² Vivi ndivyo ndivyohendera mudzi uhu na atue. Mimi ndauhenda mudzi uhu ukale dza Tofethi mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ¹³ Nyumba za Jerusalemu na madzumba ga afalume a Juda, yani nyumba zosi ambazo dzuluye atu afukizira uvumba vitu vyosi virivyo dzulu mlunguni na kumwaga sadaka za uchi milungu yanjina, vyosi vindakala najisi dza Tofethi.”

¹⁴ Phahi Jeremia wauka Tofethi ambako kala akahumwa ni Mwenyezi Mlungu kpwendalavya unabii. Achendaima muhala wa nyumba ya kuvoya Mlungu, achiambira atu, ¹⁵ “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba hivi, ‘Lolani nindaahendera atu a mudzi uhu mkpwulu na vidzidzivye chila aina ya mashaka nrigopanga chinyume chao, kpwa kukala ni atu visoto asiomendza kuniphundza.’”

20

Jeremia anakosana na Pashihuri

¹ Phahi mlavyadzi-sadaka, Pashihuri, mwana wa Imeri, ariyekala ofisaa mkpwulu kpwenye nyumba ya Mwenyezi Mlungu, wamsikira Jeremia analavya unabii uho. ² Phahi Pashihuri achimpiga nabii Jeremia chisha achimfunga magogolo phatu phokala ryango ra dzulu ra Benjamini kahi ya yo nyumba ya Mwenyezi Mlungu. ³ Kuriphocha achimrichira kula chifungoni, naye Jeremia achimuamba, “Mwenyezi Mlungu kandakuiha tsona Pashihuri, ela Tisho ra pande zosi. ⁴ Mana Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Lola, ndakuhenda udziogofyere we mwenye na uogofyere asenao osi. Asenao andaolagbwa na upanga ni maadui aho kuno unalola. Chisha ndatiya atu a Juda mikononi mwa mtawala wa Babeli. Iye andaahala mateka aaphirike Babeli ambako andaaolaga anjina kpwa upanga. ⁵ Zaidi ya gago, ndalavya utajiri wa nyo mudzi, mapato gosi, vitu vyosi vya samani na akiba zosi za afalume a Juda kpwa maadui gao ndiovihala aphiye navyo Babeli. ⁶ Nawe uwe Pashihuri na osi asagalao mwako nyumbani mundahalwa mateka mphirikpwe Babeli. Kuko undafwa na uzikpwe phamwenga na asenao uriolavya nao unabii wa handzo.’ ”

Jeremia analalama kpwa utsungu

⁷ Ee Mwenyezi Mlungu wanichenga,
nami nchichengeka;
uwe una nguvu kunishinda
nawe ukaniturya.
Atu anasinda dii kunitseka,

chila mutu ananibera.

⁸ Mana nigombapho, nkukala narira
na kululu kuamba, “Fujo na kuangamizwa!”
Mana kutangaza neno ra Mwenyezi Mlungu
kukanihenda
niolohewe na kuberwa dii yosi.

⁹ Ela nchiamba, “Sindamuhadza ye Mwenyezi
Mlungu,
wala kugomba tsona kpwa dzinare,”
nenoro nkukala avi ni moho unaoaka mwangu
moyoni
moho uchiotiywa mwangu mifuphani.

Nami najeza kuuzuwiya,
ela nashindwa.

¹⁰ Násikira anji achigomba pokopoko kunihusu,
nao ananiogofyera chila uphande, aho
anaamba
“Mshitakini, nahumshitaki!”
Asena angu a kurya na kuusa,
ananiazira mai.

Aho anaamba, “Mendzerepho andachengeka,
ndipho humturye na
hudziriphize.”

¹¹ Ela uwe Mwenyezi Mlungu u phamwenga
nami
dza sujaa wa viha.

Kpwa hivyo anigayisao andadzikpwala,
na taandaweza kuniturya.

Andaaibika sana,
mana taandafwaulu.

Takuna ndiye yala waibu wao.

¹² Ee Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi,
uchunguzaye enye haki,
unayeona ulachu wa mutu na mutu aazavyo,

nijaliya nione unavyoriphiza maadui gangu,
mana chisa changu nikachiika mwako
mikononi.

13 Muimbireni Mwenyezi Mlungu!

Mtogoleni Mwenyezi Mlungu!

Mana akativya maisha ga anyonje
kula mikononi mwa atu ayi.

14 Nailaniwe yo siku
nriyovyalwa!

Yo siku mayo ariyonivyala naisitambukirwe!

15 Naalaniwe ye mutu

ariyemrehera baba habari,

iye ariyemuhenda ahererwe kpwa kumuamba,
“Ukavyarirwa mwana mlume.”

16 Mutu iye naakale dza yo midzi

ambayo Mwenyezi Mlungu waipendula bila
mbazi;

mutu iye naasikire chiriro cha sonono ligundzu
na mutsi gunda ra viha.

17 Mana kayaniolaga ndanini mwa mayo

ili mayo akale mbira yangu

naye ndaniye ingekala kulu siku zosi.

18 Kpwa utu wani natuluka kula mo ndanini
mwa mayo?

Dze, natuluka ili niphahe tabu na sonono

na kuishi maisha ga waibu?

21

Mlungu anarema mavoyo ga Jeremia

¹ Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia
wakati mfalume Zedekiya ariphomuhumira

Pashihuri mwana wa Malikija na mlavyadzi-sadaka Zefania mwana wa Maaseya kpwedzamuza, ² “Huuzire ushauri kpwa Mwenyezi Mlungu, mana Nebukadineza, mfalume wa Babeli analonda ahuvamie. Nkuhenda Mlungu akahuhendera vilinje dza arivyohuhendera pho kare na kumuhenda ye Nebukadineza ahuriche.”

³ Phahi Jeremia achiaambira, ⁴ “Muambireni Zedekiya, Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli anaamba, ‘Lola, nindausa silaha za viha zirizo mwenu mikononi ambazo mngelumira kupigira viha mfalume wa Babeli na jeshi ra Akalidayo ambao akauzangira nyo mudzi wenu. Chisha nindaareha ro jeshi ra maadui hadi kahi-kahi ya nyo mudzi wenu. ⁵ Mi mwenye ndapigana namwi kpwa nguvu zangu zosi na tsukizi nyinji kpwa sababu mkanireyeza. ⁶ Nindaapiga osi asagalao mumu mudzini ikale ni mwanadamu ama ni nyama, andaolagbwa ni ukongo mui. ⁷ Mimi Mwenyezi Mlungu naamba, nindamlavya Zedekiya mfalume wa Juda, atumishie na atu a nyo mudzi ambao andatiya ukongo mui, upanga au ndzala niatiye mikononi mwa Nebukadineza, mfalume wa Babeli, na mikononi mwa maadui genu alondao kukuangamizani. Iye andakuolagani kpwa upanga, kandakujalini, kandakusazani wala kukuswameheni.’ ⁸ Zaidi ya gago, aambire nyo atu kukala Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Nakuphani njira mbiri mtsambule, njira ya uzima na njira ya chifo. ⁹ Mutu yeyesi ndiyesala mumu mudzini andaolagbwa

na upanga, ndzala au ukongo mui. Ela ndiyetu-
luka kondze na kudzisalimisha kpwa Akalidayo
ndiokala akakuzungulukani andatiya. Na uhai
wao undakala ndiyo zewe achiyophaha vihani.’

¹⁰ Mana nkakata shauri kuuhendera mudzi uhu
mai wala si manono, undatiywa mikononi mwa
mfalume wa Babeli naye andautiya moho uphye,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

¹¹ “Chisha nyo atu a nyumbani mwa mfalume
wa Juda aambire, ‘Phundzani vyo Mwenyezi
Mlungu aambavyo, ¹² mwi atu a nyumba ya
Daudi! Mwenyezi Mlungu anaamba hivi:

Lavyani uamuli wa haki ligundzu,

okolani iye achiyefutwa kpwa nguvu,
kula mikononi mwa iye amuoneraye.

Bila ya hivyo tsukizi zangu zindatuluka dza
moho

ambao tauweza kuzimwa,
kpwa sababu ya mahendo genu mai.’

¹³ Lola, mimi ni chinyume chenu, mwimwi
msagalao deteni,
dzulu ya tsi ya kugbwa ya tsangalawe, mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.

Mwimwi muuzao, ni ani ndiyetserera kupigana
namwi,
au ni ani ndiyeinjira mwehu husagalamo?

¹⁴ Mwenyezi Mlungu anaamba,
Nindakutiyani adabu kulengana na ma-
hendo genu,
ndatiya moho ko tsakani
nao undaocha chila chitu chiricho kanda-
kandaye.”

22

Mwenyezi Mlungu anaonya afalume a Juda

¹ Mwenyezi Mlungu waniambira, “Tserera hadi nyumbani kpwa mfalume wa Juda, ukaambire atu maneno higa, ² ‘Phundzani vyo Mwenyezi Mlungu aambavyo, uwe mfalume wa Juda usagariraye chihi cha chifalume cha Daudi phamwenga na atumishio na atuo ainjirao maryango gaga. ³ Mwenyezi Mlungu anaamba kukala muhende ga haki na garigo sawa. Mteryeni achiyetiywa mikononi mwa atu ayi achiomuiyira malize. Musiahendere mai ajeni, anachiya na magungu wala msimwage mlatso wa mutu asiye na makosa kahi ya tsi ihi. ⁴ Mana ichikala mundasikira gaga ninagokuambirani, ndipho phahi afalume ndiosagarira chihi cha chifalume cha Daudi ndiphophiya vihani na kuuya salama, na ainjire maryango ga nyumba ihi ya chifalume, kuno akapanda magari ga kuvwehwa ni farasi na dzulu ya farasi phamwenga na atumishi aho na atu ao. ⁵ Ela msiphosikira maneno gaga, mimi Mwenyezi Mlungu naapa kpwa dzina rangu kukala nyumba ihi indakala gandzo.’ ⁶ Mana Mwenyezi Mlungu anaamba hivi kuhusu dzumba ra mfalume wa Juda: Uwe u dza tsi nono ya Giliadi kpwangu, dza myango ya Lebanoni, ela kpwa kpweli ndakuhenda ukale jangbwa, mudzi usio na atu a kuusagala. ⁷ Nindakuikira atu ndio kuangamiza,

chila mmwenga andakala na silahaye,
nao andatema nguzo za miereziyo minono-
minono,
na azitsuphe mohoni.

⁸ “Phahi atu andatsegatsega na mudzi uho nao andauzana, ‘Kpwa utu wani Mwenyezi Mlungu wauhenda hivi mudzi huno mkpwulu?’ ⁹ Nao andajibu aambe, ‘Kpwa sababu aricha kulunga chilagane cha Mwenyezi Mlungu, Mlungu wao, achiabudu milungu yanjina na kuihumikira.’ ”

¹⁰ Msiririre mutu achiyefwa,
wala msimsononekere
ela mririreni iye aphiyaye tsi ya kure
kpwa kukala kandaiona tsona tsi
arikovyalwa.

¹¹ Phahi kuhusu Shalumu* mwana wa mfalume Josiya wa Juda ariyetawala badala ya ise ela achitsamizwa kpwa lazima, Mwenyezi Mlungu anaamba, “Kandauya ng’o. ¹² Mutu iye andafwerera ko arikotsamizwa kpwa lazima na tsi ihi kandaiona tsona.”

¹³ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Shaka hiro kpwa yeyesi adzengaye nyumbaye isiyo uaminifu,
na vyumba vya dzulu bila haki;
ahendaye jiraniwe amuhumikire bila maripho,
amuhende myawe ahende kazi bila mshahara.

22:11 22:11 2 Afalume 23:31–34; 2 Nyakati 36:1–4 * **22:11**
22:11 Dzina ranjina ra mfalume Shalumu ni mfalume Jehoahazi.

- 14 Iye aambaye, ‘Ndadzenga dzumba kulu ra gorofa
ririro na vyumba vikulu vyenye nafwasi,
nivitiye madirisha
na nifwinike kutaze na mbao za muerezi
chisha niipake rangi ya kundu.’
- 15 Dze, unadziona u mfalume
kpwa kushindana kudzenga na mierezi?
Sowe warya kumvuna na kunwa
na achiamula sawa-sawa na haki.
Naye mamboge gachimphihira vinono.
- 16 Waamula achiya na ariotsowa kpwa haki
na mamboge gachimphihira vinono.
Gano si gahendeka kpwa kunimanya mimi
Mwenyezi Mlungu?
- 17 Ela matsogo na moyoo
unaphalahira mapato gasigo ga halali,
kpwa kuolaga asio makosa,
kuonera atu na kuahendera ujeuri.”
- 18 Kpwa hivyo kuhusu Jehoyakimu mwana
wa mfalume Josiya wa Juda Mwenyezi Mlungu
anaamba,
“Atu taandamririra, kuamba,
‘Aa mwenehu mlume!’ au ‘Aa mwenehu
mchetu!’
Aho taandamririra kuamba,
‘Aa Mwenyezi Mlungu!’ au ‘Aa ngumaye!’
- 19 Mutu iye andazikpwa dza punda,
andagurutwa na kutsuphiwa kure na
maryango ga Jerusalemu.”

20 “Ambukani mphiye Lebanoni mkarire,

atu a Jerusalemu kotani kululu ko Bashani,
chisha mphiyе Abarimu mkarire,
mana asena enu akaolagbwa.

²¹ Nágomba nawe wakati mambogo ganakuphi-
hirato,

ela we uchiamba, ‘Sindagasikira tse.’

Ndivyo urivyo, hangu ubarobaroo kuniphundza,
yani kuogopha sauti yangu.

²² Arisa enu andakukuswa ni phuto

na asena enu andahalwa mateka;

phahi undagbwirwa ni haya na kuberwa
kpwa sababu ya uyio.

²³ Mwi atu a Lebanoni,

msagalao nyumba za mierezi,

mundaualdze wakati ndiphogbwirwa ni ut-
sungu,

utsungu dza wa mchetu alondaye
kudzivugula!”

²⁴ “Mwenyezi Mlungu anaamba, kpweli dza ni-
ishivyo, mfalume Konia, mwana wa Jehoyakimu,
mfalume wa Juda, hata kala u pehe nivwalayo
dza muhuri wa mfalume, ningekutuluza kula
mwangu chalani.

²⁵ Nkakutiya mikononi
mwa nyo alondao kukutuluza uhai, mikononi
mwa atu akuogofyerao. Nindakutiya mikononi
mwa mfalume Nebukadineza wa Babeli na
mikononi mwa Akalidayo.

²⁶ Nindakuzolani,
uwe na mayoo ariyekuvyala mphiyе tsi ambayo
tamyavyalwa, mkafwerere kuko.

²⁷ Namwi
tamundauya tsetsetse tsi ambayo mundakala
munaiaza.”

28 Dze, yuno Konia, akakala dza dzaya,
 chombo ambacho nkuberwa?
 Kpwa utu wani iye na anae
 andatsuphiwa kpwenye tsi asiyoimanya?
 29 Ee tsi, ee tsi, ee tsi,
 phundza vyo Mwenyezi Mlungu aambavyo!
 30 Mwenyezi Mlungu anaamba,
 “Mutu yuyu muandike kukala kana mwana,
 mutu ambaye kandafwaulu maishage gosi;
 mana katika chivyaziche takuna ndiyefwaulu
 kusagarira chihi cha utawala cha Daudi,
 na kutawala tsona ko Juda.”

23

Tumaini ra siku zedzazo

¹ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Shaka hiro mwi arisa muangamizao na kutsamula mang’ondzi gangu!” ² Kpwa hivyo kuhusu nyo arisa amanyirirao atu angu, ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli anaamba, “Kpwa kukala mkatsamula chaa changu na kuchizola wala tamchiroromere, ndakutiyani adabu kpwa uyi wenu, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.
³ Chisha mimi mwenye nindagakusanya gaserego kula tsi zosi ambazo gaphiya ambako nagazoresa, nami ndagauyiza kpwao chaani, nago gandavyalana na kuenjerezeka.
⁴ Nindagaikira arisa ambao andagaroroma, nago tagandaogopha tsona, tagandaangalala wala takuna ndiroangamika, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.
⁵ “Lola, kpwa kpweli siku ziredza, Mwenyezi

Mlungu anaamba, ndiphounula mutu wa haki kula chivyazi cha Daudi. Iye andakala mfalume, naye andahenda mahendo kpwa busara, kuhenda garigo haki na ga sawa kpwenye yo tsi. ⁶ Wakati wa kutawalwakupwe, tsi ya Juda indativywa na Iziraeli indakala salama. Mfalume iye andaihwa, ‘Mwenyezi Mlungu ndiye haki yehu.’

⁷ “Lola, wakati undafika, Mwenyezi Mlungu anaamba, wakati ambao atu taandaamba tsona ‘Dza Mwenyezi Mlungu ariyetuluza Aiziraeli kula Misiri aishivyo.’ ⁸ Ela andaamba, ‘Dza Mwenyezi Mlungu aishivyo ariyereha chivyazi cha Aiziraeli kula tsi ya vurini na kula tsi zosi ambako kala akaatsamiza kpwa lazima.’ Phapho ndiphokala anaishi kpwenye tsi yao enye.”

Kutiywa adabu kpwa manabii a handzo

⁹ Kuhusu nyo manabii,
Nikavundzika moyo,
mifupha yangu inakakama;
ni dza mlevi
dza mutu achiyelewa chapa,
kpwa sababu ya Mwenyezi Mlungu
na kpwa sababu ya nenore ni takatifu.

¹⁰ Mana atu a yo tsi si aaminifu
Maisha gao ni mai chisha anahumira uwezo
wao vibaya.
Kpwa sababu ya yo lana tsi inasononeka
na go marisa ko weruni gauma.

¹¹ “Manabii na alavyadzi-sadaka osi taamuogopha Mlungu,

nami nkaaona anahenda uyi mwangu nyumbani,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

12 Kpwa hivyo njira zao
zindakala na jiza na kuhereza,
njira ambazo zindaahenda agbwe.
Mana nindaarehera utu uyi
nyo mwaka wa kutiywa kpwao adabu,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

13 Kahi ya nyo manabii a Samariya
nkaona dzambo ra kutsukiza.
Aho atabiri kpwa dzina ra Baali
nao achiangamiza atu angu Aiziraeli.

14 Ela kahi ya nyo manabii a Jerusalemu
nkaona utu wa kutsukiza
aho nkuzinga na kulunga njira za handzo;
nkuungana mikono na ahendao mai,
hata phasikale na mutu wa kurichana na
kuhenda mai.
Kpwangu osi ni dza atu a Sodoma,
na atu a Jerusalemu ni ayi dza atu a
Gomora.”

15 Kpwa hivyo kuhusu nyo manabii, Mwenyezi
Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba,
“Nindaahenda arye vyakurya vya utsungu
na kunwa madzi ga sumu,
kpwa sababu kula kpwa manabii a Jerusalemu
kusamuogopha Mlungu kukagota kosi.”

16 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
anaamba, “Musigagbwire go maneno ga unabii

muambirwago ni nyo manabii, aho andakuhendani muinjirwe ni tamaa ya bure. Andagomba ruwiya achizoziata enye, si ruwiya zilazo kpwa Mwenyezi Mlungu. ¹⁷ Aho andaenderera kuaambira hara aberao Mwenyezi Mlungu, 'Indakala sawa kpweni,' na hara amendzao kuhenda dza amendzavyo andaambira, 'Takuna iyi ndirokuphahani.'

¹⁸ Ela ni ani ariyekala kpwenye baraza ya Mwenyezi Mlungu
kuelewa na kusikira aambavyo?
Ni ani ariyephundza na kusikira nenore?

¹⁹ Tsukizi za Mwenyezi Mlungu
ni dza phuto.

Nazo zikazuka dza chikulukulu,
zinapiga dzulu ya vitswa vya atu ayi.

²⁰ Zo tsukizi za Mwenyezi Mlungu tazindasira
hadi ndiphomarigiza garigo mwakpwe moyoni.

Gaga mundagaelewa vinono siku zedzazo.

²¹ Mimi siyahuma manabii aha,
ela auka mairo na ujumbe wao.

Siyaambira chitu,
ela nyo achilavya unabii.

²² Ela angekala kpwenye baraza rangu,
phahi angetangaza maneno gangu kpwa atu
angu

na atu angu angericha njira zao mbii,
na mahendo gao mai."

²³ Mwenyezi Mlungu anaamba, "Mimi ndimi Mlungu nriye phephi, si Mlungu nriye

kure. ²⁴ Dze, mutu anaweza kudzifwitsa hata nsimuone? Dze, sigotere ko mlunguni na duniani? Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ²⁵ Nikasikira nyo manabii alavyao unabii wa handzo kpwa dzina rangu vyo aambavyo. Anaamba, ‘Nkaloha! Nkaloha!’ ²⁶ Mambo gano gandaenderera hadi rini? Go ga manabii afundzao handzo anaroaza mwao achilini. ²⁷ Aho ahendao atu angu ayale dzina rangu kpwa sababu ya ndoso anazo semurira, dza akare aho arivyoyala dzina rangu kpwa sababu ya vizuka vya Baali. ²⁸ Richa ye nabii ariye na ndoso aiseme, ela richa iye ariye na neno rangu arigombe kpwa uaminifu. Dze, wiswa una uhusiano wani na mtsere? Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.” ²⁹ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Dze, neno rangu si dza moho, na dza nyundo iahulayo mwamba ukakala vipande-vipande? ³⁰ Kpwa hivyo, mimi Mwenyezi Mlungu ni chinyume cha manabii, ambao nkusikira maneno ga manabii anjina nao akaamba ni maneno gangu. ³¹ Ye Mwenyezi Mlungu anaamba, ni chinyume na nyo manabii abobodzokpwao kuamba, ‘Mwenyezi Mlungu akaamba.’ ³² Lola, ni chinyume na aho alavyao unabii wa ndoso zao za handzo, atu aho anaambira na kuangamiza atu angu kpwa handzo rao wakati siahumire wala kuatsambula. Atu aho taana fwaida kpwa atu aha. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

³³ “Mmwenga wa atu aha, au nabii au mlavyadzi-sadaka achikuuza, ‘Ukuphi mzigo anaohutsukuza Mwenyezi Mlungu?’ Mwimwi

mundaamba, ‘Mwimwi ndimwi nyo mzigo, nami ndakurichani, Mwenyezi Mlungu anaamba.’
³⁴ Tsona nabii, mlavyadzi-sadaka au mutu yeyesi ndiyeamba, ‘Mzigo wa Mwenyezi Mlungu,’ nindamtiya adabu mutu iye na atue osi. ³⁵ Chitu mlondwacho kuuzana mwi enye ni ‘Mwenyezi Mlungu akajibu utu wani?’ Au ‘Mwenyezi Mlungu akaambadze?’ ³⁶ Ela msiuihe tsona ‘mzigo wa Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi,’ kpwa mana maneno ga chila mutu ganakala mzigowe mwenye, nago gandabananga neno ra Mwenyezi Mlungu ariye moyo, Mlungu wa majeshi, Mlungu wehu. ³⁷ Mundaenderera kumuuzwa ye nabii, ‘Ye Mwenyezi Mlungu akakujibu utu wani?’ Au ‘Ye Mwenyezi Mlungu akaambadze?’ ³⁸ Dzagbwe munadai, ‘mzigo uhu ni wa Mwenyezi Mlungu,’ Mwenyezi Mlungu anaamba, mwimwi munaamba ‘mzigo wa Mwenyezi Mlungu’ dzagbwe nákulagizani msiambe, ‘mzigo wa Mwenyezi Mlungu.’ ³⁹ Kpwa hivyo, lola, ndakuusani phamwenga na nyo mudzi nriokuphani mwimwi na akare enu nikakutsupheni kure nami. ⁴⁰ Nami ndakuhendani mgbwirwe ni haya hata kare na kare, waibu wa kpwenderera ambao atu taandauyala.”

24

Tini nono na mbii

¹ Bada ya Jehoyakini, mwana wa mfalume Jehoyakimu wa Juda na nyo maofisaa, mafundi na enye vyanda kuhalwa mateka kula

Jerusalemu kuphirikpwa Babeli ni mfalume Nebukadineza, Mwenyezi Mlungu wanipha ruwiya. Lola, phakala na vikaphu viiri vya tini mbere ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu. ² Chikaphu chimwenga kala china tini nono dza ziratu zivyalazo chimbere. Chikaphu chanjina kala china tini mbii zisizorika. ³ Chisha Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Jeremia unaonani?” Nchimuamba, “Naona tini, zanjina ni nono sana, ela zo zanjina ni mbovu taziweza kurika.”

⁴ Phahi Mwenyezi Mlungu waniamba, ⁵ “Mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli naamba, dza vyo tini nono zirivyo, ndivyo ambavyo naaharira mateka a Juda, ambao náaphirika tsi ya Akalidayo kula hipha. ⁶ Nindaamanyirira ili aongokerwe na niauyize tsi ihi. Nindaadzenga nami sindaabomola, nindaaphanda wala sindaang’ola. ⁷ Nindaapha moyo wa kumanya kukala mimi, ndimi Mwenyezi Mlungu, nao andakala atu angu nami ndakala Mlungu wao, mana andaniuyira mioyo kutsuka.

⁸ “Ela Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Ndamuhenda Zedekiya mfalume wa Juda na nyo maofisaage, phamwenga na atu ariosala Jerusalemu na nyo asagalao Misiri, akale dza zo tini mbii zisizorika. ⁹ Nindaahenda akale utu wa kutisha kahi za mataifa gosi duniani. Andakala atu a kulaumiwa na a kuberwa na lana kosi-kosi ambako nindaaphirika. ¹⁰ Chisha nindaahenda aolagbwe na upanga, ndzala na makongo mai hadi asire tse kpwenye tsi nriyoapha, aho na ise zao.’”

25

Miaka mirongo sabaa ya kutsamizwa kpwa lazima

¹ Katika mwaka wa ne wa kutawala mfalume Jehoyakimu mwana wa mfalume Josiya wa tsi ya Juda, (uho kala ni mwaka wa kp-wandza wa Nebukadineza kukala mfalume wa Babeli). Mwaka uho, neno ramwedzera Jeremia. ² Phahi Jeremia wagomba na atu osi a Juda na asagalao Jerusalemu achiaambira, ³ “Kpwa muda wa miaka mirongo miiri na mihahu kula mwaka wa kumi na tahu wa Josiya mwana wa mfalume Amoni wa Juda hadi rero, Mwenyezi Mlungu kala achiniambira maneno ambago kala nchikuambirani ela tamphundzire bii. ⁴ Dzagbwe Mwenyezi Mlungu kala achikuhumirani atumishie manabii chila mara, ela tamuyaaphundza. ⁵ Aho manabii aamba, ‘Chila mmwenga naariche njiraze na mahendoge mai. Muchihenda hivyo munaweza kusagala tsi ihi ambayo mwimwi na akare enu mwaihewa ni Mwenyezi Mlungu hata kare na kare. ⁶ Msiikumikire na kuiabudu milungu yanjina, msinitukize na vizuka mchivyodzitengezera. Muchihenda hivyo, sindakuhenderani ro-ro si iyi.’ ⁷ Ela tamuyaniphundza, tsona mwanitukiza kpwa vizuka murivyodzitengezera enye, namwi phahi mkadzirehera mashaka enye. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

⁸ “Kpwa hivyo ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba, ‘Kpwa kukala tamnisikizire, ⁹ phahi, ndahuma makabila gosi ga tsi ya vurini na mtumishi wangu Nebukadineza mfalume wa Babeli. Nami nindahenda apige tsi ihi na osi akalao mumo na mataifa ganjina jirani. Mimi nindakuangamizani tse na kukuhendani mkale atu a kuzemererwa na a kuberwa hata kare na kare. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ¹⁰ Ndausa zo sauti za furaha na kuhererwa, yani njerejere zipigirwazo bwana arusi na bibi arusi, na niuse sauti za lala, piya ndausa mwanga wa taa. ¹¹ Tsi ihi yosi indabanangbwa na ikale wekee bila ya atu na mataifa gaga gandahumikira mfalume wa Babeli kpwa muda wa miaka mirongo sabaa. ¹² Ela bada ya nyo muda wa miaka mirongo sabaa kusira, mimi nindamtiya adabu ye mfalume wa Babeli na tsiye, yani tsi ya Akalidayo kpwa sababu ya makosa gao, nami yo tsi ndaihenda ikale tuphu hata kare na kare. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ¹³ Nindairehera tsi iyo mambo gosi nrigogomba chinyumeche, gosi garigoandikpwa kpwenye chitabu chichi ambago Jeremia wagatabiri chinyume na mataifa gosi. ¹⁴ Nyo atu a Babeli andahendwa atumwa ni mataifa ganjina manji na afalume a mkpwotse, nindaaripha kulengana na mahendo na kazi za mikono yao.’”

Chikombe cha tsukizi

25:10 25:10 Jeremia 7:34; 16:9; Maono 18:22–23 **25:11** 25:11
2 Nyakati 36:21; Jeremia 29:10; Danieli 9:2

za Mwenyezi Mlungu

¹⁵ Phahi higa ndigo Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli arigoniambira, “Hala chichi chikombe cha uchi wa tsukizi, ukaaphe nyo atu a mataifa ganjina gosi ambago nkakuhuma uphiye, ukaaphe anwe. ¹⁶ Ndiphonwa, andadedeleka na kuinjirwa ni koma kpwa sababu ya nyo upanga ndioapigira.”

¹⁷ Phahi náphokera cho chikombe nrichohewa ni Mwenyezi Mlungu na nchianwesa nyo atu a mataifa ganjina nrigohumwa. ¹⁸ Náahenda atu osi a Jerusalem, vidzidzi vya Juda, phamwenga na afalume na vilongozi, anwe kuumira cho chikombe, ili kuahenda akale chitu cha kuogofya, kuberwa na kulaniwa dza irivyo hadi rero. ¹⁹ Ano piya náahenda anwe: Farao mfalume wa Misiri, atumishie, maofisaage na atue osi, ²⁰ phamwenga na ajeni osi asagalao phamwenga nao; afalume osi a tsi ya Usi na afalume osi a tsi ya Afilisti (afalume a Ashikeloni, Gaza, Ekironi na atu a Ashidodi ariosala); ²¹ Edomu, Moabu na Amoni; ²² afalume osi a Tiro na Sidoni; afalume a seemu za pwani ya Bahari Kulu; ²³ Dedani, Tema, Buzi na osi adirao nyere zao; ²⁴ afalume osi a Warabuni na ajeni osi akalao ko jangbwani; ²⁵ afalume osi a Zimuri, Elamu na Medi; ²⁶ afalume osi a tsi za vurini, a phephi na a kure, mmwenga bada ya wanjina, na falume zosi za dunia ndzima. Bada ya aha kunwa, mfalume wa Babeli* naye andanwa.

* **25:26** 25:26 Babeli maandiko ga Chieburania ganaamba **Sheshaki.**

27 Chisha Mwenyezi Mlungu achiniamba, “Aambire, Mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli naamba, ‘Nwani mlewe hata muhaphike, mugbwe na msiweze kuima tsona, kpwa sababu ya nyo upanga ndioureha kahi yenu.’ 28 Ela achirema kuchihala cho chikombe kula mwako mikononi, phahi undaambira, ‘Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba ni munwe hangu mnalonda hata kale tamlonda! 29 Mana lola, ninaandza kuuhenda mai mudzi uihwao kpwa dzina rangu, dze, ikale mudzi huno undaepuka kutiywa adabu? Taandaepuka bii, mana atu osi aishio duni-ani naatayarishira upanga, Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi.’

30 “Phahi tabiri maneno gaga gosi na uambire: Mwenyezi Mlungu andanguruma kula dzulu, andaruruma kula phatuphe phatakatifu, andangurumira atue kpwa nguvu, andakota kululu dza atu aminyao zabibu, andangurumira atu osi a duniani.

31 Mbiru indasikirwa hadi mwisho wa dunia, mana Mwenyezi Mlungu andashitaki go mataifa, andaamula anadamu osi, na ayi andaolagbwa na upanga,” Mwenyezi Mlungu anaamba.

32 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba: “Lola, mafwa garedza na kuphaha chila taifa mwenga hadi ranjina, na phuto kali rinazuka kula seemu za kure duniani!”

³³ Ndioolagbwa ni Mwenyezi Mlungu wakati uho andaenea chila phatu duniani. Takuna ndiye asononekera, ndiyekusanya nyufu zao wala kuazika, andakala dza mavi chigogota chila phatu.

³⁴ Rirani na mmwagikpwe ni matsozi mwi arisa, lalani ivuni mwi vilongozi a cho chaa.

Mana nyo wakati wa kutsindzwa ukafika mundagbwa na mvundzike-vundzike dza nyungu nono.

³⁵ Nyo arisa taandakala na phatu pha kudz-ifwitsa wala vilongozi a chaa taandaweza kuchimbira.

³⁶ Sikiza vyo arisa ariravyo, na chiriro cha nyo vilongozi a vyaa!

Mana Mwenyezi Mlungu anabananga marisa gao,

³⁷ Mjina mnono ukabanangbwa

kpwa sababu ya tsukizi za Mwenyezi Mlungu.

³⁸ Mwenyezi Mlungu andauka dza simba chiyeuka alalapho,

na tsi yao indakala taina chitu

kpwa sababu ya viha vya atu ayi

na tsukizi za Mwenyezi Mlungu.

26

Atu analonda kumuolaga Jeremia

¹ Pho mwandzo-mwandzo wa utawala wa Jehoyakimu mwana wa mfalume Josiya wa Juda,

Mwenyezi Mlungu waniamba, ² “Ima muhala wa nyumba ya Mwenyezi Mlungu, ugombe na atu osi a vidzidzi vya Juda edzao kuabudu ndani ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu maneno gosi ambago nakulagiza uaambire na usiriche hata neno mwenga. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ³ Nkuhenda akasikira na kuricha njira zao mbii, ili mimi Mwenyezi Mlungu agaluze nia ya kuahendera mambo mai. ⁴ Aambire kukala mimi Mwenyezi Mlungu naamba, ‘Ichikala tamundaphundza na kugbwira shariya yangu niri yokuphani, ⁵ na kuphundza go maneno ga atumishi angu manabii ambao náahuma chila mara, dzagbwe tamuasikizire, ⁶ phahi ndahenda nyumba ihi dza Shilo na kuuhenda mudzi uhu uhendwe ndzimo ya kulanira ni mataifa ganjina gosi ga dunia ndzima.’ ”

⁷ Nyo alavyadzi-sadaka, manabii na atu osi amsikira Jeremia achigomba maneno gaga ndani ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu. ⁸ Bada ya Jeremia kumarigiza kugomba maneno gosi ambago Mwenyezi Mlungu kala akamlagiza aambire atu osi, alavyadzi-sadaka, manabii na atu osi amgbwira achimuamba, “Uwe ni lazima ufwe! ⁹ Kpwa utu wani ukatabiri kpwa dzina ra Mwenyezi Mlungu kukala nyumba ihi indakala dza Shilo na mudzi uhu undakala wekee bila ya atu?” Phahi Jeremia wazangirwa ni atu ndani ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu.

¹⁰ Nyo maofisaa a Juda ariphosikira mambo higa, akpwedza kula dzumba ra chifalume

hadi nyumba ya Mwenyezi Mlungu na achikala na muonano kpwenye Ryango Dziphya ra yo nyumba. ¹¹ Phahi alavyadzi-sadaka na manabii aambira nyo maofisaa na atu osi, “Mutu yuyu anafwaha kuhukumiwa chifo, kpwa kukala akatabiri kuhusu mudzi uhu dza mchivyosikira enye.”

¹² Phahi Jeremia wagomba na nyo maofisaa na atu osi achiamba, “Mwenyezi Mlungu wanihuma nitabiri kuhusu nyumba ihi na mudzi uhu gosi mchigogasikira nagagomba. ¹³ Vivi phahi rekebishani myenendo yenu na mahendo genu na mumphundze Mwenyezi Mlungu, Mlungu wenu. Nkuhenda Mwenyezi Mlungu akagaluzana akaricha kuhenda nyo utu uyi ariomuambira andauhenda. ¹⁴ Ela mino ni mwenu mikononi, nihendani vyo muonavyo sawa. ¹⁵ Ela mchiniolaga manyani kamare kukala mwimwi, nyo mudzi na nyo asagalao mumo munadzihika makosa ga kuolaga mutu asiye na makosa, mana kpwa kpweli nahumwa ni Mwenyezi Mlungu nkuambireni gaga gosi mchigosikira.”

¹⁶ Phahi nyo maofisaa na atu osi aambira alavyadzi-sadaka na manabii, “Mutu hiyu kafwaha kuhukumiwa chifo, mana akagomba naswi kpwa dzina ra Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu.” ¹⁷ Phahi atumia anjina a yo tsi aunuka achigomba na nyo mkpwutano achiamba, ¹⁸ “Wakati wa utawala wa mfalume Hezekiya wa Juda, Mika kula Moreshethi watabiri achiamba, ‘Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba:

Mudzi wa Sayuni undarimwa dza munda,
 Jerusalemu indakala gandzo,
 na chidzango cha nyumba ya kuvoya
 Mlungu chindakala tsaka.

¹⁹ “ ‘Kpwani mfalume Hezekiya au atu a Juda amuolaga Mika? Avi Hezekiya wamuo-gopha Mwenyezi Mlungu na achimvoya Mlungu amuonere mbazi! Naye Mwenyezi Mlungu achiricha kuahenda mai gokala akaambira. Ela swino hunalonda kudzirehera mashaka enye.’ ”

²⁰ Phakala na mutu wanjina yeihwa Uriya mwana wa Shemaya kula Kiriathi-Jearimu, ariyetabiri kpwa dzina ra Mwenyezi Mlungu kuhusu mudzi uhu na tsi ihi dza anavyotabiri Jeremia. ²¹ Naye mfalume Jehoyakimu, jeshire na maofisaage ariphosikira mambo gogombwa ni Uriya, ye mfalume achilonda kumuolaga. Uriya ariphosikira, wainjirwa ni wuoga achichimbira kuphiya Misiri. ²² Phahi mfalume Jehoyakimu wahuma Elinathani mwana wa Akibori phamwenga na atu anjina aphiye Misiri akamrehe Uriya. ²³ Aho amuyiza Uriya kula Misiri, achimphirika kpwa mfalume Jehoyakimu, yelagiza aolagbwe kpwa upanga na mwiriwe ukatsuphiwe phatu phazikpwapho atu a kawaida.

²⁴ Ela Ahikamu mwana wa Shafani wamuunga mkpwono Jeremia, hata mfalume kalagizire atu amuolage.

27

Jeremia anaambira atu a Juda

amuhumikire Nebukadineza

¹ Mwandzo-mwandzo wa utawala wa mfalume Zedekiya mwana wa Josiya, mfalume wa Juda, Mwenyezi Mlungu wanipha ujumbe uhu,

² Mwenyezi Mlungu akaamba, “Hala mikowa ya chingo na boriti utengeze gogolo na urivwale singoni. ³ Chisha huma ujumbe kpwa mfalume

wa Edomu, wa Moabu, wa Aamoni, wa Tiro na wa Sidoni kutsupira ajumbe a tsi hizo achiokp-wedza Jerusalemu kpwa mfalume Zedekiya wa Juda. ⁴ Alagize akaambire akulu aho kukala

Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba hivi, ⁵ ‘Kpwa uwezo na nguvu zangu, mimi náiumba dunia na atu na nyama ario mumo, nami nkumupha nim-mendzaye. ⁶ Phahi zo tsi zenu nkazilavya kpwa

mtumishi wangu Nebukadineza, mfalume wa Babeli. Ndahenda hata nyama a tsakani amuhumikire. ⁷ Mataifa ganjina gosi gandamuhumikira iye, mwanawe wa chilume na mdzukuluwe hadi wakati ndiphofika ambapho tsiye indakala tsini

ya mataifa ganjina na afalume anjina enye mkpwotse.

⁸ “ ‘Ela ichikala taifa au utawala wowosi taundamuhumikira Nebukadineza mfalume wa Babeli na kutiya singoye kpwenye gogolore, taifa riro ndaritiya adabu kpwa upanga, ndzala na makongo mai hadi nrimarigize kutsupira iye, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ⁹ Kpwa hivyo musiasikize manabii enu, avuguli enu a ndoso, apigi enu a mburuga, agombao na mikoma na atsai enu ambao anakuambirani kukala,

tamundamuhumikira ye mfalume wa Babeli. ¹⁰ Mana utabiri wao ni wa handzo, nao undakuhendani mphirikpwe kure na tsi yenu, nami ndakuzolani namwi mundaangamika. ¹¹ Ela taifa rorosi ndirotiya singoye kpwenye gogolo ra mfalume wa Babeli na kumuhumikira, phahi taifa riro ndariricha kpwenye yo tsi ririme na risagale mumo,'” Mwenyezi Mlungu anaamba.

¹² Mimi námupha Zedekiya, mfalume wa Juda ujumbe dza uho nchimuaamba, “Injiza singoyo kpwenye gogolo ra mfalume wa Babeli; muhumikire iye na atue, nawe undakala moyo. ¹³ Kpwa utu wani uwe na atuo muo-lagbwe na upanga, ndzala na ukongo mui, dza Mwenyezi Mlungu arivyoambira mataifa ambago tagandamuhumikira mfalume wa Babeli? ¹⁴ Musigagbwire gago muambirwago ni nyo manabii aambao, ‘Tamundamuhumikira mfalume wa Babeli,’ mana aho anakuchen-gani. ¹⁵ Mwenyezi Mlungu anaamba, kukala aho analavya unabii wa handzo kuumira dzina rangu ela siahumire. Kpwa hivyo andaku-zolani mwimwi na nyo manabii anaokuchen-gani, namwi mundaangamika.”

¹⁶ Chisha nchigomba na nyo alavyadzi-sadaka na atu osi nchiamba, “Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Musigagbwire bii go muambirwago ni manabii enu. Aho anakuambirani kukala yo miyo ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu taindaka kuuyizwa kula Babeli. Gosi anagokutabiriyani ni ga handzo. ¹⁷ Musiaphundze, muhumikireni ye mfalume wa Babeli namwi mundakala moyo. Kpwa

utu wani mudzi uno ubanangbwe-banangbwe?
¹⁸ Ichikala aho ni manabii na ichikala neno ra Mwenyezi Mlungu ri phamwenga nao, naavoye ili Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi asiruhusu yo miyo ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu, iriyo ndani ya nyumba ya mfalume wa Juda na ko Jerusalemu, iphirikpwe Babeli.
¹⁹ Mana Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi akagomba kare kuhusu zo nguzo, ro beseni ra shaba riihwaro bahari na marukpwama ga kuimisira vitu na yo miyo yosazwa mu mudzini,
²⁰ ambavyo Nebukadineza mfalume wa Babeli kaiharire wakati ariphohala mateka Jekonia mwana wa Jehoyakimu mfalume wa Juda na vilongozi a Juda na a Jerusalemu. ²¹ Ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli piya wagomba kuhusu miyo yorichwa ndani ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu na ndani ya dzumba ra mfalume wa Juda ko Jerusalemu,
²² kukala indahalwa iphirikpwe Babeli na isale kuko hadi ndiphodzisikira kuilunga. Chisha ndaiuyiza na kuyiika phapha, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.’ ”

28

*Hanania anafwa
 kpwa kulavya unabii wa handzo*

¹ Mwezi wa tsano wa mwaka uho wa mwandzo-mwandzo wa utawala wa mfalume Zedekiya wa Juda, nabii aihwaye Hanania mwana wa Azuri wa kula Gibioni, wagomba

nami kpwenye nyumba ya Mwenyezi Mlungu mbere za alavyadzi-sadaka na atu osi achiamba, ² “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli, anaamba, ‘Nindavundza ro gogolo ra mfalume wa Babeli. ³ Miaka miiri ndiphosira, ndauyiza miyo yosi ya nyumbani mwa Mwenyezi Mlungu iriyohalwa phapha ichiphirikpwa Babeli ni mfalume Nebukadineza. ⁴ Chisha ndamuuyiza phapha Jekonia mwana wa Jehoyakimu, mfalume wa Juda na atu anjina osi ariohalwa mateka kula Juda achiphirikpwa Babeli, mana ndarivundza ro gogolo ra mfalume wa Babeli, Mwenyezi Mlungu anaamba.’ ”

⁵ Phahi nabii Jeremia achimjibu nabii Hanania mbere za alavyadzi-sadaka na atu osi ariokala aimire ndani ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu. ⁶ Naye Jeremia achimuamba, “Amina! Mwenyezi Mlungu naahende vivyo! Naaza atimize nyo unabii uchiolavya na auyize yo miyo ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu na nyo atu osi ariotsamizwa kpwa lazima kuphirikpwa Babeli. ⁷ Ela phundza higa nikuambirago mbere ya atu osi. ⁸ Nyo manabii ariohutanguliya atabiri viha, ndzala na makongo chinyume cha mataifa manji na falume zenye nguvu. ⁹ Ela ye nabii atabiriye amani andamanyikana akahumwa kpweli ni Mwenyezi Mlungu phara ambapho unabiiwe undatimiya!”

¹⁰ Phahi nabii Hanania achivula ro gogolo rokala singoni mwa nabii Jeremia na achirivundza. ¹¹ Naye Hanania achigomba mbere za atu osi achiamba, “Mwenyezi Mlungu anaamba hivi, ‘Hivi ndivyo ndivyovundza

gogolo ra Nebukadineza mfalume wa Babeli kula singoni mwa mataifa ganjina gosi kpwa muda usiozidi miaka miiri.’ ” Bada ya higo nabii Jeremia achiuka.

¹² Muda mchache bada ya Hanania kuvula gogolo kula singoni mwa Jeremia na kurivundza, Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia achi-amba, ¹³ “Phiya ukamuambe Hanania kukala Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Uwe wavundza gogolo ra mihi, ela badalaye mundaphaha magogolo ga vyuma. ¹⁴ Mana ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, “Mataifa gaga nkagavwisa magogolo ga chuma singoni ili gahumikire Nebukadineza mfalume wa Babeli, nago gandamuhumikira. Nindamuhenda atawale hata nyama a tsakani.” ’ ” ¹⁵ Naye nabii Jeremia achimuambira nabii Hanania, “Ebu phundza we Hanania, Mwenyezi Mlungu kakuhumire, nawe ukaahenda atu aamini handzoro. ¹⁶ Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Lola nindakuusa duniani. Mwaka uhu undafwa, mana ukahenda atu amuasi Mwenyezi Mlungu.’ ”

¹⁷ Mwaka uho mwezi wa sabaa, nabii Hanania achifwa.

29

Baruwa ya Jeremia

¹ Nabii Jeremia waandika baruwa ko Jerusalemu. Baruwa ambayo waahumira nyo vilongozi na alavyadzi-sadaka, manabii na

atu osi ambao Nebukadineza kala akaahala mateka kula Jerusalemu achiaphirika Babeli. ² Gaga ni bada ya mfalume Jekonia na nine na maofisaa ariotulwa a nyumbani mwa mfalume, vilongozi a Juda na a Jerusalemu, mafundi na enye vyanda, kuhalwa mateka kula Jerusalemu. ³ Zedekiya mfalume wa Juda waihala yo baruwa achimupha Eleasa mwana wa Shafani na Gamario mwana wa Hilikiya aphiye nayo kpwa Nebukadineza, mfalume wa Babeli. Baruwa yenye yaandikpwa hivi:

⁴ Mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaambira atu osi ambao náausa kula Jerusalemu kuphiya Babeli akale mateka, ⁵ “Dzengani nyumba na msagale mumo, rimani minda, mphande na murye mavunoge. ⁶ Lólani achetu mvyale nao ana a chilume na a chichetu. Alózeni achetu ana enu alume na ana enu achetu naalólwe ili aweze kuvyala ana alume na achetu. Hakikishani munaenjerezeka kuko msiphunguke. ⁷ Chisha voyani kpwa Mwenyezi Mlungu ili mudzi ambao nkakuphirikani mateka uongokerwe, mana uchiongokerwa, mwimwi piya mundaongokerwa. ⁸ Mana ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, ‘Musiriche manabii genu na apigadzi enu a mburuga akakuchengani. Msisikize atu anaovugula ndoso zenu. ⁹ Unabii anaoulavya kpwa dzina rangu ni wa handzo, mana mimi siahumire, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.’ ”

¹⁰ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Miaka mirongo sabaa ichisira kuko Babeli, nindakpwedza nitimize nrigolaga na nikuuyizeni phapha. ¹¹ Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Mana namanya yo mipango ninayokuazirani. Ni mipango ya kuongokerwa si ya uyi, mipango ya kukuphani kuluphiro ra siku zedzazo. ¹² Ndipho mundaniiha na kunivoya nami ndakusikirani. ¹³ Mndiphoniendza na mioyo yenu yosi mundaniona. ¹⁴ Mundaniona, nami nindakutuluzani kula utumwani nikuuyizeni. Nindakukusanyani kula kahi za mataifa nrikokala nkakutsamizani kpwa lazima, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.’ ”

¹⁵ Mwimwi munaweza kuamba, “Mwenyezi Mlungu akakuphani manabii ko Babeli,” ¹⁶ ela Mwenyezi Mlungu akagomba kuhusu ye mfalume achiyesagarira chihi cha utawala cha Daudi na kuhusu atu osi ariosala mo mudzini, abari enu ambao taayahalwa mateka phamwenga namwi. ¹⁷ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba, “Lola, nindahenda ko ariko kukale na viha, ndzala na makongo mai, nao andakala dza tini mbii ambazo tazirika. ¹⁸ Nindaazoresa na upanga, ndzala na makongo na akale utu wa kuogofya kpwa mataifa gosi duniani, ndzimo ya kulanira, utu wa kuangalaza, wa kuberwa na kuzemererwa ni mataifa gosi kosi ambako náaphirika. ¹⁹ Mana tamgagbwirire maneno gangu nrigokuambirani chila mara kutsupira atumishi angu manabii,”

Mwenyezi Mlungu anaamba. ²⁰ Sikirani neno ra Mwenyezi Mlungu, mwimwi mateka nriokuusani Jerusalemu nchikuphirikani Babeli. ²¹ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba kuhusu Ahabu mwana wa Kolaya na Zedekiya mwana wa Maaseya, ambao anatabiri handzo kpwa dzina rangu, “Nindaatiya mikononi mwa Nebukadineza mfalume wa Babeli, naye andaaolaga mbere zenu. ²² Kpwa sababu yao, atu osi ario Babeli ariohalwa mateka kula Juda wakati analani andaamba, ‘Mwenyezi Mlungu naakuhendeni dza arivyomuhenda Zedekiya na Ahabu arioochwa ni mfalume wa Babeli.’ ²³ Mana ahenda mai ko Iziraeli, azinga na akaza majirani gao na agomba maneno ga handzo ambago siahumire kpwa dzina rangu. Mimi ndimi nigamanyaye mana nagashuhudiya, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

Baruwa ya Shemaya

²⁴ Mwenyezi Mlungu waniambira nimuambire Shemaya kula Nehelamu, ²⁵ kukala Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, “Uwe wahuma baruwa kpwa atu osi a Jerusalemu na Zefania mwana wa mlavyadzi-sadaka Maaseya na alavyadzi-sadaka osi, yoamba:

²⁶ Mwenyezi Mlungu mwenye akakutsambula ukale mlavyadzi-sadaka badala ya Jehoyada, ukale muimirizi wa nyumba ya Mwenyezi Mlungu. Chila anayedzihenda wa koma na kulavya unabii undamfunga magongo

maguluni na silisili singoni. ²⁷ Kpwa utu wani kukamdemurira Jeremia kula Anathothi anayekutabiriya? ²⁸ Mana akahurehera unabii kuku Babeli kuamba, ‘Utumwa wenu ni wa muda mure kpwa hivyo dzengani nyumba msagale, phandani minda yenu na murye mavunoge.’ ”

²⁹ Phahi mlavyadzi-sadaka Zefania wasoma yo baruwa mbere ya nabii Jeremia. ³⁰ Mwenyezi Mlungu achimuamba Jeremia, ³¹ “Huma ujumbe kpwa atu osi ariotsamizwa kpwa lazima uaambire kukala higa ndigo ambago Mwenyezi Mlungu anagomba kuhusu Shemaya kula Nehelamu: Kpwa kukala Shemaya wakutabiriyani wakati simuhumire na achikuhendani muamini handzore, ³² phahi mimi Mwenyezi Mlungu ndamtiya adabu Shemaya phamwenga na chivyaziche, na taphana hata mutu mmwenga ndiyetiya na aone manono ambago ndagahendera atu angu, mana akaahenda atu angu aniasi. Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

30

Mlungu anauyiza atu a Iziraeli na a Juda

¹ Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia achimuamba, ² “Mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli nakuamba uandike chitabuni maneno gosi nchigokuambira. ³ Mana wakati uredza ambapho mimi Mwenyezi Mlungu ndatuluza atu angu a Iziraeli na a Juda kula

ko arikotsamizwa kpwa lazima na niauyize
kpwenye tsi niriyoapira ise zao kukala
nindaapha ikale yao.”

⁴ Higa ndigo maneno ambago Mwenyezi
Mlungu wagomba kuhusu Iziraeli na Juda:

⁵ “Mwenyezi Mlungu anaamba,
Hukasikira chiriro cha kubabaisha
chiriro cha kuogofya wala si cha amani.

⁶ Vivi uza umanye,
dze, mlume anaweza kuvyala?
Kpwa utu wani naona chila mlume
akagbwiririra ndani
dza mchetu mwenye utsungu wa
kudzivugula?
Kpwa utu wani chila uso ukakundzika?

⁷ Wee! Siku iyo ni ya kutisha sana
takuna dza iyo
undakala wakati wa kuteseka kpwa Jakobo,
ela andativywa na gago.”

⁸ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
anaamba, “Siku iyo ndiphofika andavundza ma-
gogolo garigo mwao singoni na kukata silisili
zao, nao taandahendwa atumwa tsona ni ajeni.

⁹ Ela andahumikira Mwenyezi Mlungu, Mlungu
wao na mfalume wa chivyazi cha Daudi ambaye
Mlungu andaatsamburira.”

¹⁰ Phahi Mwenyezi Mlungu anaamba,
“Usiogophe uwe Jakobo mtumishi wangu,
wala usiangaike, uwe Iziraeli;
mana ndakutivya uwe na chivyazicho,

kula tsi za kure mrikophirikpwa mkakale
mateka.

Jakobo andakala na amani na urindzi tsona,
na takuna ndiyemtishira.

11 Mana ni phamwenga nawe ili nikutivye,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

Go mataifa ganjina gosi
ambago kala nkakutsamula ndagaangamiza
tsetsetse
ela uwe sindakuangamiza.

Sindakuricha bila kukutiya adabu,
nindakutiya adabu kpwa haki.

12 Mana Mwenyezi Mlungu anaamba:
virondavyo tavilagulika,
na chirondacho tachina dawa.

13 Kuna mkanizi
chirondacho tachina dawa,
tachilagulika bii.

14 Asenao na azembeo osi akakuyala,
taakujali kpwa chochosi.

Mana nkakupiga dza adui apigavyo,
pigo ra mviha asiye na mbazi,
kpwa sababu kosaro nkulu
dambizo ni nyinji sana.

15 Kpwa utu wani unarizwa ni chirondacho?
Kulumirako takuna dawa.

Mana makosago ni makulu,
dambizo ni nyinji sana.

Nami nkakuhendera mambo gaga.

16 Kpwa hivyo osi akuryao andariwa
na avihaos andahalwa mateka.
Ahalao zewe vituvyo, vyao navyo vindahalwa
na nyo akuindzao nindaaindza.

17 Mana ndakuhenda ukale mzima tsona

na ndaphoza virondavyo, mimi Mwenyezi
 Mlungu nkaamba.
 Mana akakuiha chijego:
 ‘Sayuni, mudzi usio na aroromi!’ ”

18 Mana Mwenyezi Mlungu anaamba,
 “Lola, nindauyiza atu a chivyazi cha Jakobo
 kpwenye tsi yao
 na niaonere mbazi mwao makaloni.
 Mudzi hinyo undadzengbwa dzulu ya ro gandzo,
 na ro dzumba ra chifalume rindadzengbwa
 pho ririphokala.

19 Mumo mundatuluka mawira ga shukurani,
 na sauti za atu achiohererwa.
 Nindaahenda aenjerezeke, nao taandakala
 achache;
 nindaahenda aishimiwe, nao taandaberwa
 tsona.

20 Ana ao andakala dza arivyokala pho kare,
 na atu ao andaimarishwa mbere zangu
 nami ndaatiya adabu anaoaonera.

21 Mmwenga wao andakala chilongozi,
 mtawala wao andala kahi yao;
 nindamuhenda anisengerere, naye andanilunga,
 mana ni ani awezaye kunisengerera?
 Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

22 Mwimwi mundakala atu angu,
 nami ndakala Mlungu wenu.”

23 Lola, phuto ra Mwenyezi Mlungu!
 Tsukizi zikazuka,
 chikulukulu chikali,
 ndichopiga vitswa vya atu ayi.

24 Tsukizi za Mwenyezi Mlungu tazindadigirika

hadi ndiphohenda na kutimiza ro riro
mwakpwe moyoni.
Higa mundagaelewa siku zedzazo.

31

Aiziraeli anauya kpwao

¹ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Wakati uho
nindakala Mlungu wa miryango yosi ya Iziraeli,
nao andakala atu angu.”

² Mwenyezi Mlungu anaamba:
atu ariotivywa na upanga
aphaha mbazi ko weruni,
wakati atu a Iziraeli ariphoendza amani.

³ Mwenyezi Mlungu wahutsembukira pho kare
achiamba,
“Nikakumenzani na mendzwa isiyosika
na nkaenderera kukala muaminifu kpwenu.

⁴ Nindakudzenga tsona uwe Iziraeli, nawe un-
dakalato,
uwe mwanamwali Iziraeli!
Undahala tamburini uphiye
ukavwine na atu ario na raha.

⁵ Undaphanda tsona mizabibu
kwenye myango ya Samariya;
mkurima andaphanda,
naye andafwaidi mavunoge.

⁶ Mana siku indafika arindzi andakota kululu
ko myango ya Efuraimu, aambe,
‘Unukani hukaambuke Sayuni,
kpwa Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu.’ ”

⁷ Mana Mwenyezi Mlungu anaamba,
“Muimbireni Jakobo na raha,

- rikotereni kululu ro taifa kulu kuriko gosi.
Tangazani, mtogole muambe,
‘Mwenyezi Mlungu akativya atue
atu asereo a Iziraeli.’
- ⁸ Lola, nindaareha kula tsi ya vurini,
nindaakusanya kula seemu za kure za dunia,
kahi yao vipofu na viswere,
achetu achiopheza na ario na utsungu wa
kudzivugula,
borori ra atu rindauya.
- ⁹ Andauya na ndiro,
kuno anavoya mavoyo ga kutubu.
Nindaalongoza na kanda-kanda za vidzuho vya
madzi,
ndaalongoza na njira ya kugoloka ili asikp-
wale.
Mana mimi ndimi ise wa Iziraeli,
na Efuraimu ni mwana mlume wa kp-
wandza.”
- ¹⁰ Phundzani neno ra Mwenyezi Mlungu aam-
bavyo mwi mataifa,
naritangazwe tsi za kure za pwani,
amba, “Iye ariyetsamula Aiziraeli andaaku-
sanya,”
naye andaaroroma dza mrisa aroromavyo
mang’ondzige.
- ¹¹ Mana Mwenyezi Mlungu akamkombola
Jakobo,
na kumuika huru kula mikononi mwa enye
mkpwotse kuriko iye.
- ¹² Andakpwedza aimbe na raka ra dzulu pho
mwango wa Sayuni,

andahererwa kpwa sababu ya unono wa
Mwenyezi Mlungu,
kpwa mtsere, uchi na mafuha niaphago,
na kpwa mang'ondzi na ng'ombe piya.
Maisha gao gandakala dza minda iriyo na
chinemi,
nao taandakala na sonono tsona.
13 Ndipho asichana aho andavumba na kuher-
erwa,
avulana na atumia andafwahirwa.
Nindagaluzo chiriro chao chikale raha,
nindaaphoza marendo na kuahenda
ahamirwe badala ya sonono.
14 Nyo alavyadzi-sadaka ndaapha vitu vinji vya
kuatosha,
nao atu angu andatosheka na unono wangu,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

15 Mwenyezi Mlungu anaamba,
“Sauti inasikirika hiko Rama
ya chiriro na sonono.
Raheli anaririra anae;
anarema kunyamazwa mana kandaaona
tsona.”

16 Mwenyezi Mlungu anaamba,
“Dzizuwiye usirire
na usimwagikpwe ni matsozi;
mana kaziyo indatuzwa,
anao andauya kula yo tsi ya maadui. Mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.

- 17 Kuna kuluphiro siku zedzazo, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba, na anao andauya kwenye tsi yao yenye.”
- 18 Nkasikira Efuraimu anaula kuno anaamba, “Ukanitiya adabu dza mwana ndzau ambaye kadzangbwefundzwa kurima; nirekebisha niuye dza vyo kare, mana uwe u Mwenyezi Mlungu, Mlungu wangu.
- 19 Mana bada ya kuangamika mimi nátubu; bada ya kumanya, nájuta. Nágbwirwa ni haya na nchikala mzuzu, mana nágbwirwa ni waibu wa uvulanani.”
- 20 Dze, Efuraimu si mwanangu mlume nimmendzaye?
Dze, siye mwanangu ambaye nammendza?
Dzagbwe nkugomba chinyumeche, nchere mtambukira.
Kpwa hivyo moyo wangu unamuaza iye, kpwa kpweli ndamuonera mbazi, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.
- 21 “Ika alama mwako njirani, ika viguzo vikulongoze, itambukire vinono yo barabara kulu, yo barabara mriyophihira. Uya uwe mwanamwali Iziraeli, uyani kpwenu midzini.
- 22 Undadengereka hadi rini, we msichana usiyekala muaminifu?
Kpwani Mwenyezi Mlungu akaumba chitu chiphya duniani,

mchetu andamrinda mlume.”

²³ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, “Ndiphoauyiza kula ko arikotsamizwa kpwa lazima, atu ko Juda na vidzidzi vyote andaamba hivi tsona,

‘Mwenyezi Mlungu naakujaliye, uwe uriye makalo enye haki,
uwe mwango mtakatifu!’

²⁴ “Atu andaishi phamwenga ko Juda na vidzidzi vyote — akurima na nyo anyendekao hiku na hiku na mifugo yao. ²⁵ Mana ndamuoyeza iye ambaye moyowe ukaremwa na kuamvunisa achiogbwa na mtsare.

²⁶ “Mana mutu andaweza kuamba, ‘Nkalala usingizi mnono na nchipholamuka nkadzisikirato.’

²⁷ “Mimi Mwenyezi Mlungu naamba, ‘Wakati undafika, ndiphodza nyumba ya Iziraeli na ya Juda chivyazi cha atu na cha nyama. ²⁸ Na dza nrivyokala muaminifu kukung’olani, kukubomolani, kukubwagani, kukubanangani na kuku-gayisani, ndivyo ndivyokala kukuphandani na kukudzengani, Mwenyezi Mlungu anaamba.

²⁹ Wakati uho atu taandaamba tsona,

“Akare arya zabibu za ngbwadu

ela meno ga ana aho ndigo garigofwa gandzi.”

³⁰ “Ela chila mmwenga andafwa kpwa dambiye mwenye; chila mutu ndiyerya zabibu za ngbwadu, menoge mwenye ndigo ndigofwa gandzi.”

³¹ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Lola, wakati uredza ambapho nindaika chilagane chiphya na atu a Iziraeli na atu a Juda. ³² Hicho tachindakala dza chilagane nrichoika na akare ao nriphoagbwira mikono nchiatuluza kula tsi ya Misiri. Chilagane ambacho achivundza, dza-gbwe nakala dza mlume wao, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ³³ Hichi ndicho chilagane ndichoika na atu a Iziraeli wakati hinyo. Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Nindatiya shariya yangu mwao achilini na kuiandika mwao mioyoni. Mimi ndakala Mlungu wao, nao andakala atu angu. ³⁴ Takundakala na haja ya mutu kumfundza jiraniwe au nduguye tsona kumuamba, “Mmanyeye Mwenyezi Mlungu,” mana chila mmwenga andanimanya kuandzira mdide hadi mvyere, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. Mana nindaaswamehe makosa gao na sindatambukira tsona dambi zao.’ ”

³⁵ Iye arihendaye dzuwa riale mutsi
 na kulagiza mwezi na nyenyezi zilavye
 mwanga usiku,
 iye avurugaye bahari ikakala na maimbi,
 iye ambaye dzinare ni Mwenyezi Mlungu,
 Mlungu wa majeshi anaamba

³⁶ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Siku amuri zizi
 zichiangamika mbere zangu,
 ndipho chivyazi cha Iziraeli chindasika
 kukala taifa mbere zangu ta kare na kare.

31:31 31:31 Mathayo 26:28; Mariko 14:24; Luka 22:20; 1 Akorintho 11:25; 2 Akorintho 3:6 **31:31** 31:31 Aeburania 8:8–12
31:33 31:33 Aeburania 10:16 **31:34** 31:34 Aeburania 10:17

³⁷ Mwenyezi Mlungu anaamba, kala ko dzulu mlunguni kungepimika, na yo misingi ya dunia ingeweza kuchunguzwa, phahi ningechitsupha kure chivyazi cha Iziraeli, kpwa gosi arigohenda, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

³⁸ Mwenyezi Mlungu anaamba, “Wakati uredza ambapho mudzi uhu undadzengbwa luphya ukale mudzi wangu mtakatifu, kula mnara wa Hananeli hadi ryango ra pembeni. ³⁹ Na muphakawe undaphiya kure hadi mwango Garebu, chisha ugaluke kuelekea Goa. ⁴⁰ Dete rosi ritsuphiwaro nyufu, ivu na minda yosi kula chidzuhu Kidironi, hadi pembeni mwa Ryango ra Farasi kuelekea uphande wa mlairo wa dzuwa, rindakala takatifu kpwa Mwenyezi Mlungu. Nyo mudzi taundang’olwa wala kubanangbwa tsona ta kare na kare.”

32

Jeremia anagula munda

¹ Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia mwaka wa kumi wa utawala wa Zedekiya mfalume wa Juda, ambao kala ni mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Nebukadineza. ² Wakati uho jeshi ra mfalume wa Babeli kala rikazangira Jerusalemu, naye Jeremia nabii wafungirwa kpwenye muhala wa arindzi kahi ya nyumba ya mfalume wa Juda. ³ Zedekiya mfalume wa Juda kala akamfunga na kuamba,

“Kpwa utu wani unalavya unabii kuamba kukala, Mwenyezi Mlungu anaamba andautiya mudzi mikononi mwa mfalume wa Babeli, naye andauhala mateka. ⁴ Mimi Zedekiya Mfalume wa Juda sindachimbira mikononi mwa Akalidayo, ela kpwa kpweli ndatiywa mikononi mwa mfalume wa Babeli nami ndamuona na matso gangu na nigombe naye uso kpwa uso. ⁵ Chisha mfalume wa Babeli andanihala mimi Zedekiya aphiye nami Babeli, nkakale kuko hadi Mwenyezi Mlungu ndiphonishuulikiya. Tsona unaamba kukala Mwenyezi Mlungu anaamba napho hundapigana na atu a Babeli tahundaaturya bii.”

⁶ Jeremia achiamba, “Mwenyezi Mlungu waniamba: ⁷ Lola, Hanameli mwana wa aphuyo Shalumu andakpwedza ko kpwako akuambe, ‘Gula munda wangu urio Anathothi mana una haki ya kuukombola na kuuhenda ukale wako kpwa kukala umdugu wa phephi.’ ⁸ Phahi mkoi wangu Hanameli wanedzera hiko jela kahi za muhala wa arindzi, dza Mwenyezi Mlungu arivyogomba, naye achiniamba, ‘Gula munda wangu urio Anathothi hiko tsi ya Benjamini, mana una haki ya kuukombola, ugule ukale wako.’ Nami nchimanya hiri ni neno ra Mwenyezi Mlungu.

⁹ “Nami nchiugula nyo munda wa mkoi Hanameli uriokala Anathothi, nchimpimira vipande kumi na sabaa vya feza nchimupha. ¹⁰ Phahi náphaha mashaidi achitiya muhuri cho cheti kuonyesa kukala nyo munda ni wangu kpweli, na nchimupha zo pesa. ¹¹ Nchihala cho

cheti cha kugurira chopigbwa muhuri, chiricho na masharuti na makubaliano, na cho chanjina ambacho tachipigirwe muhuri. ¹² Phahi nahala cho cheti cha kugurira nchimupha Baruku mwana wa Neriya mdzukulu wa Mahiseya, mbere za mkoi wangu Hanameli na mashaidi ariotiya saini cho cheti cha kugurira, na mbere za Ayahudi osi ariokala asegere muhala wa jela. ¹³ Nchimupha malagizo gaga mbere zao, nchiamba, ¹⁴ ‘Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba: Hala vyo vyeti vyosi — cho chenye muhuri na cho ambacho tachina muhuri uvitiye nyunguni, vikale mumo muda mure. ¹⁵ Mana Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba: Atu andagula nyumba, minda ya mizabibu na minda yanjina kpwenye tsi ihi.’ ”

Jeremia anavoya uwezo wa kuelewa

¹⁶ Bada ya kuchilavya cho cheti cha kugurira kpwa Baruku mwana wa Neriya, namvoya Mwenyezi Mlungu, nchiamba, ¹⁷ “Aa, Mwenyezi Mlungu! Uwe ndiwe uriyeumba mlunguni na duniani kpwa uwezoo mkpwulu na mkpwonoo wenye nguvu! Takuna gumu ambaro kuriweza.” ¹⁸ Uwe ukuonyesa mendzwa isiyosika vivyazi vinji ela ukutiya adabu ana kpwa makosa ga ise zao. Ee Mlungu mwenye uwezo na mwenye nguvu, uihwaye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi. ¹⁹ Ushaurio na mahendogo ni makulu. Uwe unaona gosi gahendwago ni anadamu, uwe ukutuza chila mutu kulengana na tabiyaze na mahendoge. ²⁰ Uwe uriyehenda vilinje ko tsi

ya Misiri, na hadi rero unaenderera kuahendera ko Iziraeli na kahi ya anadamu osi, na kuhenda umanyikane dza irivyo ihi rero. ²¹ Uwe waatuluza atuo Aiziraeli kula Misiri kpwa ishara na vilinje kpwa mkpwonoo wenye nguvu na uwezo na kuogofya kunji. ²² Uwe waapha tsi ihi uriyoapira akare aho kukala undaapha tsi yenye rutuba. ²³ Aho achiyiinjira achihendenda yao. Ela taayaogopha sautiyo au kugbwira shariyayo, aho taahendere urivyoalagiza ahende. Ndiyo mana uchiarehera mashaka higa gosi. ²⁴ Lolani Akalidayo akaika tsumbi za mtsanga kuzunguluka mudzi, akauzangira ili aphahe kuu-vamia na kuuteka. Kpwa sababu ya upanga, ndzala na ukongo wa tauni, mudzi unalaviwa mikononi mwa Akalidayo auvamia. Uri-gogomba ganatimiya dza uonavyo. ²⁵ Dzagbwe nyo mudzi undatiywa mikononi mwa Akalidayo, uwe Mwenyezi Mlungu unaniamba niphahe mashaidi nilavye pesa nigule munda.

²⁶ Phahi Mwenyezi Mlungu wamuamba Jeremia, ²⁷ “Lola, mimi, ndimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa anadamu osi. Ni utu wani nisiuweza? ²⁸ Kpwa hivyo, Mwenyezi Mlungu anaamba, mudzi uhu nautiya mikononi mwa Akalidayo na mikononi mwa Nebukadineza mfalume wa Babeli, naye andauteka. ²⁹ Nyo Akalidayo aupigao viha nyo mudzi andakpwedza autiye moho phamwenga na nyumba za atu ariofukizira uvumba vizuka vya Baali darini mwa nyumba zao na kulavira milungu

yanjina sadaka za vinwadzi, ili anitsukize.
³⁰ Mana nyo atu a Iziraeli na a Juda akakala a kunihendera mai tu kula wanache wao. Akakala a kunitsukiza tu kpwa sababu ya kazi za mikono yao, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. ³¹ Hangu mudzi uhu udzengbwe hadi rero, mudzi uhu ukanitsukiza, kpwa hivyo ndawuusa phangu matsoni. ³² Kpwa sababu ya uyi wao ana a Iziraeli na a Juda akanitsukiza — aho, afalume ao, vilongozi ao, alavyadzi-sadaka na manabii ao, atu a Juda na a Jerusalemu. ³³ Aho akanilozera kogo wala si nyuso zao, dzagbwe náafundza chila mara nyo taanisikizire wala kulunga malagizo gangu. ³⁴ Aho nkuika vizuka vya kutsukiza ndani ya nyumba ninamoabudiwa, na kuitiya najisi. ³⁵ Adzenga phatu pha dzulu pha Baali ko Dete ra mwana wa Hinomu ili alavye ana aho a chilume na a chichetu kpwa mlungu aihwaye Moleki, dzagbwe siyaalagiza, wala tariyainjira mwangu maazoni kukala anaweza kuhenda utu wa kutsukiza na kuahenda atu a Juda ahende dambi.

³⁶ “Kpwa hivyo kuhusu mudzi huno ambao mwimwi munaamba, ‘Ukatiywa mikononi mwa mfalume wa Babeli kpwa upanga, kpwa ndzala na kpwa ukongo mui,’ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli anaamba, ³⁷ ‘Lola, nindaakusanya kula tsi zosi nrikoazola niriphokala nikat-sukirwa na tsukizi nyinji. Mimi nindaauyiza

phapha na kuahenda asagale kpwa usalama.
³⁸ Aho andakala atu angu nami ndakala Mlungu wao. ³⁹ Nindaahenda ahende manono anagoaza mwao mioyoni na agahende ili aniogophe wakati wosi kpwa fwaida yao na ya vivyazi vyao.
⁴⁰ Nindaika nao chilagane cha kare na kare, nami sindaricha kuahendera manono, chisha ndaahenda aniogophe ili asiniriche tsetsetse.
⁴¹ Nindahamirwa ni kuahendera manono na kuaika kahi ya tsi ihi na moyo wangu wosi na roho yangu yosi.'

⁴² “Mana Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Dza nrivyoahendera mai atu aha, ndivyo ndivyoahendera mambo manono nrigoalaga atu aha.
⁴³ Minda indagulwa tsona kpwenye tsi ihi ambayo munaamba kukala, ikakala wekee, bila ya atu na nyama, mana ikatiywa mikononi mwa Akalidayo. ⁴⁴ Minda indaguzwa kpwa feza na vyeti vindatiywa saini na kupigbwa mihuri mbere ya mashaidi kahi ya tsi ya Benjamini, vidzidzi kuzunguluka Jerusalemu, midzi ya Juda, vidzidzi vya tsi ya myangoni, midzi ya Shefela na midzi ya Negebu. Mana nindaahenda aongokerwe tsona, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.’”

33

Ahadi za amani na kuongokerwa

¹ Mwenyezi Mlungu wamuamba tsona, Jeremia ariphokala achere jela kpwenye muhala wa urindzi, ² “Mimi Mwenyezi Mlungu nriyeumba tsi na nchiihenda ikale nono, dzina rangu ndimi Mwenyezi Mlungu. ³ Niiha nami

ndaihika, nami ndakuonyesa mambo makulu garigofwitsika ambago kudzangbwegamanya. ⁴ Mana mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli nkagomba kuhusu nyumba za mudzi uhu na nyumba za afalume a Juda ambazo zabomolwa na kuhumira go mawe kudzenga tsona kuta za kuzuwiya zo kambi za maadui ariozangira nyo mudzi asiupige viha. ⁵ Akalidayo aredza mpigane nao, ela yo mitaru mikulu indaodzala nyufu za atu ambao ndaaolaga kpwa tsukizi kali. Mudzi uhu nkaulozera kogo kpwa sababu ya uyi wao wosi. ⁶ Ela ndauphoza na niuhende ukaletto tsona, nindaaphoza atu angu na niahende ahamirwe kpwa kuongokerwa kunji na usalama. ⁷ Nindaauyiza atu a Juda na a Iziraeli kula ko arikotsamizwa kpwa lazima, nami ndahenda akale dza arivyokala pho mwandzo. ⁸ Nindatakasa dambi zao arizonihendera na kuswamehe dambi yao ya kuniasi. ⁹ Na mudzi uhu undanihenda niishimiwe, nikale na raha, nitogolwe na niphahe nguma mbere za mataifa ganjina gosi ga duniani, ndigosikira go mambo manono niahendera go na amani niaphayo.

¹⁰ “Mimi Mwenyezi Mlungu naamba, ‘Munaamba kukala phatu phapha ni gandzo phasipho na mana, phasipho na mutu wala nyama. Ela mo ndani ya midzi ya Juda yotsamwa na barabara za Jerusalemu zorichwa wekee bila atu wala nyama, kundasikirwa tsona ¹¹ sauti

33:11 33:11 1 Nyakati 16:34; 2 Nyakati 5:13; 7:3; Ezira 3:11; Zaburi 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1

za raha na kuhererwa, njerejere apigirwazo bwana na bibi arusi na sauti za aimbadzi wakati anareha sadaka za shukurani nyumbani mwa Mwenyezi Mlungu:

“Mlavireni shukurani Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi mana Mwenyezi Mlungu ni mnono, mana mendzwaye taisika ta kare na kare!”

¹² “ ‘Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba hivi, “Phatu phapha ambapho ni gandzo phasipho na atu wala nyama na kpwenye midziye yosi, kundakala na marisa manono ga kutosha arisa kurisa mifugo yao. ¹³ Arisa andaolanga tsona mang’ondzi gao, kpwenye midzi ya myangoni, midzi ya Shefela, midzi ya Negebu, tsi ya Benjamini, vidzidzi vyozunguluka Jerusalemu na midzi ya Juda, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

¹⁴ “ ‘Mimi Mwenyezi Mlungu naamba kukala, wakati uredza ndiphotimiza ahadi nriyoika na atu a Iziraeli na atu a Juda. ¹⁵ Siku zizo na wakati uho nindahenda Panda yenye haki itsephule kula chivyazi cha Daudi, naye andahenda haki na garigo sawa kpwenye yo tsi. ¹⁶ Siku zizo tsi ya Juda indativywa na Jerusalemu indakala salama, nayo indaihwa, “Mwenyezi Mlungu ndiye haki yehu.” ’ ”

¹⁷ Mana Mwenyezi Mlungu anaamba, “Daudi kandakosa mutu wa kusagarira chihi cha utawala cha nyumba ya Iziraeli. ¹⁸ Vivyo hivyo

33:14 33:14 Jeremia 23:5–6 **33:17** 33:17 2 Samueli 7:12–16;
1 Afalume 2:4; 1 Nyakati 17:11–14 **33:18** 33:18 Isabu 3:5–10

alavyadzi-sadaka kula chivyazi cha Alawi taandakosa mutu ndiyeima mbere zangu kunilavira sadaka za kuochwa, sadaka za mtsere wa kuochoa na sadaka zanjina hata kare na kare.”

¹⁹ Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia achiamba, ²⁰ Mwenyezi Mlungu anaamba hivi, “Dza viratu ambavyo tamuweza kuvundza chilagane changu nrichoika kuhusu usiku na mutsi kpwedza wakatiwe niriopanga, ²¹ vivyo hivyo chilagane changu na Daudi mtumishi wangu tachiweza kuvundzika, na kumuhenda iye akose mwana mlume wa kusagarira chihiche cha utawala na piya chilagane changu na atumishi angu alavyadzi-sadaka a chivyazi cha Lawi. ²² Dza nyenyezi ko mlunguni na mt-sanga baharini usivyoolangika, ndivyo ndivyo-oenjereza chivyazi cha Daudi mtumishi wangu na alavyadzi-sadaka ario chivyazi cha Lawi anihumikirao.”

²³ Mwenyezi Mlungu wamuamba Jeremia, ²⁴ “Dze tamdzangbwechunguza gara gagombwago ni hinya atu? Aho nkuamba, ‘Mwenyezi Mlungu akarema zo falume mbiri arizozitsambula.’ Akabera atu angu chiasi cha kuona kukala si taifa mwao matsoni. ²⁵ Mwenyezi Mlungu anaamba hivi, ‘Kala siikire chilagane changu cha usiku na mutsi na kuika malagizo kuhusu utaratibu wa mlunguni na duniani, ²⁶ phahi ningerema cho chivyazi cha Jakobo na Daudi mtumishi wangu na nisingetsambula mmwenga wa chivyaziche kutawala chivyazi cha Burahimu, Isaka na Jakobo. Mana ndaaonera mbazi na niauyizire kuongokerwa kpwao.’ ”

34

Ujumbe kpwa Zedekiya

¹ Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia, wakati Nebukadineza mfalume wa Babeli na jeshire rosi na falume zosi zokala tsini ya utawalawe ariphokala anapigana na Jerusalemu na midzi chiyoizunguluka. ² Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli wamuamba, “Phiya kpwa Zedekiya mfalume wa Juda ukamuambe kukala mimi Mwenyezi Mlungu naamba, ni phephi kutiya mudzi uhu mikononi mwa mfalume wa Babeli naye andauocha na moho. ³ Kundaweza kuchimbira bii, ela undagbwirwa na kutiywa mwakpwe mikononi. Undamuona ye mfalume wa Babeli na matsogo mwenye na undagomba naye uso kpwa uso, chisha andakuphirika Babeli. ⁴ Ela sikira neno ra Mwenyezi Mlungu uwe Zedekiya mfalume wa Juda. Mwenyezi Mlungu anaamba hivi kukuhusu, ‘Kundaolagbwa na upanga, ⁵ uwe undafwa na amani. Dza viratu atu arivyofukizira uvumba akareo, yani afalume a kare ariokutanguliya, ndivyo ndivyokufukizira uvumba kukupha ishima na kukuririra na kuamba, “Masikini mfalume wehu akafwa!” Mana mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba neno riri.’ ”

⁶ Phahi nabii Jeremia wagomba na Zedekiya mfalume wa Juda ko Jerusalemu, ⁷ wakati jeshi ra mfalume wa Babeli kala rinapigana na atu a Jerusalemu na atu a midzi ya Juda ambavyo kala

ikasala. Midzi iyo kala ni Lakishi na Azeka, mana ndiyo midzi yenye ngome yokala ikasala.

*Atumwa a Chieburania
anarichwa huru*

⁸ Jeremia waphaha ujumbe tsona kula kpwa Mwenyezi Mlungu bada ya mfalume Zedekiya kuika chilagane na atu osi a Jerusalemu kutangazira uhuru atumwa. ⁹ Chila mutu kala ni amriche huru mtumwa wa Chieburania akale ni mchetu au mlume; ili phasikale na mutu ndiyemuhenda mtumwa Mueburania myawe. ¹⁰ Phahi maofisaa osi na atu arioka chilagane chicho akubali kurichira atumwa aho a chilume na a chichetu ili asikale atumwa tsona. ¹¹ Ela badaye agaluka achiahala nyo atumwa ariokala akaarichira huru nao achialazimisha kukala atumwa tsona.

¹² Mwenyezi Mlungu achigomba na Jeremia achimuamba, ¹³ “Mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli naamba, ‘Náika chilagane na akare enu nrifhoatuluza kula tsi ya Misiri murikokala atumwa. Naambira, ¹⁴ “Chila mwisho wa mwaka wa sita ni lazima mriche huru Aeburania ayawenu ambao mwaguzirwa na akuhumikireni kpwa muda wa miaka sita, ni lazima muarichire. Ela akare enu taanisikizire wala kuniphundza. ¹⁵ Dzuzi-dzuzi mwimwi mwatubu na kuhenda haki mbere zangu mana chila mmwenga warichira mtumwa wa Chieburania akale huru. Hata mwahenda ika chilagane mbere zangu kpwenye nyumba ninamoabudiwa. ¹⁶ Ela badalaye mchigaluka

na mchiriifya dzina rangu, mana chila mutu wauyira kuhala atumwae a chichetu na a chilume ambao kala akaaricha aphiye vyao amendzako, na mchiashurutisha akale atumwa tsona.” ’ ”

¹⁷ Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu anaamba, “Mwimwi tamiyoniogopha kpwa kutangaza uhuru, chila mmwenga kpwa nduguye na jiraniwe. Lola, nakutangazirani kuolagbwa na upanga, ukongo mui na ndzala, Mwenyezi Mlungu anaamba. Nindakuhendani mkale utu wa kutisha matsoni pha falume zosi duniani.

¹⁸ Nyo atu ariovundza chilagane changu na kusatimiza masharuti ga chilagane arichoika mbere zangu ndaahenda dza mwana ng’ombe ariyemkata manungu mairi na achitsupa kahi-kahize. ¹⁹ Atu hinyo ni vilongozi a Juda na a Jerusalemu, aimirizi a muhala, atu ariotulwa, alavyadzi-sadaka na atu osi a yo tsi, ariotsupa kahi-kahi ya vyo vipande viiri vya ye mwana ng’ombe. ²⁰ Nami ndaatiya mikononi mwa maadui gao alondao kuaolaga. Nyufu zao zindakala chakurya cha nyama a mapha na nyama a tsakani.

²¹ Nindamtiya Zedekiya mfalume wa Juda na maofisaage mikononi mwa maadui gao alondao kuaolaga, yani mikononi mwa jeshi ra mfalume wa Babeli arioaricha na kuphiya vyao. ²² Mimi Mwenyezi Mlungu ndaamuru, auye kahi ya mudzi uhu. Yo midzi andaipiga viha, aiteke na kuiocha. Nami ndaihenda yo midzi ya Juda ikale magandzo na wekee bila atu.”

35*Uaminifu wa atu a nyumba ya Rekabu*

¹ Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia, wakati wa utawala wa Jehoyakimu mwana wa Josiya, mfalume wa Juda, achimuamba
² “Phiya kpwa mryango wa Rekabu ukaalike edze kpwenye chumba chimwenga kahi ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu, chisha uaphe uchi anwe.” ³ Phahi nakpwendaiha Jaazania mwana wa Jeremia, mdzukulu wa Habazania na nduguze na anae osi na atu osi a nyumba ya Rekabu. ⁴ Nchedza nao nyumbani mwa Mwenyezi Mlungu nchiainjiza chumbani mwa ana a mutu wa Mlungu Hanani, mwana wa Igidalia, chumba hicho kala chi phephi na chumba cha vilongozi, dzulu ya chumba cha Maaseya mwana wa Shalumu, muimirizi wa ryango. ⁵ Chisha nchiika mbere zao kadzama zirizo tele uchi na kasi, nchiaambira “Nwani uchi.” ⁶ Ela nyo achijibu achiamba, “Swino tahundanwa uchi bii, mana mkare wehu Jonadabu mwana wa Rekabu wahulagiza achiamba, ‘Msinwe uchi, mwimwi na ana enu hata kare na kare. ⁷ Piya msidzenge nyumba, msiphande mbeyu mindani wala kukala na chungu cha mizabibu. Ela mundaishi mahemani siku zosi za maisha genu, ili msagale maisha mare kpwenye yo tsi mriyo mu ajeni.’ ⁸ Swiswi hwagagbwira gosi hurigoamuriwa ni mkare wehu Jonadabu mwana wa Rekabu. Swiswi na achetu ehuna

ana eh u a chilume na a chichetu tahudzangbwenwa uchi bii, ⁹ taudzangbwedzenga nyumba za kuishi mumo, kukala chungu cha mizabibu wala minda. ¹⁰ Ela hukasagala mahemani kulunga gosi hurigolagizwa ni mkare wehu Jonadabu mwana wa Rekabu. ¹¹ Ela Nebukadineza mfalume wa Babeli ariphokpwezapigana na tsi ihi, huchiamba, ‘Ndzoni huchimbire jeshi ra Akalidayo na jeshi ra Aaramu.’ Ndiyo mana hukakala huchisagala Jerusalemu.”

¹² Chisha Mwenyezi Mlungu achigomba na Jeremia achimuamba, ¹³ “Mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli nakuamba phiya ukaambire atu a Juda na a Jerusalemu hivi, ‘Dze tamuweza kugbwira mafundzo na kulunga maneno gangu?’ ¹⁴ Ro lagizo ra kusanwa uchi ririrolaviwa ni Jonadabu mwana wa Rekabu ralungbwa, nao taanwa uchi hadi rero, mana anatii ro lagizo arirohewa ni mkare wao. Mimi nikagomba namwi kano kpwa kano ela tamukaniphundza. ¹⁵ Nikaenderera kukuhumirani mosi atumishi angu manabii kuamba, “Chila mutu naariche uyiwe, adzirekebishe na asilunge milungu yanjina wala kuihumikira. Muchihenda vivyo mundaishi kwenye tsi nriyokuphani mwimwi na akare enu.” Ela mwimwi tamuyanihegera sikiro au kuniphundza. ¹⁶ Atu a chivyazi cha Jonadabu mwana wa Rekabu arigbwira ro lagizo arirolagizwa ni mkare wao, ela mwimwi mwarema kuniphundza.

¹⁷ “Kpwa hivyo ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, “Lola

nindaarehera mai atu a Juda na osi a Jerusalemu nrigoamba ndaarehera, kpwa sababu nkagomba nao, ela taaniphundza, nikaaiha ela taaihika.” ’

¹⁸ Phahi Jeremia achiaambira atu a nyumba ya Rekabu, “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba: Kpwa sababu mkalunga go malagizo ga mkare wenu Jonadabu na kugbwira malagizoge gosi na kuhenda vyosi arivyokulagizani, ¹⁹ phahi mimi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli naamba kukala Jonadabu mwana mlume wa Rekabu kandakosa mutu wa kunihumikira.”

36

Jehoyakimu anaocha chitabu cha Jeremia

¹ Mwaka wa ne wa utawala wa Jehoyakimu mwana wa Josiya, mfalume wa Juda, Mwenyezi Mlungu wamuamba Jeremia, ² “Hala chitabu uandike gosi ndigokuambira kuhusu Iziraeli, Juda na mataifa gosi kula wakati nrifoandza kugomba nawe, wakati wa utawala wa Josiya hadi rero. ³ Mendzerepho atu a Juda ndiphosikira kuhusu mai gosi nipangago kuahendera andaricha uyi wao. Achihenda hivyo, mimi nindaaswamehe makosa gao na dambi zao.”

⁴ Phahi Jeremia wamuiha Baruku mwana wa Neriya. Aripwokpwedza, Jeremia wagomba

arigokala akaambirwa ni Mwenyezi Mlungu, naye Baruku achikala anagaandika chitabuni. ⁵ Phahi Jeremia achimlagiza Baruku, “Mimi siruhusiwa kuphiya nyumba ya Mwenyezi Mlungu. ⁶ Kpwa hivyo uwe phiya nyumbani mwa Mwenyezi Mlungu siku ambayo atu andakala ana mfungo. Kaasomere nyo atu go garigo mo chitabuni ambago nkakuambira ugaandike. Asomere atu osi a Juda edzao kula midzini mwao. ⁷ Mendzerepho andamvoya Mwenyezi Mlungu aaswamehe na kukala chila mutu andaricha uyiwe, mana Mwenyezi Mlungu akapanga kuatiya adabu atu aha kpwa tsukizi nyinji sana.” ⁸ Naye Baruku mwana wa Neriya wahenda dza nabii Jeremia arivyomlagiza. Iye wasoma go garigokala chitabuni mo nyumba ya Mwenyezi Mlungu go maneno ga Mwenyezi Mlungu.

⁹ Mwezi wa tisiya, mwaka wa tsano wa utawala wa Jehoyakimu mwana wa Josiya, mfalume wa Juda, atu osi ko Jerusalemu na osi ariola midzi ya Juda kpwedza Jerusalemu, atangaza mfungo mbere za Mwenyezi Mlungu. ¹⁰ Phahi Baruku wasoma cho chitabu chokala na ujumbe wa Jeremia ndani ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu, kpwenye chumba cha muandishi yeihwa Gemaria, mwana wa Shafani, chokala muhala wa dzulu phephi na Ryango Dziphya ra nyumba ya Mwenyezi Mlungu.

¹¹ Kpwedzasikira nyo ujumbe wa Mwenyezi Mlungu uriosomwa kula mo chitabuni, Mikaya mwana wa Gemaria, mdzukululu wa Shafani, ¹² wateremuka hadi chumba cha muandishi

chokala ndani ya dzumba ra chifalume, ambako vilongozi osi kala asegere: Muandishi Elishama, Delaya mwana wa Shemaya, Elinathani mwana wa Akibori, Gemaria mwana wa Shafani, Zedekiya mwana wa Hanania na vilongozi osi. ¹³ Mikaya achiaambira maneno gosi ambago kala gakasomwa ni Baruku kula mo chitabuni mbere za atu. ¹⁴ Phahi maofisaa osi achimuhuma Jehudi mwana wa Nethania, mwana wa Shelemia, mwana wa Kushi akamuambire Baruku, “Ndzo na cho chitabucho urichochisoma mbere za atu.” Baruku mwana wa Neriya wahala chira chitabu mwakpwe mkpwononi achiphiya. ¹⁵ Nao achimuamba, “Sagala uhusomere cho chitabu.” Phahi Baruku achiasomera. ¹⁶ Aripfosikira gara maneno achilolana enye kpwa enye kpwa wuoga na achimuambira Baruku, “Ni lazima hukamuambire mfalume ujumbe uhu wosi.” ¹⁷ Chisha achimuuza Baruku achimuamba, “Huambire gano gosi wagaandikadze? Ikale Jeremia wagomba nawe uchiandika?” ¹⁸ Baruku achijibu achiamba, “Ehe gaga gosi wagagomba, nami nchigaandika na wino mumu chitabuni.” ¹⁹ Phahi nyo maofisaa achimuamba Baruku, “Uwe na Jeremia phiyani mkadzifwitse, na mutu asimanye mchadzifwitsa kuphi.”

²⁰ Bada ya kuchiika cho chitabu chumbani mwa muandishi Elishama, aphiya ko muhalani kpwa mfalume achendamuambira gosi. ²¹ Chisha mfalume achimuhuma Jehudi akahale cho chitabu. Naye achendachihala mo chumbani mwa muandishi Elishama achedzamosomera mfalume na go maofisaa gosi garigokala

gaimire phephi na mfalume. ²² Kala ni mwezi wa tisiya naye mfalume kala asegere ndani ya nyumba ihumirwayo wakati wa mnyevu na mbereze kala phana dzocho ra moho ndani ya nyungu. ²³ Chila Jehudi ariphomala kusoma karatasi tahu au ne, ye mfalume wazikata na rumu na achizitsupha ndani ya yo nyungu ya moho, hadi chitabu chosi chichisira kuphya. ²⁴ Ela mfalume na atumishie osi taaogophere wala kukpwanyula mavwazi gao kpwa sonono ariphosikira maneno higo. ²⁵ Hata dzagbwe Elinathani, Delaya na Gemaria am'bembeleza mfalume asioche cho chitabu, ela kayaaphundza. ²⁶ Naye mfalume achilagiza mwanawe Jerahimeeli, Seraya mwana wa Azirieli na Shelemia mwana wa Abudeeli akamgbwire muandishi Baruku na nabii Jeremia, ela Mwenyezi Mlungu achikala akaafwitsa.

²⁷ Bada ya mfalume kuocha chira chitabu ambacho Baruku wachiandika kpwa maneno ga Jeremia, Mwenyezi Mlungu achimuamba Jeremia, ²⁸ "Hala chitabu chanjina uchiandike ujumbe wosi ambao kala u kpwenye chitabu cha kpwandza chirichoochwa ni Jehoyakimu mfalume wa Juda. ²⁹ Chisha muambire Jehoyakimu mfalume wa Juda, 'Mwenyezi Mlungu anaamba: Uwe wachiocha cho chitabu na uchiamba, "Kpwa utu wani waandika mo chitabuni kukala ati mfalume wa Babeli ni lazima edze abanange tsi ihi na kuaolaga atu na nyama osi ariomumu?" ³⁰ Kpwa hivyo kuhusu Jehoyakimu mfalume wa Juda, Mwenyezi Mlungu anaamba, "Kandakala na mutu wa chivyaziche

wa kusagarira chihi cha utawala cha Daudi. Lufure rindatsuphiwa kondze riphye na dzuwa mutsi na usiku rindalwamiswa ni manena.
³¹ Nindamtiya adabu iye, anae na atumishie kpwa uyi wao. Nindaahenda aho na nyo atu asagalao Jerusalemu na a Juda aphahwe ni chila aina ya uyi nriogomba nindaahenda, mana taayasikira bii.” ’ ”

³² Phahi Jeremia wahala chitabu chanjina achimupha muandishi Baruku mwana wa Ner-
 iya. Naye Jeremia achigomba tsona na Baruku achiandika. Iye waandika gosi garigokala ndani ya chira chitabu chirichoochwa ni Jehoyakimu mfalume wa Juda isiphokala charo hichi waandika maneno manji zaidi.

37

Jeremia anafungbwa jela

¹ Zedekiya mwana wa Josiya watawazwa ni mfalume Nebukadineza wa Babeli kuitawala Juda badala ya Konia mwana wa Jehoyakimu.

² Ela iye, atumishie na atu a tsiye taayagagbwira gokala gakagombwa ni Mwenyezi Mlungu kutsupira nabii Jeremia.

³ Phahi mfalume Zedekiya wahuma Jehukali mwana wa Shelemia phamwenga na mlavyadzi-sadaka Zefania mwana wa Maaseya kpwa nabii Jeremia kumuamba, “Nakuvoya uhu-voyere kpwa Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu.”

⁴ Wakati uho Jeremia kala achere na uhuru wa kunyendeka kahi ya nyo atu, mana kala

kadzangbwefungbwa jela. ⁵ Jeshi ra Farao kala riredza kula Misiri; Akalidayo ariokala akazangira Jerusalemu ariphosikira habari zao, auka.

⁶ Phahi Mwenyezi Mlungu wagomba na nabii Jeremia achiamba, ⁷ “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli anaamba: Muambire ye mfalume wa Juda ariyekuhuma kpwangu kpwedzaniuza mashauri kuhusu jeshi ra Farao richirokpwedza kukuterya kukala ri phephi kuuya Misiri, tsi yao. ⁸ Nao Akalidayo andauya edze apigane na mudzi uhu, aho andauhala na autiye moho. ⁹ Mwenyezi Mlungu anaamba, ‘Msidzichenge mukaamba, atu a Babeli andahuricha. Mana taandauka bii. ¹⁰ Na hata mchiturya jeshi rosi ra Babeli munaropigana naro hata asale achio-lumizwa bahi mwao mahemani, aho andaunuka edze aoche mudzi uhu.’ ”

¹¹ Bada ya jeshi ra Babeli kuchimbira Jerusalemu kpwa sababu ya jeshi ra Farao, ¹² Jeremia watuluka Jerusalemu achiphiya tsi ya Benjamini kpwendahewa urisiwe kahi ya atue. ¹³ Ela ariphofika Ryango ra Benjamini, mkpwulu wa arindzi aihwaye Irija mwana wa Shelemia, mdzukulu wa Hanania, achimbwira nabii Jeremia achimuamba, “Uwe unachimbira ukadziunge na Akalidayo!” ¹⁴ Jeremia achiamba, “Hata, mino sichimbira kpwa nkadziunge na Akalidayo.” Ela Irija kayalonda kumphundza, badalaye wamgbwira Jeremia achimphirika kpwa vilongozi. ¹⁵ Nyo vilongozi kala akammena sana Jeremia, achimpiga na achimtiya ndani ya nyumba ya muandishi Jonathani ambayo kala ikahendwa jela. ¹⁶ Phahi Jeremia watiywa

dibwani mo jela kpwa muda mure.

¹⁷ Chisha mfalume Zedekiya wamlagizira na achirehwa phakpwe dzumbani. Achimuuzwa chisiri achimuamba, “Dze una ujumbe wowosi kula kpwa Mwenyezi Mlungu?” Jeremia achimuamba, “Ehe, uwe undatiywa mikononi mwa mfalume wa Babeli.” ¹⁸ Chisha Jeremia achimuuzwa mfalume Zedekiya, “Nakukoserani, au naakoserani atumishio au atu hinya hata unitiye jela? ¹⁹ Akuphi nyo manabiio ariokulavira unabii kpwa kuamba kukala mfalume wa Babeli kandakuvamia uwe wala tsi ihi? ²⁰ Ela vivi niphundza uwe bwana na mfalume wangu. Nakuvoya usiniuyize nyumbani mwa muandishi Jonathani, sedze nchafwerera kuko.” ²¹ Phahi mfalume Zedekiya walavya amuri Jeremia aikpwe kpwenye muhala wa mrindzi na ahewe mkpwahe mwenga chila siku hadi yo mikahe ichisira mo mudzini. Phahi Jeremia wasala kpwenye muhala wa mrindzi.

38

Jeremia anatiywa ndani ya birika risiro na madzi

¹ Shefatia mwana wa Matani, Gedalia mwana wa Pashihuri, Jukali mwana wa Shelemia na Pashihuri mwana wa Malikija asikira go maneno Jeremia arigokala achiambira atu. Iye kala akaamba, ² “Mwenyezi Mlungu anaamba kukala mutu yeyesi ndiyesala kpwenye mudzi uhu andafwa kpwa upanga, ndzala na makongo, ela iye ndiyephiya Babeli, andakala moyo, iye andativya rohore. ³ Na Mwenyezi Mlungu anaamba,

‘Mudzi uhu undakala tsini ya jeshi ra mfalume wa Babeli, ndiyeuteka.’ ” ⁴ Chisha vilongozi achimuamba mfalume, “Mutu yuyu naaolagbwe kpwa kuvundza mioyo ya nyo anajeshi ariosala mu mudzini na nyo atu kpwa go agombago. Mana mutu yuyu kaavoyera atu aha manono ela anaavoyera mai.” ⁵ Mfalume Zedekiya achi-amba, “Mutu iye a mwenu mikononi, muhendi mlondaro, nami sindakupingani.” ⁶ Phahi amuhala Jeremia achimtiya ndani ya birika ra madzi ra Malikija mwana wa mfalume chokala kpwenye muhala wa arindzi. Amtsereza na kowa mo birikani mokala tamuna madzi ela matope. Phahi Jeremia achizama mo matopeni.

⁷ Ela Ebedi-Meleki Mkushi yetulwa kpwa ajili ya utumishi kpwenye dzumba ra mfalume, wasikira kukala Jeremia akatiywa birikani. Wakati mfalume kala asegere Ryango ra Benjamini, ⁸ Ebedi-Meleki watuluka mo dzumbani mwa mfalume achendamua, ⁹ “Bwana na mfalume wangu, atu hinya akamuhendera uyi nabii Jeremia kpwa kumtiya birikani, naye andahirika na ndzala mana takuna chakurya chichosala mu mudzini.” ¹⁰ Phahi mfalume achimlagiza Ebedi-Meleki, yuya Mkushi achimuamba, “Hala atu ahahu kula hipha mukamtuluze nabii Jeremia kula mo birikani kabila kadzangbwekufwa.” ¹¹ Kpwa hivyo Ebedi-Meleki na nyo atu achiphiya ko dzumbani kpwa mfalume, achiinjira chumba cha kuikira azina. Achihala mademu achimtsezera Jeremia mo birikani na kowa. ¹² Chisha Ebedi-Meleki, Mkushi achimuamba Jeremia, “Hala go mademu ugatiye

mwako makpwaphani ndipho uvwale yo kowa.” Naye Jeremia achihenda hivyo. ¹³ Phahi achimvweha dzulu kuumira yo kowa hadi achimtuluza kula mura birikani naye Jeremia achisala pho muhala wa arindzi.

¹⁴ Phahi mfalume Zedekiya wahuma atu akamuhale nabii Jeremia, nao achimreha mryango wa hahu wa nyumba ya Mwenyezi Mlungu. Ye mfalume achimuamba Jeremia, “Ndakuuza swali nami navoya usinifwitse chitu.” ¹⁵ Jeremia achimuamba Zedekiya, “Dze, nchikujibu kundaniolaga? Hata nkakupha ushauri kundanihundza bii.” ¹⁶ Ndipho mfalume Zedekiya achimuapira Jeremia chisiri achimuamba, “Dza vyo Mwenyezi Mlungu aishivyo, iye anayehuhenda husohe, mimi sindakuolaga wala kukulavya kpwa nyo alondao kukuolaga.”

¹⁷ Phahi Jeremia achimuamba Zedekiya, “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli, anaamba kukala uchidzisalimisha kpwa vilongozi a mfalume wa Babeli, undakala ukativya maishago na mudzi uhu taundaochwa, na uwe phamwenga na atu a nyumbayo mundaenderera kuishi. ¹⁸ Ela usiphodzisalimisha kpwa vilongozi a mfalume wa Babeli, phahi mudzi uhu undatiywa mikononi mwa Akalidayo, nao andauocha nawe kundaweza kuchimbira kula mwao mikononi.” ¹⁹ Mfalume Zedekiya achimuamba Jeremia, “Naogopha Ayahudi ariodziunga na Akalidayo, mana aho Akalidayo anaweza kunilavya kpwa aho Ayahudi akanihenda vii.” ²⁰ Jeremia

achiamba, “Taandakulavya. Uwe kubali gaga ga Mwenyezi Mlungu nikuambirago, nawe mambogo gandakala manono na kundaolagbwa bii. ²¹ Ela uchirema kudzisalimisha, higa ndigo Mwenyezi Mlungu achigonionyesa: ²² Achetu osi achiosala kpwenye dzumba ra mfalume wa Juda andaphirikpwa kpwa vilongozi a mfalume wa Babeli. Nao nyo achetu andaamba,

‘Atu uaaminio akakuchenga
agbwira njira zao;

kpwa vira magulugo gakazikika matopeni,
asena akakuricha.’

²³ “Acheo na anao osi andalaviwa kpwa Akalidayo. Na hata uwe mwenye kundaweza kuchimbira kula mwao mikononi, ela undagbwirwa ni mfalume wa Babeli na mudzi uhu undaochwa.”

²⁴ Phahi Zedekiya achimuamba Jeremia, “Usimuambire mutu yeyesi mambo gaga huchigobisha, nawe kundafwa. ²⁵ Ichikala nyo vilongozi andasikira kukala nkabisha nawe na edze akuambe, ‘Huambire go uchigogomba na ye mfalume, usihufwitse naswi tahundakuolaga,’

²⁶ Phahi aambire, ‘Che namvoya mfalume asiniuyize nyumbani kpwa Jonathani sedze nchafwerera kuko.’ ” ²⁷ Phahi nyo maofisaa akpwezamuuza Jeremia, naye achiaambira viratu vira arivyokala akaambwa ni mfalume agombe. Kpwa hivyo taamuzire utu wanjina tsona, mana kala taphana mutu ariyesikira ariphogomba na mfalume. ²⁸ Phahi Jeremia wasala kpwenye muhala wa arindzi hadi siku Jerusalem iriphotekpwa.

39

Jerusalemu inatekpwa

¹ Mwezi wa kumi wa mwaka wa tisiya wa Zedekiya mfalume wa Juda kutawala, Nebukadineza mfalume wa Babeli wakpwedza na jeshire rosi kpwedzavamia Jerusalemu.

² Iriphofika siku ya tisiya ya mwezi wa ne, mwaka wa kumi na mwenga wa utawala wa Zedekiya, ukuta wa nyo mudzi wabomolwa.

³ Phahi Jerusalemu iriphohalwa mateka, maofisaa osi a mfalume wa Babeli akpwedza achisagala ryango ra kahi-kahi achiandza kutawala. Aho kala ni Nerigali-Sharezeri kula Samigari, Nebo-Sarisekimu mkpwulu wa maofisaa na maofisaa anjina kula kpwa mfalume wa Babeli.

⁴ Mfalume Zedekiya na anajeshi osi ariphoaona, achimbira kula mo mudzini usiku kutsupira munda wa mfalume, achitsupa na ryango ra kahi-kahi za zo kuta mbiri na achilongoza kuphiya uphande wa Araba.*

⁵ Ela ro jeshi ra Akalidayo raazoresa hadi achimbwira Zedekiya kpwenye tsi ya kugbwa ya Jeriko, achimuhala achiphiya naye kpwa Nebukadineza mfalume wa Babeli hiko Ribula kahi ya tsi ya Hamathi naye achimuamula.

⁶ Kuko Ribula ye mfalume wa Babeli watsindza ana osi a Zedekiya mbereze na kuolaga vilongozi osi a Juda.

⁷ Chisha achimsokola matso ye Zedekiya na achimfunga silisili za shaba ili amphirike Babeli.

⁸ Nyo Akalidayo aocha dzumba ra

* **39:4** 39:4 Araba ni dete ra Joridani uphande wa mlairo wa dzuwa wa Jerusalemu.

mfalume na zo nyumba za atu na achibomola ukuta wa Jerusalem. ⁹ Nebuzaradani, mkpwulu wa arindzi a mfalume achiahala mateka, nyo atu ariosala mo mudzini, nyo ariokala akadzisalimisha kpwakpwe na atu anjina osi achiphiya nao Babeli. ¹⁰ Ela Nebuzaradani waricha atu ariokala ni achiya kahi ya tsi ya Juda na achiapha mizabibu na minda yokala na mimea wakati uho.

¹¹ Nebukadineza mfalume wa Babeli kala akamlagiza Nebuzaradani, mkpwulu wa arindzi a mfalume, kuhusu Jeremia, kuamba, ¹² “Muhale na umrinde vinono, usimuhende rorosi iyi, ela muhendere rorosi akuambiraro.” ¹³ Phahi Nebuzaradani, mkpwulu wa arindzi wa mfalume na Nebushazibani, mkpwulu wa vilongozi na Nerigali-Sharezeri mutu wa cheo chikulu na maofisaa osi anjina a mfalume wa Babeli, ¹⁴ alagiza Jeremia atuluzwe kula muhala wa arindzi, achimuika tsini ya urindzi wa Gedalia mwana wa Ahikamu, mdzukulu wa Shafani amuuyize kpwao. Ndipho Jeremia achen-dasagala na atu a kpwao.

¹⁵ Jeremia ariphokala akafungirwa ndani ya muhala wa arindzi, Mwenyezi Mlungu wagomba naye achimuamba, ¹⁶ “Phiya ukamuambire Ebedi-Meleki kukala, Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, ‘Lola, ndatimiza nrigogomba kuhusu mudzi uhu, si kpwa manono, ela kpwa mai. Nawe undagaona wakati ndiphohendeka. ¹⁷ Ela mino ndakuokola siku iyo. Kundatiywa mikononi mwa hinyo atu uaogophao, mimi Mwenyezi

Mlungu nkaamba. ¹⁸ Mana kpwa kpweli ndakutivya, nawe kundaolagbwa na upanga, ela undatiya kpwa sababu unanikuluphira,' mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

40

Jeremia anarichwa huru

¹ Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia bada ya kukala akarichirwa ni Nebuzaradani mkpwulu wa arindzi a mfalume ko Rama. Nebuzaradani kala akamuona Jeremia akafungbwa silisili phamwenga na atu osi a Jerusalemu na a Juda ariokala akahalwa mateka anaphirikpwa Babeli.

² Nebuzaradani ariphomphaha Jeremia wamuiha kanda achimuamba “Mwenyezi Mlungu, Mlunguo waatangazira kukala phatu phapha phandafikpwa ni mashaka higa.

³ Naye akahenda kpweli dza vira arivyoamba andahenda. Vivi vyakala kpwa kukala mwamuhendera dambi Mwenyezi Mlungu tsona tamumphundzire bii.

⁴ Ela vivi rero nakuvugula silisili za mikononi nikurichire. Ichikala u tayari kuphiya nami Babeli, huphiye nami ndakutundza vinono. Ela napho kulonda, tsambula phophosi ulondapho kpwenye tsi yosi hino nawe uphiye.

⁵ Ichikala undasala, phahi uya kpwa Gedalia, mwana wa Ahikamu, mdzukulu wa Shafani, ariyetsambulwa ni mfalume wa Babeli aimirire midzi ya Juda, ukasagale phamwenga na nyo atu, au uphiye kokosi ambako unaona ni sawa kuphiya.” Ye

mkipwulu wa arindzi wamupha chakurya, zawadi na achimrichira aphiye vyakpwe. ⁶ Phahi Jeremia waphiya kpwa Gedalia mwana wa Ahikamu hiko Mizipa, achendasagala kuko phamwenga na atu ambao kala akasala kpwenye tsi iyo.

⁷ Akulu osi a majeshi na vikosi vyao ariodzifwitsa ko tsi ya kugbwa wakati wa viha asikira kukala mfalume wa Babeli kala akatsambula Gedalia mwana wa Ahikamu kukala liwali kahi ya yo tsi. Piya asikira kala akamuika chilongozi wa alume, achetu na anache ambao kala ni achiya kpwenye yo tsi, ambao taaharirwe mateka kuphirikpwa Babeli. ⁸ Ndipho achedza kpwa Gedalia ko Mizipa. Aho kala ni Isimaili mwana wa Nethania, Jonathani na Johanani ana a Karea, Seraya mwana wa Tanihumethi, ana a Efai Munetofa, Jezaniya kula Maaka, aho osi na vikosi vyao. ⁹ Gedalia mwana wa Ahikamu, mdzukulu wa Shafani waapira aho na vikosi vyao achiamba, “Msiogophe kuahumikira Akalidayo, sagalani mumu tsini na mumuhumikire mfalume wa Babeli na mambo genu gandakuphihiranito. ¹⁰ Mimi nindasala Mizipa nkuwakilisheni mbere za Akalidayo ndiohutsolokera. Ela mwimwi siyani uchi wa zabibu, mvune matunda ga wakati wa vuri, mtengeze mafuha ga zaituni, mgatiye miyoni na msagale kpwenye midzi mriyoihala.” ¹¹ Vivyo hivyo, Ayahudi ariokala Moabu, Amoni, Edomu na tsi zosi ariphosikira kukala mfalume wa Babeli kala akaricha atu ko Juda na achitsambula Gedalia mwana wa Ahikamu

mdzukulu wa Shafani, akale mtawala wao, ¹² osi auya kula kokala akatsamukana achiphiya tsi ya Juda kpwa Gedalia ko Mizipa. Achendavuna zabibu na matunda ga vuri kpwa unji.

¹³ Phahi Johanani mwana wa Karea na vilongozi osi a jeshi ariodzifwitsa ko weruni, akpwedza kpwa Gedalia ko Mizipa ¹⁴ achimuamba, “Unamanya kukala mfalume Baalisi wa Aamoni akahuma Isimaili mwana wa Nethania edze akuolage?” Ela Gedalia mwana wa Ahikamu kayaamini. ¹⁵ Phahi Johanani wamuiha njama Gedalia ko Mizipa achimuamba, “Niricha nikamuolage Isimaili mwana wa Nethania na taphana ndiyemanya. Kpwa utu wani akuolage na kuahenda Ayahudi osi achiokukuluphira atsamuke na atu a Juda asereo aangamike?” ¹⁶ Ela Gedalia mwana wa Ahikamu achimuamba Johanani mwana wa Karea, “Usimuolage, unagomba handzo, Isimaili kaweza kuhenda dzambo dza hiro.”

41

Gedalia anaolagbwa

¹ Mwezi wa sabaa, Isimaili mwana wa Nethania, mdzukulu wa Elishama, ambaye kala ni wa chivyazi cha chifalume, wakpwedza kpwa Gedalia mwana wa Ahikamu phamwenga na ayae kumi ko Mizipa. Wakati ariphokala anarya chakurya phamwenga Gedalia ko Mizipa, ² Isimaili mwana wa Nethania na hara atu kumi ariokala a phamwenga naye aunuka achimuolaga Gedalia mwana wa Ahikamu, mdzukulu wa

Shafani na upanga, iye ambaye mfalume wa Babeli kala akamtsambula akale chilongozi wa yo tsi. ³ Isimaili piya waatsindza Ayahudi osi ariokala na Gedalia hiko Mizipa, na anajeshi a Akalidayo ariokala kuko.

⁴ Siku ya phiriye bada ya kuolagbwa Gedalia, kabila tagadzangbwemanyikana, ⁵ phakpwedza atu mirongo minane kula Shekemu, Shilo na Samariya. Atu aha kala akanyola vyeru vyao, akavwala mademu na miri yao kala ikakatwakatwa. Atu aha kala akedza nyumbani mwa Mwenyezi Mlungu kulavya sadaka za mtsere na uvumba. ⁶ Phahi Isimaili mwana wa Nethania wauka Mizipa achendaaphokera kuno anarira. Ariphekutana nao waambira, “Ndzoni kpwa Gedalia mwana wa Ahikamu.” ⁷ Aripheinjira mo mudzini, Isimaili mwana wa Nethania na nyo atu ariokala phamwenga naye, achiaolaga na achiatiya chisima cha ndoo. ⁸ Ela atu kumi kahi yao achimuamba Isimaili, “Usihuolage, mana huna nganu, shayiri, mafuha na asali ambayo hukafwitsa ko mindani.” Phahi aho achiaricha kaaolagire.

⁹ Cho chisima cha ndoo ambamo Isimaili watiya miri ya hara atu ambao kala akaaolaga kala ni chisima cha ndani sana chotsimbwa ni mfalume Asa kpwa adzirinde na mfalume Baasha wa Iziraeli. Isimaili mwana wa Nethania achichiodzaza nyufu za hara ambao kala akaaolaga. ¹⁰ Chisha Isimaili wahala mateka atu osi ambao kala a hiko Mizipa, ana achetu a mfalume na atu osi ariorichwa hiko Mizipa, ambao Nebuzaradani, mkpwulu wa arindzi a

mfalume kala akaaika tsini ya Gedalia mwana wa Ahikamu. Isimaili mwana wa Nethania achiahala mateka na achiuka na kuvuka nao muho Joridani hadi tsi ya Aamoni.

¹¹ Ela Johanani mwana wa Karea na vilongozi osi a majeshi ariokala phamwenga naye ariphosikira mai gosi ambago Isimaili mwana wa Nethania kala akahenda, ¹² ahala atu aho achiphiya ili akapigane na Isimaili mwana wa Nethania. Akpwendakutana naye kpwenye mt-sara mkpwulu urio hiko Gibioni. ¹³ Atu ariokala phamwenga na Isimaili ariphoona Johanani mwana wa Karea na vilongozi osi a majeshi, ahererwa sana. ¹⁴ Chisha atu osi ambao Isimaili kala akaahala mateka kula Mizipa agaluka achi-ungana na Johanani mwana wa Karea. ¹⁵ Ela Isi-maili mwana wa Nethania wachimbira Johanani na atu anane, nao achiphiya tsi ya Aamoni. ¹⁶ Phahi Johanani mwana wa Karea na vilongozi osi a majeshi ariokala phamwenga naye ahala nyo atu ambao Isimaili mwana wa Nethania kala akaahala mateka kula Mizipa bada ya kumuolaga Gedalia mwana wa Ahikamu. Hinya kala ni anajeshi, achetu, anache na atumishi ariotulwa, ambao Johanani kala anaauyiza kula Gibioni. ¹⁷ Auka, achendachita kambi Geruthi-Kimuhamu phephi na Bethlehemu, kuno ana nia ya kuphiya Misiri, ¹⁸ ili kuchimbira Akali-dayo. Aho kala anaogopha kpwa vira Isimaili mwana wa Nethania kala akamuolaga Gedalia mwana wa Ahikamu, ambaye mfalume wa Babeli kala akamtsambula akale mtawala wa tsi hiyo.

42

Atu ariosala anaonywa asiphiye Misiri

¹ Chisha nyo akulu a majeshi, Johanani mwana wa Karea na Azaria mwana wa Hoshaya na atu osi kula mvyere hadi mdide, aphiya kpwa ² nabii Jeremia achendamuaamba, “Hunakuvoya ukubali mavoyo gehu, huvoyere swiswi huriosala kpwa Mwenyezi Mlungu, Mlungu. Mana kala hu anji ela vivi hukasala achache dza uonavyo. ³ Mvoye Mwenyezi Mlungu, Mlungu ahuambire huphiyephi na huhendedze.” ⁴ Nabii Jeremia achiajibu achiamba, “Nikakusikirani, nami ndamvoya ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wenu kulengana na muchivyonivoya, na vyo Mwenyezi Mlungu ndivyojibu, ndakuambirani, nami sindakufwitisani chitu.” ⁵ Chisha achimuamba Jeremia, “Mwenyezi Mlungu naakale shaidi wa kpweli na muaminifu chinyume chehu ichikala tahundahenda kulengana na gosi ndigokuhuma uhuambire. ⁶ Gakale ni manono au mai, swiswi hundalunga sauti ya Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu ambaye hunakuhuma kpwakpwe. Hundamphundza ili mambo gehu gakale manono.”

⁷ Bada ya siku kumi Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia. ⁸ Phahi wamuiha Johanani mwana wa Karea na akulu osi a majeshi ariokala phamwenga naye na atu osi kula akulu hadi adide. ⁹ Achiaambira, “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli mriyenihuma kpwakpwe nikakuvoyereni, anaamba hivi, ¹⁰ ‘Mchisala tsi ihi mimi ndakudzengani, sindakuvomolani bii.

Sindakung'olani ela ndakuphandani, mana nasononeka kpwa go mashaka nrigokureherani. ¹¹ Msimuogophe ye mfalume wa Babeli ambaye hivi sambu munamuogopha, msikale na wasiwasi kumuhusu, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba. Mana ni phamwenga namwi, nami ndakutivyani na kukukombolani kula mwakpwe mikononi. ¹² Nindakuonerani mbazi, na nimuhende akuonerani mbazi ili akuricheni msale kpwenye tsi ihi. ¹³ Ela mchirema kuphundza Mwenyezi Mlungu, Mlungu wenu kpwa kuamba, "Tahundasala kpwenye tsi ihi." ¹⁴ Au muambe, "Hata, swiswi hundaphiya tsi ya Misiri, ambako tahundashuhudiya viha, tahundasikira gunda ra viha wala tahundat-sowa chakurya, hukasagale kuko." ¹⁵ Napho mwi atu a Juda muriosala mundahenda hivyo phahi phundzani agombago Mwenyezi Mlungu. Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, "Ichikala mkakata shauri kuphiya Misiri kpwendasagala kuko, ¹⁶ phahi vyo viha ambavyo munaviogopha myakutana navyo kuko na yo ndzala ambayo munaio-gopha indakulungani hadi ko Misiri, namwi mundafwa kuko. ¹⁷ Atu osi ario na nia ya kpwendasagala Misiri, anjina andafwa kpwa upanga, anjina na ndzala na anjina kpwa makongo mai. Taphana mutu ndiyetiya wala kuepuka go mashaka ndigoarehera."

¹⁸ " 'Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, "Mwimwi ndiphophiya Misiri ndakutsukirirwani na kukutiyani adabu dza nrivyotsukirirwa na kuatiya

adabu atu a Jerusalemu. Mundakala atu a kula-phizwa na a kuzemererwa, utu wa kutisha, ndzimo ya kulanira na atu a kunyeterwa. Namwi tamundaona tsi ihi tsona.” ’ ’ ”

¹⁹ Jeremia achiambira atu, “Mwenyezi Mlungu anakuambirani mwi atu a Juda muriosala, ‘Musiphiye Misiri.’ Manyani kukala nikakuonyani siku ihi ya rero, ²⁰ kukala mchiphya mundahenda makosa makulu. Mriphonihuma kpwa Mwenyezi Mlungu, Mlungu wenu mwaamba, ‘Huvoyere kpwa Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu, na gogosi ndigokuambira swiswi hundagahenda.’ ²¹ Ihi rero nkakuambirani ela tamtaki kulunga rorosi ambaro Mwenyezi Mlungu, Mlungu wenu wanihuma nikuambireni. ²² Kpwa hivyo manyani kukala mundafwa kpwa upanga, ndzala na makongo mai kuko ambako munaririkana kuphiya kpwendasagala.”

43

Jeremia anaphirikpwa Misiri

¹ Jeremia ariphomarigiza kuaambira atu osi gosi arigolagizwa ni Mwenyezi Mlungu, Mlungu wao aambire, ² Azaria mwana wa Hoshaya na Johanani mwana wa Karea na atu osi ajeuri achimuamba Jeremia, “Uwe unahuchenga. Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu kakakuhuma uambe, ‘Musiphiye Misiri mchasagala kuko,’ ³ ela Baruku mwana wa Neriya ndiye achiyekufyakatsira chinyume chehu, ili hutiywe mikononi mwa Akalidayo, ahuolage au

ahutsamize kpwa lazima ahuphirike Babeli.”
4 Kpwa hivyo Johanani mwana wa Karea na akulu a majeshi na atu osi taayaphundza sauti ya Mwenyezi Mlungu, kukala asale mo tsi ya Juda. 5 Badalaye Johanani mwana wa Karea na akulu osi a majeshi ahala atu a Juda ariokala akauya ili asagale tsi ya Juda kula mataifa ganjina ambako kala akaphirikpwa. 6 Aho alongoza alume, achetu, anache, ana achetu a mfalume na chila mmwenga ambao Nebuzaradani mkpwulu wa arindzi a mfalume waaricha tsini ya ulongozi wa Gedalia mwana wa Ahikamu mdzukulu wa Shafani. Nabii Jeremia na Baruku mwana wa Neriya piya akala kpwenye charo chicho. 7 Phahi akosa kulunga sauti ya Mwenyezi Mlungu achiphiya Misiri. Aho atsolokera mudzi wa Tapanesi.

8 Kuko Tapanesi Mwenyezi Mlungu wagomba na Jeremia achimuamba, 9 “Hala mawe makulu ukagafwinike na ulongo kanda-kanda ya ryango ra kuinjirira dzumba ra Farao ko Tapanesi, mbere za nyo atu a Juda. 10 Chisha uambire, ‘Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba: Lola, nindamlagizira mtumishi wangu Nebukadineza mfalume wa Babeli, naye andaika chihiche cha utawala dzulu ya gaga mawe nchigogafwitsa phapha, naye andatandaza paa ra utawalawe. 11 Iye andakp-wedza Misiri edze aivamie na aiturye. Ariopangirwa kuolagbwa na makongo andaolagbwa na makongo, ariopangirwa kuhalwa mateka andahalwa mateka na ariopangirwa kuolagbwa na

upanga andahendwa hivyo. ¹² Andazitiya moho zo nyumba za kuvoya milungu ya Misiri na kuihala mateka yo milungu yao. Dza mrisa adondolavyo tsaha mwakpwe nguwoni, ndivyo Nebukadineza ndivyo dondola chila chitu mo tsi ya Misiri na kuuka kuko na amani. ¹³ Mumo kpwenye nyumba ya kuvoya mlungu wa dzuwa ko Misiri, andabomola nguzo za milungu ya Misiri na kuzitiya moho zo nyumba za kuvoya milungu ya dzuwa.’ ”

44

Aiziraeli ariosala Misiri anaenderera kuabudu vizuka

¹ Hiri ndiro neno ambaro Mwenyezi Mlungu wamuambira Jeremia kuhusu Ayahudi osi ar-iokala anasagala Misiri, haswa midzi ya Migidoli, Tapanesi, Memufisi na tsi ya Pathirosi. ² “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba: Mwimwi mwaona go mai gosi nrigohendera Jerusalemu na midzi ya Juda. Rero midzi iyo ni magandzo na i wekee bila atu, ³ kpwa sababu ya go mai arigohenda. Aho anitsukiza kpwa kufukiza uvumba na kuabudu milungu yanjina ambayo aho, mwimwi na akare enu tamuimanya. ⁴ Ela náenderera kuahumira atumishi angu man-abii, arioaambira, ‘Msihende dzambo hiri ra kutsukiza ambaro narimena.’ ⁵ Ela taayahega masikiro gao wala kuniphundza, taayaricha kuhenda mai, aho aenderera kufukizira uvumba milungu yanjina. ⁶ Kpwa hivyo nchiatsukirirwa

sana na tsukizi zangu zichiaka dza moho kpwenye midzi ya Juda na barabara za Jerusalemu, nazo zichikala madzala na magandzo hadi rero. ⁷ Vivi Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba: Kpwa utu wani munadzirehera mashaka makulu hivi ndigokuangamizani mosi? Hata phasisale alume wala achetu, anache wala ana atsanga kahi za tsi ya Juda? ⁸ Kpwa utu wani munanitsukiza kpwa kufukizira uvumba vizuka murivyovitengeza enye hiku Misiri? Mwimwi mnalonda kudziolaga enye, na muhende atu a mataifa gosi duniani kukuhendani ndzimo ya kulanira na kunyetera atu. ⁹ Dze, mwayala nyo uyi wa akare enu, uyi wa afalume a Juda, uyi wa achetu ao, uyi wenu enye na uyi wa achetu enu, muriouhenda ko tsi ya Juda na kpwenye barabara za Jerusalemu? ¹⁰ Aho taadzangbwegbwa maguluni hadi rero wala kuogopha, wala kulunga shariya na amuri zangu ambazo nakuikirani mbere zenu na mbere za akare enu.

¹¹ “Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, Nikakata shauri kukureherani mai na kuangamiza chila mmwenga kahi za Juda yosi. ¹² Na kuhusu atu osi a Juda ariosala achiokata shauri kuphiya Misiri na kpwendasagala, nindahakikisha osi akaangamizwa kuko hiko. Osi, avyere hadi adide andaolagbwa na upanga au ndzala, nao andakala utu wa kutisha, ndzimo ya kulanira na atu a kuberwa. ¹³ Nindaatiya adabu atu kuko Misiri kpwa upanga, ndzala na makongo dza nirivyoahenda ariphokala

Jerusalemu. ¹⁴ Taphana hata mmwenga kahi ya atu a Juda ariosala achiophiya Misiri, ndiyechimbira au kutiya au kuuya Juda. Dzagbwe anaaza kuuya na kuishi kuko, taandauya isiphokala atu achache tu ndiotiya.”

¹⁵ Phahi nyo alume ariomanya kukala achetu aho kala achifukizira uvumba milungu yanjina, na achetu ariokala aimire phapho, yani mkpwutano mkpwulu wa atu osi asagalao Pathirosi hiko tsi ya Misiri, amuamba Jeremia, ¹⁶ “Swiswi tahundaphundza nyo ujumbeo ambao unaamba wahumwa ni Mwenyezi Mlungu. ¹⁷ Ela hundahenda hurichoapa kuchihenda. Hundamfukizira uvumba mlungu aihwaye Malikiya wa mlunguni na kummwagira sadaka za vinwadzi dza vyo hurivyokala huchihenda swiswi na akare ehu, afalume ehu na vilongozi ehu arivyohenda hiko midzi ya Juda na kpwenye barabara za Jerusalemu. Wakati hinyo kala huna chakurya cha kutosha, tahutsowere chitu na tahuphahirwe ni utu wowosi uyi. ¹⁸ Ela hangu huriche kumfukizira uvumba ye Malikiya wa mlunguni na kumlavira sadaka za vinwadzi, hukatsowa chila chitu na hunaolagbwa na upanga na ndzala.” ¹⁹ Nao achetu achiamba, “Huriphomfukizira uvumba Malikiya wa mlunguni na kummwagira sadaka za vinwadzi, na kumtengezera keki za umbore kpwani alume ehu taamanyire?”

²⁰ Phahi Jeremia achigomba na atu osi, alume kpwa achetu ariokala akamjibu achiamba, ²¹ “Dze munaona Mwenyezi Mlungu

kayatambukira wala kutiya manani kukala mwimwi, akare enu, afalume enu, vilongozi enu phamwenga na atu osi a yo tsi mwafukiza uvumba kpwenye midzi ya Juda na barabara za Jerusalemu? ²² Ye Mwenyezi Mlungu ariphokala kaweza tsona kuvumirira uyi wenu na go mambo ga kutsukiza mrigogahenda, tsi yenu yahendwa ndzimo ya kulanira, ichikala gandzo tsona wekee bila mutu dza irivyo rero. ²³ Ni kpwa sababu mwamuhendera dambi Mwenyezi Mlungu kpwa kufukiza uvumba. Tamuyamtii Mwenyezi Mlungu wala kulunga shariyaze, amurize na shuhudaze, ndiyo mana mkaphahwa ni mashaka gaga dza muonavyo hivi rero.”

²⁴ Jeremia achiambira atu osi phamwenga na achetu, “Phundzani vyo Mwenyezi Mlungu aambavyo, mwimwi atu a Juda murio tsi ya Misiri. ²⁵ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba: Mwimwi na achetu enu mwagomba na vino mkagahenda, mwimwi mwaamba, ‘Swiswi hwaika naziri kukala hundamfukizira uvumba Malikiya wa mlunguni na kumlavira sadaka za vinwadzi na hundaziusa!’ Haya timizani mrigogomba, usani naziri zenu. ²⁶ Ela sikirani neno ra Mwenyezi Mlungu, mwimwi atu a Juda msagalao tsi ya Misiri: Mwenyezi Mlungu anaamba, lola, nikaapa kpwa dzina rangu kulu, kukala takuna hata mmwenga kahi ya atu a Juda ndiyeapa kpwa dzina rangu kuamba, ‘Dza Mwenyezi Mlungu aishivyo.’ ²⁷ Mana naalola ili niahende mambo mai wala si manono. Atu osi a Juda ario Misiri andaolagbwa na upanga na ndzala

hata asire. ²⁸ Na nyo ndiochimbira upanga na kuuya tsi ya Juda kula tsi ya Misiri andakala achache sana. Phahi atu osi a Juda ndiotiya andamanya ni neno ra ani risirogaluka, ni rangu au ni rao. ²⁹ Ihi ndiyo ndiyokala ishara kukala mimi ndakutiyani adabu phapha hipha, Mwenyezi Mlungu anaamba, ili mmanye kukala kpwa kpweli ahadi yangu ya kukuhenderani mai ndaitimiza. ³⁰ Mwenyezi Mlungu anaamba, lola, nindamuhenda Farao Hofira, mfalume wa Misiri aturywe ni maaduige alondao kumuolaga, dza nrivyomuhenda Zedekiya mfalume wa Juda aturywe ni Nebukadineza mfalume wa Babeli, aduiwe na ariyelonda kumuolaga.”

45

Ahadi ya Mlungu kpwa Baruku

¹ Gaga ndigo maneno garigogombwa ni nabii Jeremia mwaka wa ne wa utawala wa Jehoyakimu mwana wa Josiya mfalume wa Juda, naye Baruku mwana wa Neriya kala anagaandika chitabuni, ² “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Iziraeli anakuamba uwe Baruku: ³ Uwe waamba, ‘Shaka rani mino! Mana ye Mwenyezi Mlungu akaniengerezera sonono kahi ya shida nrizo nazo. Nikaremwa kuula wala siona baha.’ ⁴ Ela Mwenyezi Mlungu akaniambira nikuambe hivi, ‘Lola, chila nrichodzenga ndachibomola na nrichophanda ndaching’ola, kahi za tsi yosi.

⁵ Dze, unadzilondera mambo makulu? Usi-galonde, mana nindaarehera atu osi mashaka, ela ndativya maishago kpwahali kokosi ambako undaphiya. Nayo indakala ni zawadiyo, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.’ ”

46

Unabii chinyume cha Misiri

¹ Hiri ndiro neno ambaro Mwenyezi Mlungu wamuambira nabii Jeremia kuhusu atu a mataifa.

² Kuhusu Misiri: Uhu ni ujumbe kuhusu jeshi ra Farao Neko, mfalume wa Misiri ariyeturywa ni Nebukadineza, mfalume wa Babeli hiko Karikemishi kanda-kanda ya muho wa Yufurati mwaka wa ne wa utawala wa Jehoyakimu mwana wa Josiya, mfalume wa Juda.

³ “Tayarishani ngao kulu na ndide,
mphiye mkapigane viha!

⁴ Afungeni magari ga viha nyo farasi,
pandani mwi apheriki!

Dzipangeni kuno mkavwala kofiya zenu za
chuma,

nolani mafumo genu,
vwalani mavwazi genu ga chuma!

⁵ Dze, mino naonani?

Naaona akainjirwa ni wuoga,
nao anauya nyuma.

Masujaa gao gakashindwa,
ganachimbira mairo,
bila kulola nyuma,

chisha chila phatu phanaogofya!” Mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.

⁶ Nyo a mairo taaweza kuchimbira,
wala nyo masujaa kutiya.

Ko uphande wa vurini kanda-kanda ya muho
Yufurati,
akakpwala na akagbwa.

⁷ “Ni ani yuno adziunulaye dza muho Naili,
dza myuho ambayo madzige gana maimbi?

⁸ Misiri ni dza muho Naili uriofurika,
dza myuho ambayo madzige gana maimbi.
Iye waamba, ‘Mimi ndadziunula, nindaifwinika
dunia,
nindabomola midzi na akalao mumo.’

⁹ Sengerani mbere, mwi farasi,
shambuliyani mwi anajeshi akuhumira ma-
gari ga kuvwehwa ni farasi!

Sengerani mbere mwi masujaa:
Atu a Kushi na Puti ajuzi akuhumira ngao,
atu a Ludi amanyao kuhumira uha.

¹⁰ Ela siku iyo ni siku ya Mwenyezi Mlungu,
Mlungu wa majeshi
ni siku ya kuriphiza chisasi avihae.

Upangawe undarya hadi umvune,
undanwa mlatso wao hadi ukolwe.
Mana ye Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
andalavya sadaka

kuko tsi ya vurini kanda-kanda ya muho
Yufurati.

¹¹ Kpwera Giliadi ukahale dawa za mavune,
uwe mwanamwali wa Misiri!
Ela unahumira mihaso minji bure,
na taphana ndiokuphoza.

12 Mataifa ganjina gakasikira uchivyotiywa waibu,
 atu osi duniani akasikira chirirocho
 mana asikari mmwenga andakpwala wanjina,
 osi andagbwa phamwenga.”

Nebukadineza anavamia Misiri

13 Uhu ndio ujumbe ambao Mwenyezi Mlungu wamuambira nabii Jeremia kuhusu mpango wa Nebukadineza, mfalume wa Babeli wakpwedza shambuliya tsi ya Misiri:

14 “Gasemeni ko midzi ya Misiri,
 yani pigani koikoi ko mudzi wa Migidoli, wa
 Memufisi na wa Tapanesi,
 ‘Dzipangeni na mdzitayarishe kudzichinga,
 mana nyo upanga undaolaga osi
 achiokuzunguluka.’

15 Kpwa utu wani mlungu wenu Apisi akachim-
 bira?
 Hicho chizuka chenu cha ndzau tachiyavu-
 mirira,
 mana Mwenyezi Mlungu akachibwaga
 photsi.

16 Anajeshi enu adzikipwala achigbwa,
 nao achiambirana,
 ‘Nahuunukeni huuye kpwa atu ehu
 kpwenye tsi huriyovyalwa,
 huchimbire upanga wa nyo ahulumizao.’

17 Muhaseni Farao, mfalume wa Misiri,
 ‘Ye mwenye kululu achiyekosa nafwasiye.’

18 Iye mfalume ambaye dzinare ni Mwenyezi
 Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba,

Kpwa kpweli dza niishivyo
kuredza mutu chinyumecho uwe Misiri mwenye
nguvu kutsapa osi ariokpwedzera.

Kpwako uwe andakala dza mwango Tabori
urivyo mure kutsupa myango yanjina
na dza mwango Karimeli urivyo mure ko
kanda-kanda ya bahari.

19 Funganyani mizigo yenu mkale tayari kut-
samizwa kpwa lazima,
mwimwi msagalao Misiri!
Mana mudzi wa Memufisi undabanangbwa,
ukale gandzo risiro sagala atu.

20 Misiri ni dza ndama nono,
ela mabu kula vurini gakamvamia.

21 Anajeshi a kukodishwa ario nao,
ni dza ndama chizonona.
Aho piya akagaluka na kuchimbira phamwenga,
taakaweza kuvumirira,
mana siku yao ya kuangamizwa ikafika,
wakati wao wa kutiywa adabu.

22 Misiri analavya sauti dza nyoka ichimbirayo,
mana maaduige garedza na nguvu,
nago garedza na mbadzo
dza atu abwagao mihi.

23 Aho andatema ro tsakare,
dzagbwe tariinjirika.
Mana ni anji kuriko ndzije,
nao taaolangika, Mwenyezi Mlungu
nkaamba.

24 Atu a Misiri andaifiwa,
andatiywa mikononi mwa atu kula vurini.”

²⁵ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli waamba, “Lola, nindamtiya adabu Amoni, mlungu wa Thebesi, Farao, Misiri na milunguye na afalume na aho akuluphirao Farao. ²⁶ Nindaatiya mikononi mwa hara alondao kuaangamiza, mikononi mwa Nebukadineza, mfalume wa Babeli na maofisaage. Badaye Misiri indasagalwa ni atu dza hipho kare, Mwenyezi Mlungu anaamba.

²⁷ Usiogophe, uwe Jakobo mtumishi wangu, usiangalale, uwe Iziraeli, mana nindakutivya kula kure, na atu a chivyazicho niauyize kula ko nrikoatsamiza kpwa lazima.

Uwe Jakobo undauya uhurire na ustarehe, na takuna ndiye kuogofyera

²⁸ Usiogophe, uwe Jakobo mtumishi wangu, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba, mana ni phamwenga nawe.

Nindaangamiza mataifa ganjina gosi tsetsetse kosi ambako nakuphirika, ela uwe sindakuangamiza.

Ndakutiya adabu chidide tu, sindakuricha bila kukutiya adabu.”

47

Unabii chinyume cha Afilisti

¹ Hivi ndivyo Mwenyezi Mlungu arivyomuambira nabii Jeremia kuhusu Afilisti kabila Farao kadzangbwevamia Gaza.

46:27 46:27 Jeremia 30:10–11 **47:1** 47:1 Isaya 14:29–31; Ezeieli 25:15–17; Joeli 3:4–8; Amosi 1:6–8; Zefania 2:4–7; Zakariya 9:5–7

- ² Mwenyezi Mlungu anaamba,
 “Lola, maadui garedza kula uphande wa vurini
 dza madzi manji,
 aho andakala dza muho uchiofurika.
 Gandabwiningiza yo tsi na vyosi virivyo mumo
 dza mafuriko,
 midzi na osi asagalao mumo.
 Atu andarira,
 na osi asagalao tsi iyo andarira kpwa ut-
 sungu.
- ³ Andiphosikira misindo ya farasie,
 mvumo wa magari ga kuvwehwa ni farasi
 na wa magurudumoge,
 ano baba taandagaluka kuterya ana ao,
 mikono yao indakala minyonje,
- ⁴ mana siku ya kuangamiza
 Afilisti osi ikafika,
 kuolaga chila mutu ariyesala
 awezaye kuterya Tiro na Sidoni.
 Mana Mwenyezi Mlungu anaangamiza Afilisti,
 atu ariosala kula pwani ya Kafutori.*
- ⁵ Atu a Gaza akanyola vitswa vyao kpwa sonono,
 mudzi wa Ashikeloni ukaangamizwa.
 Mwi atu a Anakimu msereo,
 mundadzikata-kata hadi rini?
- ⁶ Munarira ‘upanga wa Mwenyezi Mlungu
 vino undaoya rini?
 Uya mwako chowani,
 ukahurire na kunyamala!
- ⁷ Dze, unawezadze kuhurira,
 ichikala Mwenyezi Mlungu akaulagiza?

* **47:4** 47:4 dzinare ranjina ni Kirete.

Akaulagiza ukashambuliye mudzi wa
Ashikeloni,
na atu anaosagala pwani.”

48

Unabii chinyume cha Moabu

¹ Kuhusu Moabu.
Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu
wa Iziraeli anaamba,
“Shaka hiro mwi atu a Nebo, mana mudzi uho
ukabanangbwa!

Mudzi wa Kiriathaimu ukatiywa waibu na
kuhalwa mateka;
ngome zindaphahwa ni waibu na kubomolwa.

² Tsi ya Moabu taindatogolwa tsona.
Ko Heshiboni atu andaipangira njama mbii
aambe,
‘Ndzoni hurikomese ro taifa!’
Mwi a koma namwi mundaolagbwa,
upanga undakulungani.

³ Phundzani chiriro kula Horonaimu,
chiriro cha maangamizi na kubanangbwa
kukulu!

⁴ Moabu ikabanangbwa,
chiriro chinasikirika hadi Soari.

⁵ Anaambuka kuphiya Luhithi
anaambuka kuno anarira kpwa utsungu,
wakati anatserera kuphiya Horonaimu
anasikira chiriro cha kubanangbwa.

⁶ Chimbirani! Tivyani maisha genu!

Kalani dza punda wa tsakani!*

7 Kpwa kukala mwakuluphira mahendo genu na utajiri wenu,

mwimwi namwi mundahalwa mateka;
na mlungu wenu aihwaye Kemoshi andat-samizwa kpwa lazima phamwenga na manabiige na maofisaage.

8 Ye m'banangi andakpwedza chila mudzi, taphana mudzi ndiotiya; chila chitu mo madeteni chindabanangbwa na tsi za kugbwa zindabanangbwa, dza Mwenyezi Mlungu arivyogomba.

9 Muphe mapha Moabu, ili aweze kuurukira; midziye indakala magandzo, gasigosagala atu.

10 Naalaniwe iye ahendaye kazi ya Mwenyezi Mlungu bila ya chadi! Naalaniwe azuwiaye upangawe usimwage mlatso.

11 Hangu pho mwandzo, Moabu ikakala na amani, dza uchi uchiorichwa na siraye. Iye kakabiganywa kula mwiyo hadi wanjina, wala kadzangbwehalwa mateka. Kpwa hivyo mtswanowe uchere vivyo kula kare, na kunguye taidzangbwegaluka.

12 “Kpwa hivyo, wakati uredza, Mwenyezi Mlungu anaamba, ndiphomuhumira atu

* **48:6** 48:6 Chieburania chinaamba, Undakala macheyo dza chitsaka ko jangbwani.

amanyao kutenga sira na uchi. Aho andaumwaga kula chila mwiyo na miyo andaivundza vipande-vipande. ¹³ Atu a Moabu andagbwirwa ni waibu kpwa sababu ya mlungu Kemoshi, dza nyumba ya Iziraeli irivyophahwa ni waibu ariphokuluphira chizuka chokala Betheli.

¹⁴ Mwi atu a Moabu kpwa utu wani munaamba,
‘Hu ashindi
na masujaa a viha?’

¹⁵ Ye ndiyeangamiza Moabu na midziye akedza,
barobaroe anono akatsindzwa,
ye mfalume, ambaye dzinare ni Mwenyezi
Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba.

¹⁶ Shaka ra Moabu rikafika
kugayakpwe kuredza mairo sana.

¹⁷ Mririreni mwimwi murio majiranige,
mwimwi mosi manyao dzinare;
ambani, ‘Lola vira ambavyo yo fwimbo yenye
nguvu yavundzika,
fwimbo yenye nguma.’

¹⁸ Dzitserenzi, richani ko kudziunula kpweni,
na msagale photsi vumbini,
mwi msagalao mudzi wa Diboni!

Mana ye m’banangi wa Moabu
akafika kukuvamiani
na kubananga midzi yenu yenye ngome.

¹⁹ Imani kanda-kanda ya njira muone,
mwi msagalao Aroeri!

Muuzeni ye mlume azolaye na mchetu achimbi-
raye;
auzeni, ‘Kukahendekani?’

20 Moabu akagbwirwa ni haya, mana akabanangbwa;
 gbwira chitswa na urire!
 Gatangazeni ko muho Arinoni,
 kukala Moabu ikabanangbwa.

21 “Uamuli ukaufikira midzi ya seemu za dzulu, ko Holoni, Jahaza na Mefaathi. 22 Diboni, Nebo na Bethi-Dibulathaimu, 23 Kiriathaimu, Bethi-Gamuli na Bethi-Meoni, 24 Keriothi, Bosira na midzi yosi ya tsi ya Moabu iriyo phephi na ya kure. 25 Yo pembe ya Moabu ikakatwa na mkpwonowe ukavundzika, Mwenyezi Mlungu anaamba.

26 “Mlevyeni, mana anadzihenda mkpwulu kuriko Mwenyezi Mlungu. Kpwa hivyo Moabu andagalagala dzulu ya mahaphikage, nao atu andamtseka. 27 Dze, Moabu, kuyamtseka Iziraeli? Kpwani wamgbwira na aivi, hata phophosi unasukasuka chitswa chila ugombapho kumuhusu?

28 Mwi enyezi a Moabu,
 itulukeni yo midzi yenu, mkakale pangani.
 Kalani dza njiya adzengaye nyumbaye gambani.

29 Hukasikira ko kudziunula kpwa Moabu,
 iye ana ngulu sana
 Hukasikira kuhusu kudzikudulakpwe,
 chiphuryeche
 na anavyodzilika mwakpwe moyoni.

30 Mwenyezi Mlungu anaamba, namanya chimvuteche;
 kudziunulakpwe ni kpwa bure,
 mahendoge tagafika phophosi.

- 31 Kpwa hivyo nasononekera Moabu;
naririra Moabu yosi;
nasononekera atu a Kiri-Heresi.
- 32 Nakuririra uwe mizabibu wa Sibuma
kuriko nrivyoririra Jazeri!
Panda zenu zinakula hadi pwani,
zinafika hadi bahari ya Jazeri,
Ye m'banangio akagbwa
iye akagbwerera matundago maivu ga vuri
na tini.
- 33 Kuhamirwa na kuhererwa kukauswa
kula yo tsi ya Moabu ya vyunga vya
matunda;
Nikahendesa uchi usijere kula pho phatu pha
kuminyira zabibu;
taphana mutu aziminyaye na njerejere;
dzagbwe kuna kululu, ela sizo za kuher-
erwa.”

34 Kululu za chiriro chao zinasikirika kula Heshiboni hadi Eleale na Jahazi, kula Soari hadi Horonaimu na Egilathi-Shelishiya. Mana go madzi ga Nimurimu piya gakauma. 35 Mwenyezi Mlungu anaamba, Nindakomesa, iye alavyaye sadaka mwatu mwa dzulu mwa ibada na kufukizira uvumba milunguye, ko Moabu. 36 Kpwa hivyo moyo wangu unasononeka nami naririra Moabu dza chivoti, na moyo wangu unaririra atu a Kiri-Heresi dza chivoti. Utajiri wao ariouphaha ukaangamika.

37 “Chila mutu akanyola chiphala na cheruche. Chila mutu akadzikata-kata mikononi na akadzifunga magunia vibiruni. 38 Dzulu za nyumba zosi za Moabu na mihalani takuna utu wanjina

isiphokala chiriro. Mana Moabu nkaivundza dza mwiyo ambao tautundzwa ni yeyesi, Mwenyezi Mlungu anaamba. ³⁹ Lola vyo ichivyovundzwa, na vyo atu ariravyo! Tsi ya Moabu ikatiywa waibu, ikakala utu wa kuberwa na wa kutisha kpwa mataifa jirani.”

⁴⁰ Mana Mwenyezi Mlungu anaamba:

“Lola, taifa mwenga riredza mairo dza kozi, redze rifwinike Moabu na maphage.

⁴¹ Midziye indahalwa mateka
na ngomeze zindainjirwa.

Siku iyo mioyo ya masujaa a Moabu indakala dza ya mchetu ariye na utsungu wa uvyazi.

⁴² Tsi ya Moabu indabanangbwa na taindakala taifa tsona
kpwa sababu yadziunula mbere za Mwenyezi Mlungu.

⁴³ Kuogofya, madibwa na mihego inakugodzerani, mwi atu a Moabu! Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

⁴⁴ Iye achimbiraye vyo vitisho andagbwa madibwani,
na iye ndiyeweza kutuluka dibwani andagbwirwa ni muhego.

Mana gaga ndagahendera Moabu mwaka uho wa kutiywa adabu, mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

⁴⁵ Achimbizi andaendza urindzi ko Heshiboni nao akakosa mkpwotse

mana moho ukatuluka ko Heshiboni.

Chenje ya moho ila nyumbani mwa Sihoni; nayo ikaocha chilangu cha Moabu,

tadzi ya ana a chilume a hinyo amenzao viha.

⁴⁶ Shaka hiro we Moabu!
Atu a Kemoshi akaangamizwa;
mana ana enu a chilume
na a chichetu akatekpwa.

⁴⁷ Ela siku zedzazo nindastawisha Moabu tsona,”
Mwenyezi Mlungu anaamba.
Uno ndio uamuli kuhusu Moabu.

49

Unabii chinyume cha Aamoni

¹ Kuhusu Aamoni, Mwenyezi Mlungu anaamba:
“Dze Iziraeli taina ana a chilume?

Ikale taina mutu wa kurisi?

Ni kpwa utu wani atu anaobudu Milikomu
ahale tsi ya Gadi

na asagale kahi ya midzi ya Gadi?

² Ela siku ziredza, Mwenyezi Mlungu anaamba,
ambapho ndahenda sauti ya viha isikirike
chinyume cha Raba ya Aamoni.

Raba indakala gandzo,
na vidzidzivye vindaochwa.

Chisha Iziraeli indahala tsiye kula kpwa hara ar-
iokala akaafuta. Mimi Mwenyezi Mlungu
nkaamba.

³ Sononeka uwe Heshiboni, mana mudzi wa Ai
ni gandzo!

Rirani mwi atu a Raba!

Vwalani nguwo za magunia,

msononeke na mzole hiku na hiko mo muhala-
 lani!
 Mana mlungu wenu aihwaye Milikomu an-
 datekpwa,
 phamwenga na alavyadzie-sadaka na vilon-
 gozie.

⁴ Mwi atu msio aaminifu, kpwa utu wani muna
 ngulu
 na madete genu genye rutuba?
 Mwimwi mukuluphirao hazina zenu na kuamba,
 ‘Ni ani ndiye nivamia?’

⁵ Lola, nindahenda majirani genu
 gakuogofyereni chila uphande.
 Mosi mundazolwa kpwenye tsi yenu,
 na takundakala na mutu wa kuterya
 ndioangamika,
 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
 anaamba.

⁶ “Ela bada ya gaga nindaahenda Aamoni aon-
 gokerwe tsona,” Mwenyezi Mlungu anaamba.

Unabii chinyume cha Edomu

⁷ Ela kuhusu Edomu, Mwenyezi Mlungu, Mlungu
 wa majeshi anaamba,
 “Dze takuna ikima ko Temani?
 Dze, nyo enye ikima akaangamikpwa ni
 ushauri?
 Dze, ikima ikaaukira tsetsetse?”

⁸ Galukani mchimbire, mwi msagalao Dedani,
 mkadzifwitse pangani!
 Nindarehera mashaka atu a chivyazi cha Esau
 mana wakati wa kuatiya adabu ukafika.

49:7 49:7 Isaya 34:5–17; 63:1–6; Ezeieli 25:12–14; 35:1–15;
 Amosi 1:11–12; Obadiya 1:1–14; Malaki 1:2–5

- ⁹ Atu avunapho zabibu
nkusaza-saza zabibu mo mihini,
na aivi amenyererapho atu usiku,
nkuhala vyo alondavyo tu.
- ¹⁰ Ela nkaricha atu a chivyazi cha Esau chihuphu,
nikafwenula mwatu mwao mwa kudz-
ifwitsa,
nao taaweza kudzifwitsa tsona.
Aho akaangamizwa phamwenga na ndugu zao
na majirani gao
tsi yao taindakalako tsona.
- ¹¹ Richani anachiya enu, nami nindahenda akale
moyo.
Na magungu genu naganikuluphire mimi.”

¹² Mwenyezi Mlungu anaamba, “Ichikala nyo ariokala taafwaha kunwa chikombe cha tsukizi zangu achinwa, dze, we undaepuka kutiywa adabu? Uwe kundarichwa, ela ni unwe chikombe cha tsukizi zangu. ¹³ Mana nkaapa kpwa dzina rangu, Mwenyezi Mlungu anaamba, kukala mudzi wa Bosira undakala gandzo, utu wa kutisha, wa kuberwa na ndzimo ya kulanira. Nayo midziye indakala magandzo hata kare na kare.”

- ¹⁴ Mwenyezi Mlungu akaniamba kukala,
akahuma mjumbe kpwa mataifa akaambe,
“Dzikusanyeni phamwenga mwedze
chinyumeche,
unukani mkapigane na Aedomu!”
- ¹⁵ Mwenyezi Mlungu anaiambira Edomu, “Nin-
dakuhenda taifa dide kahi ya mataifa,
na kuberwa kahi ya atu.

16 Kuogofyako na kudzikaryako mo mwako moyoni
 kukakuchenga,
 uwe usagalaye kpwenye panga za myamba,
 uwe usagalaye dzulu ya chirere cha
 chidzango.
 Dzagbwe ukudzenga nyumbayo dzulu sana dza
 kozi,
 chisha nindakutsereza vivyo, mimi
 Mwenyezi Mlungu nkaamba.

17 “Mudzi wa Edomu undakala utu wa kuan-
 galaza na wa kuberwa. Yeyesi ndiye tsupa
 phephi na phapho andaangalala na kuuzem-
 merera kpwa sababu ya mapigoge. 18 Uho
 undaangamizwa dza vira Sodoma na Gomora
 na midzi iriyo jirani irivyoangamizwa, takuna
 mutu ndiyekusagala tsona, Mwenyezi Mlungu
 anaamba. 19 Lola, dza simba aambukaye kula
 weru wa Joridani kuvamia chaa imara cha
 mang’ondzi, nindaazola atu a Edomu kula kahi
 ya tsi yao. Chisha ye chilongozi ndiyemtsambula
 ndiye ndiyetawala tsi. Mana ni ani ariye dza
 mimi? Ni ani awezaye kulumbana na mimi? Ni
 mrisa yuphi awezaye kunipinga? 20 Kpwa hivyo
 phundza vira mimi Mwenyezi Mlungu nchivy-
 opangira Edomu na nchivyopanga kuahendera
 atu asagalao Temani. Hata nyo ana a yo mifugo
 andagurutwa, iye andabananga marisa kpwa
 sababu yao. 21 Kpwa msindo wa kugbwa kpwa
 Edomu, dunia indakakama, sauti za viriro vya
 atue vindasikirika hadi Bahari ya Shamu. 22 Lola,
 mmwenga andapanda na kuuruka dza kozi, na

kuandzula maphage dzulu ya Bosira. Siku iyo mioyo ya anajeshi a Edomu indakala dza moyo wa mchetu ariye na utsungu wa kudzivugula.”

Unabii chinyume cha Damasikasi

²³ Kuhusu Damasikasi.

“Atu a midzi ya Hamathi na Aripadi akaangalala, mana akasikira habari mbii. Anakakamwa ni miri kpwa wuoga, akayugika dza bahari ambayo taihurira.

²⁴ Atu a Damasikasi akakala anyonje, akagaluka achimbire, chisha akagbwirwa ni mchecheta utsungu na sonono zikaagbwira dza mchetu ariye na utsungu wa kudzivugula.

²⁵ Kpwa utu wani nyo mudzi wa nguma ukarichwa? Mudzi unaonihamira.

²⁶ Kpwa hivyo barobaroe andaolagbwa mo mwakpwe mihalani, nao anajeshie andaangamizwa siku iyo, Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba.

²⁷ Kuta za mudzi wa Damasikasi ndazitiya moho, nao undaocha madzumba ga chifalume ga Beni-Hadadi.”

Unabii chinyume cha Kedari na Hazori

²⁸ Kuhusu Kedari na falume za Hazori ambazo zabomolwa ni Nebukadineza, mfalume wa Babeli, Mwenyezi Mlungu anaamba,

“Unuka ukaupige mudzi wa Kedari!

Ukaangamize atu a mlairo wa dzuwa!

²⁹ Mahema gao na mifugo yao indahalwa,
vyandaruwa vyao, mizigo yao indahalwa,
phamwenga na ngamia ao
nao atu andaaririra aambe: ‘Ubanangi chila
uphande!’

³⁰ Chimbirani, phiyani kure, mkaishi pangani,
mwi msagalao Hazori! Mimi Mwenyezi
Mlungu nkaamba.

Mana Nebukadineza, mfalume wa Babeli
akakupangira njama,
akakupangira mpango mui.

³¹ Unuka, ukapige taifa risiro na fujo,
riro riishiro salama, mimi Mwenyezi
Mlungu nkaamba.

Mudzi usio na maryango wala magbwama
ni taifa rinaroishi macheye.

³² Ngamia aho andahalwa zewe,
vyaa vyao vya ng’ombe vindatekpwa nyara.

Nindaatsamula chila uphande
aho anyolao denge,
nami nindaahenda mambo mai
chila uphande wa pho aripho, mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.

³³ Hazori indakala makalo ga makala,
gandzo ra kare na kare,
Taphana mutu ndiyeishi kuko,
taphana mutu ndiye sagala mumo.”

Unabii chinyume cha Elamu

³⁴ Hiri ndiro neno ambaro Mwenyezi Mlungu wamuambira nabii Jeremia kuhusu Elamu, mwandzo-mwandzo wa utawala wa Zedekiya, mfalume wa Juda.

³⁵ Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi waamba, “Lola, nindavundza uha wa Elamu, ambao ndiyo nguvu zao nyinji. ³⁶ Nindareha phuto chinyume cha Elamu kula pembe ne za dunia. Nindaatsamula Aelamu pembe ne za dunia na takuna taifa ambaro taandafika. ³⁷ Nindatishira Elamu mbere za maadui ao na mbere za nyo aendzao uhai wao. Nindaahenda mambo mai dzulu yao kpwa tsukizi zangu, Mwenyezi Mlungu anaamba. Nindaalunga na upanga hadi niamale osi. ³⁸ Nami nindaika chihi changu ko Elamu, nami ndaolaga mfalume wao na vilongozi ao, Mwenyezi Mlungu anaamba.

³⁹ “Ela siku zedzazo ninda uyiza kuongok-erwa kpwa Elamu, Mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.”

50

Unabii chinyume cha Babeli

¹ Hiri ndiro neno ra Mwenyezi Mlungu chinyume cha Babeli na tsi ya Akalidayo arirogomba kutsupira nabii Jeremia:

² “Semani na mtangazire mataifa ganjina,
 unulani chibao mutangaze
 msifwitse chochosi, ela ambani:
 ‘Babeli ikahalwa mateka,
 Beli akagbwizwa haya,
 Merodaki anaogofyerwa.

Vizukavye vikatiywa waibu.’

³ “Mana taifa kula vurini rikedza kupigana naye, ambaro rindabananga tsiye tsetsetse. Takuna ndiye sagala mumo, anadamu na nyama andachimbira.

⁴ “Siku zizo na wakati uho, Mwenyezi Mlungu anaamba, atu a Iziraeli na a Juda andakpwedza phamwenga kuno anarira kpwedzamuenda Mwenyezi Mlungu, Mlungu wao. ⁵ Andauza njira ya Sayuni na kuloza nyuso zao kuko kuno anaamba, ‘Ndzoni huike chilagane na Mwenyezi Mlungu, chilagane cha kare na kare ambacho tachindayalwa.’

⁶ “Atu angu akakala mang’ondzi ga kuangamika. Arisa akagaangamiza na kugahenda gazunguluke ko myangoni. Gakakala ga kudengereka ko myangoni na vidzangoni na kuyala kpwao chaani. ⁷ Osi ariogaona agavamia achigarya, na maadui gao aamba, ‘Tahuna makosa, mana gamuhendera dambi Mwenyezi Mlungu, ambaye ndiye makalo gao, ye Mwenyezi Mlungu ambaye ndiye kuluphiro ra akare ao.’

⁸ “Kuleni ko Babeli, iricheni yo tsi ya Akalidayo na mkale dza ndenje zitanguliyazo cho chaa. ⁹ Mana nindaafyakatsira na kureha mku-sanyiko wa majeshi ga mataifa ganjina makulu kula vurini kpwedzapigana na Babeli. Gandadzipanga kuipiga, na kula vurini andagbwirwa. Mivi yao indakala dza muindza alengaye, asiyeuya kaya chihuphu. ¹⁰ Vitu vya Kalidayo vindahalwa zewe, nao ndiohala zewe andahala hadi atosheke, Mwenyezi Mlungu anaamba.

- 11 Dzagbwe munafwahirwa na kuhererwa,
mwi muhalao vitu vya atu angu zewe,
dzagbwe munatona dza ndama ichiyoona nyasi,
na kurira dza farasi mwenye mkpwotse.
- 12 Mudzi wenu mkpwulu ambao ni dza mayo
yenu undatiywa waibu,
iye ariyekuvyala andaangalala.
Lola, iye andakala wa mwisho kahi za mataifa
gosi,
tsi isiyo chinemi na jangbwa.
- 13 Kpwa sababu ya tsukizi za Mwenyezi Mlungu,
Babeli takundakalika,
ela kundakala gandzo tsetsetse.
Chila atsupiraye na kuko andaangalala na kuuze-
merera,
kpwa go mapigoge gosi.
- 14 Dzipangeni kuizunguluka Babeli
mwimwi muhumirao maha.
Mulatseni! Msisaze hata muvwi mmwenga,
mana akamuhendera dambi Mwenyezi
Mlungu.
- 15 Ipigireni kululu za viha chila uphande,
iyo ikakubali kuturywa
kutaze zikavundzwa na kubwagbwa mana
Mwenyezi Mlungu andadziriphiza.
Iriphize chisasi,
dza vyo irivyohendera anjina.
- 16 Muuse ko Babeli iye aphantaye,
na iye agbwiraye rumu ra kuvunira wakati
wa kuvuna.
Kpwa sababu ya upanga wa iye aoneraye
chila mutu ni auye kpwao,
chila mutu azorere kpwao.

¹⁷ “Atu a Iziraeli ni dza mang’ondzi gachigoondoswa ni simba. Wa mwandzo kuavamia kala ni mfalume wa Ashuru, na wa mwisho kuvundza mifupha yao ni Nebukadineza, mfalume wa Babeli. ¹⁸ Kpwa hivyo, Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi, Mlungu wa Iziraeli anaamba, ‘Nin-damtiya adabu mfalume wa Babeli na tsiye, dza nrivyotiya adabu mfalume wa Ashuru. ¹⁹ Ela ndaauyiza Aiziraeli kpwao marisani, nao andarisa ko Karimeli na Bashani, tsona andamvuna ko myango ya Efuraimu na Giliadi.’ ²⁰ Siku zizo na wakati uho, Mwenyezi Mlungu anaamba, makosa ga Iziraeli gandaenzwa ela tagandaphahikana; na dambi indaenzwa ko Juda ela taindaphahikana tse; mana mimi ndaswamehe nyo atu nrivasaza.

²¹ Vamiani yo tsi ya Merathaimu
na atu asagalao Pekodi.

Aendzeni muaolage na muaangamize tsetsetse,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.
Hendani kama nchivyokulagizani.

²² Kululu za viha zi kahi ya tsi,
na kululu za ubanangi mkpwulu!

²³ Ikakaladze yo nyundo ya dunia ndzima
kukatika na kuvundzika?
Ikakaladze Babeli kukala gandzo
kahi ya mataifa?

²⁴ Nákuhegera muhego uwe Babeli,
uchigbwirwa bila kumanya.

Nawe waonewa uchigbwirwa,
mana wapingana na Mwenyezi Mlungu.

- 25 Mwenyezi Mlungu akavugula chumba cha silaha,
naye akatuluzza silaha za tsukizize,
mana Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
ana kazi ya kuhenda ko tsi ya Akalidayo.
- 26 Ndzoni kula chila uphande muivamie,
vugulani vitsagavye.
Muikeni phamwenga dza ndulu ya mtsere na
mumuangamize tsetsetse,
msisaze chochosi.
- 27 Tsindzani ndzauze zosi,
ziricheni zitserere chitsindzironi.
Shaka hiro mana siku yao ikafika,
wakati wao wa kutiywa adabu.”

28 “Phundzani! Anazola mairo na kuchimbira tsi ya Babeli, kpwendatangaza ko Sayuni vira ambavyo Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu akadziriphiza kpwa ajili ya nyumbaye ya kuvoya.

29 “Ihani atu ahumirao maha edze apige Babeli, osi awezao kulatsa. Chitani kambi kuizunguluka na musiriche hata mutu mmwenga akachimbira. Iriphizeni kulengana na mahendoge, ihendereni kulengana na vyo irivyohenda. Mana Babeli yamuhendera ngulu Mwenyezi Mlungu, Mtakatifu wa Iziraeli. 30 Kpwa hivyo barobaroe andaolagbwa mo mwakpwe mihalani na anajeshie andaangamizwa siku iyo, Mwenyezi Mlungu anaamba.

- 31 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi anaamba,

mimi ni chinyumecho uwe mwenye ngulu,
mana sikuyo ikafika,
wakati wa kukutiya adabu.

³² Uwe mwenye ngulu, undakpwala na ugbwe,
na taphana ndiyekuterya kuima.
Nindaasa moho mo mwako midzini,
nao undaocha osi akuzungulukao.

³³ “Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
anaamba, Atu a Iziraeli anaonerwa na a Juda
dza vivyo. Osi arioahala mateka akaagbwira
ngingingi, anakahala kuarichira auke. ³⁴ Ela
mkomboli wao ana nguvu; dzinare ni Mwenyezi
Mlungu, Mlungu wa majeshi. Iye andaahehera
ili aahende aoye kahi ya yo tsi, ela atu asagalao
Babeli asioye.

³⁵ Upanga naukale chinyume cha Akalidayo,
Mwenyezi Mlungu anaamba,
upanga naukale chinyume cha asagalao Ba-
beli,
na chinyume cha vilongozie na atue enye
ikima!

³⁶ Upanga ukale chinyume cha go manabiige ga
handzo,
ili akale azuzu!
Upanga ukale chinyume cha anajeshie,
ili aphahe kuangamizwa!

³⁷ Upanga naukale chinyume cha farasie na
chinyume cha magariige ga kuvwehwa ni
farasi,
na nyo anajeshi a chijeni ario nao,
ili akale dza achetu.
Upanga ukale chinyume cha hazinaze zosi,

ili zihalwe zewe!
38 Nakukale na kazikazi ili myuhoye ya madzi
inywe,
mana ni tsi ya vizuka,
nao akainjirwa ni ndzundzuwa kpwa vyo
vizuka.

39 “Kpwa hivyo nyama a tsakani andaishi
na mafisi ko Babeli na vimburu vindaishi
kuko. Takuna mutu ndiye sagala mumo
tsona, wala taindasagalwa ta kare na kare.
40 Dza viratu Mlungu arivyoangamiza Sodoma
na Gomora na midzi yokala phephi, takuna
mutu ndiyekusagala tsona,” Mwenyezi Mlungu
anaamba.

41 Mwenyezi Mlungu anaamba,
“Lola, jeshi riredza kula tsi ya vurini,
taifa kulu na afalume anji
anafyakatsirwa kula mwisho wa dunia.
42 Ana silaha za maha na mafumo,
ni majaili na taana mbazi,
ana mvumo dza maimbi ga bahari,
wakati akapanda farasi ao,
akadzipanga dza mutu ariye tayari na viha,
kupigana na uwe mwana mchetu wa Babeli!
43 Mfalume wa Babeli wasikira ripoti yao,
mikonoye ichirejera;
achigbwirwa ni utsungu,
dza wa mchetu alondaye kudzivugula.
44 “Lola, dza simba aambukaye kula weru wa
Joridani kuvamia chaa imara cha mang’ondzi,

nindaazola atu a Babeli kula kahi ya tsi yao. Chisha ye chilongozi ndiyemtsambula ndiye ndiyetawala tsi. Mana ni ani ariye dza mimi? Ni ani awezaye kulumbana na mimi? Ni mrisa yuphi awezaye kunipinga? ⁴⁵ Kpwa hivyo phundza vira mimi Mwenyezi Mlungu nchivyopangira Babeli na nchivyopanga kuahendera atu asagalao tsi ya Kalidayo. Hata nyo ana a yo mifugo andagurutwa, iye andabananga marisa kpwa sababu yao. ⁴⁶ Kpwa msindo wa kugbwa kpwa Babeli, dunia indakakama, sauti za viriro vya atue vindasikirika kahi za mataifa ganjina.”

51

¹ Mwenyezi Mlungu anaamba hivi:

“Lola, nindafyakatsira roho ya ubanangi chinyume cha Babeli
yani chinyume cha atu a Kalidayo ambao ni maadui gangu makulu.*

² Nindahuma atu a kupheha ko Babeli, akaiphehe.

Siku iyo ya mashaka
andaivamia yo tsi chila uphande
na aiphyere tsetsetse.

³ Usiriche mutu wa kuhumira maha akatonyola uhawe,
usiariche akavwala mavwazi ga viha.

Usisaze barobaroe,
ro jeshire riangamize tsetsetse.

* **51:1** 51:1 Vitabu vyanjina vina Lebu-Kumai ambayo ina mana ya “Moyo wa hinyo aunukao chinyume changu.”

4 Aho andaolagbwa na kubwagbwa kahi ya tsi ya Akalidayo,
na andalumizwa mo mwakpwe barabarani

5 Mana Iziraeli na Juda tazikarichwa
ni Mlungu wao, Mwenyezi Mlungu, Mlungu
wa majeshi.

Ela tsi ya Akalidayo ikaodzala uyi
mbere za ye Mtakatifu wa Iziraeli.

6 Chimbirani kula Babeli,
chila mutu naachimbize rohoye!
Musiangamizwe kpwa ajili ya dambize,
mana uhu ni wakati wa Mwenyezi Mlungu
kudziriphiza
andamripha kulengana na uyiwe.

7 Babeli kala ni chikombe cha zahabu mkp-
wononi mwa Mwenyezi Mlungu,
chohenda atu a dunia alewe.

Mataifa ganjina ganwa uchiwe wa zabibu,
kpwa hivyo gachigbwirwa ni koma.

8 Babeli ikagbwa gafula na ikavundzika.
Iririreni!

Kaiendzereni dawa ya mavune,
mendzerepho andaphozwa.

9 Hungemphoza Babeli,
ela kaweza kuphola.

Nahumricheni, chila mutu naauye kpwao,
mana hukumuye ikafika mlunguni,
na ikaunulwa hata ko mainguni.

10 Mwenyezi Mlungu akailavya haki yehu,
ndzoni huseme ko Sayuni

vyo Mwenyezi Mlungu, Mlungu wehu
achivyohenda.

- 11 Nolani yo mivi,
Halani zo ngao!
Mwenyezi Mlungu akaafyakatsira roho nyo
afalume a Medi,
mana lengore ni kuangamiza Babeli.
Mwenyezi Mlungu andariphiza chisasi,
chisasi kpwa ajili ya nyumbaye ya kuvoya.
- 12 Unulani bendera ya viha chinyume cha kuta
za Babeli;
enjerezani nguvu go majeshi,
ikani arindzi,
dzitayarisheni kuvamia!
Mwenyezi Mlungu andatimiza lengore,
kusudire kuhusu atu a Babeli.
- 13 Uwe ukalaye kanda-kanda ya madzi manji,
ambaye u tajiri,
mwishoo ukafika,
wakati wa kufwako ukafika.
- 14 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
akaapa kpwa dzinare:
Nindareha atu anji akuvamie dza ndzije uwe
Babeli.
Nao andapiga njerejere za ushindi dzuluyo.
- 15 Mlungu ndiye ariyeumba tsi kpwa uwezowe,
achiimarisha dunia kpwa ikimaye
na kpwa kuelewakupwe achitandaza mlun-
guni.

- 16 Atuluzapho sauti, madzi nkuvuma ko mlunguni,
nkuhenda guro rikapanda kula pembe za tsi.
Nkumeka limeme wakati wa mvula,
na kureha phuto kula kpwenye nyumbaze za kuikira akiba.
- 17 Chila mutu ni mzuzu na kana amanyaro,
chila mfuli wa zahabu nkutiywa waibu ni vizukavye,
mana vizukavye ni vya handzo,
navyo taviphuma.
- 18 Tavina mana, ni vitu vya kuberwa,
wakati wa kutiywa adabu vindaangamika.
- 19 Iye ariye mtalo wa Jakobo si dza vyo vizuka,
mana ndiye ariyeumba vitu vyosi,
chisha mbari za Iziraeli ni urisiwe,
Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa Majeshi ndiro dzinare.
- 20 Uwe u rungu rangu, silaha yangu ya viha
kuhumira uwe, nkuvundza-vundza mataifa
na kpwa uwe, nkuangamiza falume.
- 21 Kuhumira uwe, nkuvundza-vundza farasi na mpandadzi-farasi,
na kpwa uwe, nkuvundza-vundza magari ga kuvwehwa ni farasi na nyo agaphirikao.
- 22 Kuhumira uwe, nkuvundza-vundza alume na achetu,
na kpwa uwe, nkuvundza-vundza atumia na barobaro,
na kpwa uwe, nkuvundza-vundza avulana na asichana.
- 23 Kuhumira uwe, nkuvundza-vundza mrisa na mifugoye,

na kpwa uwe, nkuvundza-vundza mkurima
na ng'ombeze za kurima,
na kpwa uwe nkuvundza-vundza vilongozi
a majimbo na akulu a jeshi.

24 “Mimi ndairiphiza Babeli na nyo asagalao
kuko mbere za matso genu kpwa uyi ariouhenda
ko Sayuni, Mwenyezi Mlungu anaamba.

25 Lola, ni chinyumecho, uwe mwango wa
kubananga
ubanangaye dunia yosi, mimi Mwenyezi
Mlungu nkaamba.

Nindagolosa mkpwono wangu nikupige,
nikupingilise kula gambani
nami ndakuhenda mwango urioochwa.

26 Kpwako takundakala na dziwe ra pembeni
wala dziwe ra msingi,
mana undakala gandzo ta kare na kare,
mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.

27 Unula chibao cha matangazo kahi ya yo tsi,
Piga gunda kahi za mataifa ganjina.
Tayarisha go mataifa gampige,
Iha mataifa ganjina gedze gampige, taifa ra
Ararati, ra Mini na ra Ashikenazi.

Tsambulani mkpwulu wa jeshi apigane naye,
humani farasi anji dza ndzije.

28 Tayarisha go mataifa ganjina gapigane naye,
nyo afalume a Medi,
vilongozi aho na maofisaa gao,
na tsi zosi azitawalazo.

29 Tsi inakakama na kusumba kpwa utsungu,

mana lengo ra Mwenyezi Mlungu kuhusu
Babeli richerepho
ra kuihenda tsi ya Babeli kukala gandzo,
tuphu bila ya atu.

³⁰ Anajeshi a Babeli akaricha kupigana,
nao akasala mwao ngomeni,
mkpwotse wao ukaasirira,
akakala dza achetu.
Makalo gao ganaaka moho,
magbwama ga maryango gao gakavundzika.

³¹ Muhumwa wa habari a mairo kukutana na
wanjina,
na mjumbe mmwenga kukutana na wanjina,
kpwendamuambira mfalume wa Babeli
kukala mudziwe ukatekpwa chila uphande.

³² Vivuko vikavamiwa,
nayo mikangaga ikatiywa moho,
na nyo anajeshi akagbwirwa ni chiwewe.

³³ Mana Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi,
Mlungu wa Iziraeli, anaamba,
Ye msichana wa Babeli ni dza phatu pha kuwa-
gira
wakati phana kuvyogbwa-vyogbwa,
wakati wa kuvunwakupwe ukafika.”

³⁴ “Nebukadineza, mfalume wa Babeli akahu-
miza,
na akahufyondza asisaze chitu.
Iye akahuricha chihuphu bila chitu,
iye akahumiza dza dzoka
na kuodzaza ndaniye na vinono vyehu
na badaye akahuaphika.

- 35 Go mai hurigohenderwa naye Babeli naahenderwe,”
nyo asagalao Sayuni anaamba.
Atu a Jerusalemu anaamba,
“Milatso yehu naikale dzulu ya nyo akalao Babeli.”
- 36 Kpwa hivyo Mwenyezi Mlungu anaamba hivi,
“Lola, nindakuhehera na kukuriphizira chisasi.
Nindaumisa bahariye
na kuhenda visimavye viume.
- 37 Babeli indakala gandzo,
makalo ga makala,
utu wa kuangalaza na wa kuberwa,
phatu phasiphosagala mutu.
- 38 Atue osi ananguruma dza simba,
ananguruma dza ana simba.
- 39 Ela wakati ana hamu kulu,
nindaatayarishira karamu
niaphe uchi alewe
hata aimbe kpwa kuhamirwa
chisha alale hata kare yedze, mimi
Mwenyezi Mlungu nkaamba.
- 40 Nindaatsereza dza mang’ondzi gaphirikpwago
chitsinzironi,
dza maturume na ndenje.
- 41 Lola vyo Babeli ichivyohalwa mateka,
mudzi uirokala unalikipwa dunia ndzima
akagbwirwa!
Babeli indakala utu wa kutisha
kahi ya mataifa!
- 42 Yo bahari ikabwiningiza Babeli,

- maimbi ga kunguruma gandambwiningiza.
 43 Midziye indakala gandzo,
 tsi kavu na jangbwa,
 tsi isiyosagalwa ni mutu,
 tsi ambayo takuna ndiyeitsupira.
 44 Nindamtiya adabu Beli ko Babeli,
 nimuhendese ahaphike vyo arivyomiza.
 Go mataifa ganjina tagandamlunga tsona.
 Kuta za Babeli zikagbwa.
- 45 Mwi atu angu, tulukani kula kahize!
 Chila mmwenga naachimbize rohoze
 chimbirani tsukizi za Mwenyezi Mlungu!
 46 Usifwe moyo wala kuogopha
 kpwa uvumi munaosikira kahi ya yo tsi,
 uvumi wedzao chila mwaka
 uvumi wa fujo kpwenye yo tsi
 na wa mtawala kuheha na mtawala myawe.
- 47 Kpwa hivyo, lola, siku ziredza
 ambapho nindatiya adabu vyo vizuka vya
 Babeli.
 Tsiye yosi indatiywa waibu,
 na atu osi ndioolagbwa andagbwa mo
 mwakpwe.
- 48 Phahi mlunguni na duniani na vyosi virivyo
 mumo
 vindapiga kululu kpwa raha kuhusu Babeli,
 mana abanangi andakpwedza
 kula vurini amvamie,
 mimi Mwenyezi Mlungu nkaamba.
 49 Babeli ni iangamizwe

dza viratu irivyoangamiza atu a dunia ndz-
ima
kpwa sababu yaolaga Aiziraeli.

50 Mwimwi muchiochimbira upanga,
musiime, endererani kuphiya!
Mtambukireni Mwenyezi Mlungu ko kure mriko,
na musiiyale Jerusalemu.

51 Hukatiywa waibu,
mana hukalaphizwa
tahumanya hulolephi kpwa waibu,
kpwa sababu ajeni akainjira mwatu mtakatifu
mwa nyumba ya Mwenyezi Mlungu.

52 Ela siku ziredza, Mwenyezi Mlungu anaamba
ndiphoangamiza vizukavye,
na ariolumizwa andaula kpwa utsungu
kahi ya tsiye yosi.

53 Hata dzagbwe Babeli inaweza kupanda hadi
mlunguni;
dzagbwe inaweza kuhenda ngomeze kukala
imara
nindaihumira abanangi, mimi Mwenyezi
Mlungu nkaamba.

54 Phundzani zo ndiro kula Babeli,
Kululu za ubanangi kula Babeli!

55 Mwenyezi Mlungu andaangamiza Babeli,
na kukomesa yo sautiye kulu.
Maadui gandamvamia dza maimbi ga madzi
manji,
gandamvamia kuno anakota kululu.

56 M'banangi andakpwedza chinyume cha Babeli,
 anajeshie andatekpwa,
 na maha gao gandavundzwa.

Mana Mwenyezi Mlungu ni Mlungu wa chisasi,
 ni lazima andariphiza.

57 Nindaalewesa vilongozie na atue enye ikima,
 maliwalie, akulue a jeshi na anajeshie;
 andalala tsetsetse na taandalamuka,
 mfalume anaamba, ambaye dzinare ni
 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi.”

58 Mwenyezi Mlungu, Mlungu wa majeshi
 anaamba hivi,

“Zo kuta ndziho za Babeli
 zindabwagbwa photsi tse
 na maryangoge mare gandaochwa.

Atu andahenda kazi ya bure,
 mana kazi za mataifa ganjina zindaochwa.”

*Ujumbe wa Jeremia
 unaphirikpwa Babeli*

59 Uhu ndio ujumbe uriolaviwa ni nabii Jeremia kpwa Seraya mwana wa Neriya, mwana wa Mahiseya, ariphophiya na Zedekiya, mfalume wa Juda ko Babeli mwaka wa ne wa utawalawe. 60 Jeremia kala akaandika chitabuni mai gosi ndigophaha Babeli, piya maneno ganjina kuhusu Babeli. 61 Phahi Jeremia wamuamba Seraya: “Ndiphofika Babeli, henda chadi uasomere maneno higa kpwa sauti, 62 chisha uambe, ‘Uwe Mwenyezi Mlungu waamba undaangamiza phatu hipha,

ili mwanadamu wala nyama asiphasagale, mana phandakala gandzo hata kare na kare.’
⁶³ Ndiphomala kusoma chitabu chichi, chifunge dziwe uchitsuphe muho wa Yufurati. ⁶⁴ Chisha uambe, ‘Babeli indazama dza vivyo nayo taindaunuka tsona kpwa sababu ya mashaka ambago ndairehera phamwenga na atue.’ ”

Ujumbe wa Jeremia uchisirira phapho.

52

Kugbwa kpwa Jerusalemu

¹ Zedekiya kala ana miaka mirongo miri na mmwenga ariphoandza kutawala, naye watawala kpwa muda wa miaka kumi na mmwenga hiko Jerusalemu. Nine kala ahwa Hamutali mwana wa Jeremia kula Libuna
² Zedekiya wahenda mai mbere za Mwenyezi Mlungu, dza Jehoyakimu arivyohenda. ³ Iye ndiye ambaye wamuasi mfalume wa Babeli.

Mwenyezi Mlungu waareyera sana atu a Jerusalemu na Juda hata achiazola mbereze, ndiyo mana mambo ga kuogofya gahendeka kuko. ⁴ Phahi mwaka wa tisiya, mwezi wa kumi na siku ya kumi ya utawalawe, Nebukadineza, mfalume wa Babeli wakpwedza na jeshire rosi kuvamia Jerusalemu. Aho achita kambi kondze ya mudzi na achidzenga kuta za mtsanga kuuzunguluka kuzuwiya atu asichimbire. ⁵ Phahi nyo mudzi waenderera kuzangirwa hadi mwaka wa kumi na mwenga wa utawala wa mfalume Zedekiya. ⁶ Kufikira siku ya tisiya ya mwezi

wa ne, ndzala yakala kali sana mo mudzini hata nyo atu achikala taana utu wa kurya. ⁷ Phahi, abomola seemu ya ukuta wa mudzi, na mfalume na jeshire rosi achichimbira wakati wa usiku, na njira ya busitani ya mfalume, achit-supira kpwenye ryango ririro kahi-kahi ya kuta mbiri, (phahi hara Akalidayo kala akauzangira mudzi pande zosi) achiphiya vyao na njira ya uphande wa Araba. ⁸ Ela Jeshi ra Akalidayo ramzoresa mfalume hadi richingbwira kahi za tsi ya kugbwa ya Jeriko. Jeshire rosi ramricha, richitsamukana. ⁹ Phahi amgbwira ye mfalume achimphirika kpwa mfalume wa Babeli hiko Ribula, tsi ya Hamathi, naye achimuhukumu. ¹⁰ Ko Ribula, mfalume wa Babeli waolaga ana a chilume a Zedekiya mbereze, piya waolaga vilongozi osi a Juda kuko. ¹¹ Achimuombola matso Zedekiya, achimfunga silisili za shaba na achiphiya naye Babeli, achendamtiya jela hadi wakati wa kufwakupwe.

¹² Iriphofika siku ya kumi ya mwezi wa tsano mwaka wa kumi na tisiya wa utawala wa Nebukadineza, mfalume wa Babeli, Nebuzaradani mkpwulu wa arindzi a mfalume ariyehumikira mfalume wa Babeli, wakpwedza Jerusalem. ¹³ Watiya moho nyumba ya Mwenyezi Mlungu, dzumba ra mfalume na nyumba zosi za Jerusalem. Nyumba zosi za akulu wazitiya moho. ¹⁴ Jeshi rosi ra Babeli ambaro kala ri tsini ya ye mkpwulu wa arindzi

a mfalume, ravundza-vundza kuta zosi zozunguluka Jerusalemu. ¹⁵ Nebuzaradani mkpwulu wa arindzi watsamiza seemu ya achiya, atu ariokala akasala mo mudzini, hara ariokala akadzisalimisha kpwa mfalume wa Babeli phamwenga na mafundi. ¹⁶ Ela ye Nebuzaradani wasaza atu ariokala achiya kabisa kpwenye tsi, akale atundzi a mizabibu na akurima.

¹⁷ Atu a Babeli avundza-vundza zo nguzo za shaba, hako za shaba na birika ra shaba rokala ndani ya nyumba ya Mwenyezi Mlungu achitsukula shaba yosi hadi Babeli. ¹⁸ Chisha achihala nyungu, miko, makasi, mabakuli, masahani na miyo yosi ya shaba iriyohumika kahi za nyumba ya kuvoya Mlungu. ¹⁹ Piya wahala mabeseni, vyetezo, mabakuli ga zahabu, nyungu, vifwaya vya kuikira taa, vibakuli vya uvumba na mabakuli ga kujerera uchi. Ye mkpwulu wa arindzi a mfalume wahala chila mwiyo wa zahabu swafi na wa feza. ²⁰ Yo shaba ya nguzo mbiri, yo bahari, ndzau kumi na airi ariokala tsini ya yo bahari na vyango ambavyo mfalume Selemani wavitengeza kpwa ajili ya yo nyumba ya Mwenyezi Mlungu. Uziho wa shaba ya vitu vyosi hivi uchikala tauyaweza kupimika. ²¹ Chila nguzo kala ina ure wa futi mirongo miiri na sabaa, na kuizunguluka kala ni futi kumi na nane. Chila nguzo kala ina tundu pho kahi-kahi dza mridza, na uzihowe kala ni kama vyala vine. ²² Dzuluye kala kuna chitswa cha shaba nyiru. Ure wa chila chitswa kala ni futi ne na nusu. Chila chitswa chazungulusirwa mapambo

ga makomamanga ga shaba nyiru. ²³ Kala kuna makomamanga mirongo tisiya na sita mbavuni mwa zo nguzo. Jumula ya mapambo kala ni makomamanga gana mwenga. ²⁴ Ye mkpwulu wa arindzi a mfalume wahala Seraya mlavyadzi-sadaka mkpwulu, Zefania msaidiziwe, na arindzi a maryango ahahu. ²⁵ Kula mo mudzini wahala ofisaa mmwenga yekala mkpwulu wa vikosi vya jeshi, atu sabaa okala ashauri a mfalume, piya wahala muandishi wa mkpwulu wa jeshi yekala achiandikisha atu phamwenga na atu mashuhuri mirongo sita ambao waona mo mudzini Jerusalemu. ²⁶ Nebuzaradani mkpwulu wa arindzi a mfalume wahala atu hinyo achiaphirika kpwa mfalume wa Babeli hiko Ribula. ²⁷ Naye mfalume wa Babeli walagiza atu aha apigbwe na aolagbwe ko Ribula kahi za tsi ya Hamathi. Kpwa hivyo atu a Juda atsamizwa achendakala atumwa kondze ya tsi yao.

²⁸ Hino ndiyo jumula ya atu ariohalwa mateka ni Nebukadineza kahi za mwaka wa sabaa wa utawalawe: Ayahudi elufu tahu na mirongo miiri na tahu. ²⁹ Kahi za mwakawe wa kumi na nane, Nebukadineza wahala mateka atu magana manane mirongo mihahu na airi kula Jerusalemu. ³⁰ Mwaka wa mirongo miiri na mihahu ya utawala wa Nebukadineza, Nebuzaradani mkpwulu wa arindzi a mfalume wahala mateka Ayahudi magana sabaa mirongo mine na atsano; jumula kala ni atu elufu ne na magana sita.

³¹ Mwaka wa mirongo mihahu na sabaa bada ya Jehoyakini, mfalume wa Juda kuhalwa

mateka, Evili-Merodaki wakala mfalume wa Babeli. Iye wamrichira Jehoyakini, mfalume wa Juda kula jela siku ya mirongo miiri na tsano ya mwezi wa kumi na mbiri. ³² Evili-Merodaki wamuonera mbazi na achimupha cheo cha dzulu kuriko afalume anjina ariokala ko Babeli phamwenga naye. ³³ Phahi Jehoyakini wavula nguwo za jela achibadilisha. Naye achikala anarya mezani pha mfalume maishage gosi. ³⁴ Chila siku wahewa posho ni mfalume wa Babeli kulengana na mahitajige.

cxcii

Digo
Chidigo: Digo (Bible)

copyright © 2019 Bible Translation and Literacy

Language: Digo (Chidigo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Sep 2022 from source
files dated 17 May 2022

bab7eb71-e774-512d-9543-5878c28ca63b